

**FEDERALNO MINISTARSTVO
FINANSIJA / FINACIJA**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
2014 – 2016**

Sarajevo, juni 2013. godine

Lista skraćenica

Skraćenice	Puni naziv
2013.-15.	Srednjoročni period od 2013. do 2015. godine.
BAC	<i>Business Adjustment Credit</i> (Kredit za usklađivanje poslovnog okruženja)
BDP	Bruto društveni proizvod
BiH	Bosna i Hercegovina
CEB	<i>Council of Europe Development Bank</i> (Razvojna banka Vijeća Evrope)
CPI	<i>Consumer price index</i> (Indeks potrošačkih cijena)
DOB	Dokument okvirnog budžeta
DSU	Direktna strana ulaganja
EBRD	<i>European Bank for Reconstruction and Development</i> (Evropska banka za obnovu i razvoj)
EIB	<i>European Investment Bank</i> (Evropska investicijska banka)
EMSAC	<i>Economic Management Structural Adjustment Credit</i> (Kredit za strukturalnu prilagodbu ekonomskog upravljanja)
DEP	<i>Directorate of Economic Planning</i> (Direkcija za ekonomsko planiranje)
EU	Evropska unija
EUROFIMA	<i>European Company for the Financing of Railroad Rolling Stock</i> (Evropska kompanija za finansiranje željezničkog voznog parka)
FBiH (ili Federacija)	Federacija Bosne i Hercegovine
IBRD	<i>International Bank for Reconstruction and Development</i> (Međunarodna banka za obnovu i razvoj)
KM	Konvertibilna marka
LCI	<i>Living cost index</i> (Indeks troškova života)
Mil	Milion
MMF	Međunarodni monetarni fond
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PIP	<i>Public investment programme</i> (Program javnih investicija)
RPI	<i>Retail price index</i> (Indeks cijena na malo)

RS	Republika Srpska
SOR	Srednjoročni okvir rashoda
SOSAC	<i>Social Sector Adjustment Credit</i> (Kredit za strukturalnu prilagodbu socijalnog sektora)
SRS	Srednjoročna razvojna strategija
SBA	Stand-by aranžman
USD	Američki dolari

Sadržaj

<i>Rezime</i>	8
<i>Poglavlje 1 - Uvod u Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014 - 2016. godine</i>	15
<i>Poglavlje 2 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze</i>	16
2.1. Uvod	16
2.2. Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u BiH i Federaciji BiH 2014-2016	16
2.2.1. Tekući makroekonomski trendovi	16
2.2.2. Projekcije makroekonomskih pokazatelja	17
2.2.2.1. Federacija BiH - BDP projekcije	18
2.2.3. Realni sektor	18
2.2.3.1. Ekonomski rast u Federaciji BiH	18
2.2.3.2. Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH	19
2.2.3.3. Tržište rada	20
2.2.3.4. Cijene i inflatorna kretanja	21
2.2.3.5. Finansijski sektor	22
2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu 2014-2016. godina	23
<i>Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza</i>	25
3.1. Uvod	25
3.2. Porezna politika u Federaciji BiH	26
3.3. Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda	27
3.3.1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine	28
3.3.2. Rizici po projekcije	29
3.4. Direktni porezi	31
3.5. Prihodi budžeta Vlade Federacije BiH	32
3.5.1. Prihodi od indirektnih poreza	32
3.5.2. Porez na dobit	33
3.5.3. Neporezni prihodi	33
3.6. Ukupni raspoloživi prihodi	34
3.7. Kantonalni i općinski prihodi	35
3.7.1. Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa	35
3.7.2. Porez na dobit pravnih lica	36
3.7.3. Porez na dohodak	36
3.7.4. Porezi na imovinu	36
3.7.5. Neporezni prihodi	36
3.7.6. Ukupni raspoloživi prihodi - kantoni, općine i ostali korisnici	37
3.8. Vanbudžetski fondovi	38
3.9. Direkcije za ceste	38
3.10. Konsolidovani prihodi	39
3.11. Rizici po projekcije prihoda	41
3.12. Fiskalna dešavanja i porezna politika	41
<i>Poglavlje 4. Upravljanje javnim rashodima na nivou Vlade Federacije BiH</i>	45
4.1. Uvod	45
4.2. Politika javnih rashoda	45
4.3. Opća struktura javnih rashoda i trendovi	46
4.4. Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2014 - 2016. godinu	47
4.5. Tekući rashodi	50
4.5.1. Plaće i naknade u javnom sektoru	50
4.5.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	51
4.5.3. Tekući transferi	52
4.5.3.1. Transferi drugim nivoima vlasti	53
4.5.3.2. Tekući transferi pojedincima	53
4.5.3.3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama	53
4.5.3.4. Subvencije javnim preduzećima	53

4.5.3.5. Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	54
4.5.3.6. Drugi tekući rashodi - povrat i drugo	54
4.5.4. Kapitalni transferi	54
4.5.5. Kapitalna potrošnja	56
4.6. Unutrašnji dug.....	56
4.7. Vanjski dug.....	59
4.8. Održivost duga u Federaciji BiH	62
4.9. Finansiranje kapitalnih projekata u Federaciji BiH u periodu 2014 -2016. godina (projekti finansirani domaćim i ino sredstvima)	65
<i>Poglavlje 5 - Budžetski prioriteti za period 2014 - 2016. g.</i>	70
5.1. Uvod	70
5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika	71
5.2.1. Budžetska Instrukcija br. 1 za period 2014-2016. godine	71
5.2.2. Analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika	72
5.3. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH	74
5.3.1. Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje	74
5.3.2. Inicijative za uvođenje gender odgovornog budžetiranja	75
5.4. Gornje granice rashoda budžetskih korisnika Vlade FBiH za period 2014 – 2016. godine po sektorima	77
5.4.1. Opće Vladine usluge	77
5.4.1.1. Opće javne usluge.....	77
5.4.1.2. Javni red i sigurnost.....	79
5.4.2. Službe zajednice i komunalne službe	79
5.4.2.1. Obrazovanje	79
5.4.2.2. Zdravstvo.....	79
5.4.2.3. Socijalno staranje i zaštita.....	79
5.4.2.4. Stanovanje i službe zajednice	79
5.4.2.5. Kultura, rekreacija i religija	80
5.4.3. Ekonomske usluge	80
5.4.3.1. Gorivo i energija	80
5.4.3.2. Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	80
5.4.3.3. Rudarstvo i mineralni resursi	80
5.4.3.4. Transport i komunikacije	80
5.4.4. Ostala potrošnja	80

Lista tabela i grafikona

Tabela 2.1. Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2013 - 2016. godine	17
Tabela 2.2. Makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH za period 2013 - 2016. g	18
Tabela 2.3. Indeks industrijske proizvodnje u F BiH	19
Tabela 2.4. Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti	20
Tabela 2.5. Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti	20
Tabela 2.6. Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH	21
Tabela 2.7. Uporedna tabela bruto i neto plaća u Federaciji BiH	21
Tabela 2.8. Indeksi potrošačkih cijena prema klasifikaciji COICOP u Federaciji BiH	21
Tabela 3.1. Projekcije prihoda na JR, 2013 – 2016. godina	30
Tabela 3.2. Revidirane projekcije prihoda na JR za 2013. i period 2014 – 2016.godina	30
Tabela 3.3. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2013. i period 2014 – 2016. godina (F BiH i Kantoni, ukupno)	31
Tabela 3.4. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2013. i period 2014 – 2016. godina	32
Tabela 3.5. Revidirane projekcije prihoda na Jedinstvenom računu za 2013. g. i period 2014 – 2016. godina	32
Tabela 3.6. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2013. g. i period 2014 – 2016. godina (Budžet Vlade Federacije BiH)	35
Tabela 3.7. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2013. i period 2014 – 2016. godina (kantoni, općine i ostali korisnici)	37
Tabela 3.8. Revidirane projekcije poreznih prihoda vanbudžetskih fondova za 2013. g. i period 2014 – 2016. godina	38
Tabela 3.9. Revidirane projekcije javnih prihoda direkcija cesta za 2013. i period 2014 – 2016. godina	39
Tabela 3.10. Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza za finansiranje autocesta u F BiH (putarina 0,10KM/l) za 2013. i period 2014-2016.....	39
Tabela 3.11. Konsolidovane revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2013. i prihod 2014-2016.	40
Tabela 3.12. Direktni porezi i ostali javni prihodi – Federacija BiH	43
Tabela 4.1. Struktura budžetske potrošnje za period 2010 – 2013. godine	46
Grafikon 4.1. Struktura budžetske potrošnje za period 2009 – 2013. godine	47
Tabela 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2014 – 2016. godine	48
Grafikon 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2014 – 2016. godine	48
Grafikon 4.3. Trend budžetske potrošnje za period 2009 – 2019. godine	49
Grafikon 4.4. Projekcije učešća pojedinih rashoda i izdataka u 2014. godini	50
Tabela 4.3. Plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u periodu 2012 – 2016.....	51
Grafikon 4.5. Prikaz izdataka za materijal, sitan inventar i usluge u 2009 – 2016.....	52
Grafikon 4.6. Projekcija tekućih transfera za 2014. godinu	52

Grafikon 4.7. Projekcija kapitalnih transfera za 2014. god.	55
Grafikon 4.8. Grafički prikaz transfera za period 2013 – 2016. godine	55
Tabela 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za period 2012 – 2016. godine	56
Tabela 4.5. Izmirenje obaveza po osnovu unutrašnjeg duga do 31.12 2012. godine	58
Tabela 4.6. Stanje vanjskog duga po načinu nastanka na dan 31.12.2012. godine	59
Tabela 4.7. Izmirivanje vanjskog duga u 2012. godini	60
Tabela 4.8. Stanje vanjskog duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine	60
Tabela 4.9. Zaduženje Federacije BiH po Stand-by aranžmanima	61
Tabela 4.10. Sredstva III. Stand-by aranžmanima prenesena kantonima	61
Tabela 4.11. Stanje zakonom procijenjenog duga F BiH na dan 31.12.2012. godine	63
Tabela 4.12. Stanje zakonom procijenjenog duga F BiH bez duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine	63
Tabela 4.13. Stanje verificiranog duga F BiH bez duga krajnjih korisnika na dan 31.12.12... ..	63
Tabela 4.14. Plan i projekcija otplate vanjskog i unutraš. duga F BiH u periodu 2012-2022..	64
Tabela 4.15. Amortizacija obveznica emitiranih za ratna potraživanja do 2018. godine	64
Tabela 4.16. Amortizacija obveznica emitiranih za ratna potraživanja u periodu od 2019. do 2025. godine.....	64
Tabela 4.17. Dospijeće glavnice i kamate po obveznicama emitiranim do 31.12.2012. god. za izmirenje obaveza stare devizne štednje po godinama	64
Tabela 4.18. Amortizacija obveznica Federacije BiH po godinama	65
Grafikon 4.9. Ukupna vrijednost projekata po izvorima finansiranja sa realizacijom do 31.12.2012. godine u KM	66
Grafikon 4.10. Ukupno osigurana budžetska sredstva za finansiranje projekata u Federaciji BiH sa realizacijom do 31.12.2012. godine u KM	66
Grafikon 4.11. Plan realizacije projekata 2013-2016. po izvorima finansiranja	67
Grafikon 4.12. Plan realizacije projekata sredstvima iz budžeta BiH do 2016. godine.....	67
Tabela 4.19. Domaće finansiranje – budžet Federacije, kantona, gradova i općina, vlastito učešće krajnjih korisnika i ostali izvori	68
Tabela 4.20. Sufinansiranje projekata iz budžeta Federacije BiH, po godinama.....	69
Tabela 5.1. Pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima	74
Tabela 5.2. Sektorske projekcije rashoda Vlade Federacije BiH za period 2014-2016.	77
Tabela 5.3. Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za period. 2014-2016 godine.....	82
Prilog 1. Zahtjevi budžetskih korisnika – prijedlozi Federalnog ministarstva finansija	84

Rezime

U skladu sa Zakonom o budžetima Federacije BiH¹ izrađen je Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014-2016. godina (DOB). Ovaj dokument predstavlja preliminarni nacrt budžeta Vlade Federacije BiH za 2014. godinu, i sadrži preliminarne projekcije budžeta za 2015. i 2016. godinu.

Ključni cilj DOB-a je postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske (razvojne) politike u središte procesa planiranja i izrade budžeta, imajući u vidu da je godišnji budžet jedan od osnovnih instrumenata kojima će se realizirati ekonomski i socijalni prioriteti Vlade Federacije BiH. DOB treba da predstavlja stratešku osnovu za proces izrade godišnjeg budžeta.

Polazište za izradu DOB-a za period 2014-2016. godina bile su makroekonomske projekcije i pretpostavke za naredni srednjoročni period, kao i prioriteti Vlade Federacije BiH i ciljevi fiskalne politike, a imajući u vidu okvir raspoloživih sredstava.

Cilj ekonomske politike u narednom periodu će biti očuvanje makroekonomske stabilnosti, uz istovremeno usvajanje politika za rješavanje fiskalnog debalansa i jačanje finansijskog sektora. U tom smislu bit će neophodno: (i) ojačati fiskalnu politiku i poboljšati srednjoročnu fiskalnu održivost kako bi se smanjile potrebe vlade za finansiranjem iz stranog ili domaćeg bankarskog sektora; (ii) provesti dogovorene fiskalne reforme; (iii) poduzeti strukturalne fiskalne reforme koje će očuvati konkurentnost kroz preusmjerenje javne potrošnje na kapitalne investicije i razvojnu potrošnju. Ovakav pristup planiranju izražen u DOB-u u potpunosti je u skladu sa politikama opisanim u revidiranom Pismu namjere upućenom MMF-u u septembru 2012. godine.

Fiskalna politika u Federaciji BiH zasnovana je na:

- Projekcijama makroekonomskih indikatora u BiH;
- Projekcijama prihoda,
- Zakonu o budžetima u Federaciji BiH;
- Načelima iz Pisma namjere upućenog Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) u septembru 2012. godine u okviru Stand-by aranžmana;

U skladu sa osnovnim ciljevima fiskalne politike, Vlada Federacije BiH je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja restriktivne politike javne potrošnje u periodu 2014 – 2016. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema i kontrole javne potrošnje. Ovakva politika je i osnovni preduslov za ispunjenje strukturalnih odrednica koje su u sklopu sklapanja novog IV. Stand-by aranžmana sa MMF-om, i predstavlja ključni korak ka stvaranju stabilnog fiskalnog sistema i finansijske stabilnosti.

S tim u vezi, Federalno ministarstvo finansija također je pripremio i nacrt novog Zakona o budžetima u Federaciji BiH i uputilo ga Vladi na razmatranje s prijedlogom da se isti uputi u parlamentarnu proceduru po skraćenom postupku. Ovim zakonom se nastoji osigurati ograničenje rasta javne potrošnje na svim nivoima vlasti u Federaciji BiH, povećanje fiskalne

¹ Zakon o budžetima Federacije BiH, „Službene novine Federacije BiH“, broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/098, 51/09, 9/10, 36/10, 45/19 i 25/12.

odgovornosti rukovodilaca, poboljšanje kontrole zakonitog, namjenskog i pravovremenog utroška budžetskih sredstava, te unapređenje procesa upravljanja budžetom.

U skladu sa usvojenim zaključcima Vlade Federacije BiH, Federalno ministarstvo finansija zaduženo je da na svim nivoima do kraja provede mjere štednje i u skladu s tim pripremi DOB Federacije BiH za period 2014-2016. godina. Federalno ministarstvo finansija predlaže Vladi Federacije BiH da razmotri i usvoji ovaj Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014–2016. godina, kao osnovu za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u Federaciji BiH za fiskalnu 2014. godinu.

Dokument okvirnog budžeta FBiH za period 2014-2016. godine sadrži pet poglavlja:

- Poglavlje 1: Uvod u DOB za period 2014-2016. godine,
- Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske prognoze i pretpostavke,
- Poglavlje 3: Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza
- Poglavlje 4: Upravljanje javnom potrošnjom,
- Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2014-2016. godine i gornje granice rashoda budžetskih korisnika u naredne tri godine.

Poglavlje 2 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

U ovom dijelu navedene su ključne srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze koje su bile polazna osnova za definiranje fiskalne politike i politike javne potrošnje. Dat je pregled trenutne domaće makroekonomske situacije, kao i opis ekonomskih pretpostavki i očekivanih kretanja ključnih makroekonomskih pokazatelja za tekuću, narednu i dvije sljedeće fiskalne godine.

Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze su bazirane na prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje pri Institucijama BiH, Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog ministarstva finansija, a imajući u vidu mjere štednje koje je Fiskalno vijeće dogovorilo u okviru Stand-by aranžmana sa MMF-om, sadržanim u revidiranom Pismu namjere upućenog MMF-u, te iskazanim u Zakonu o načinu ostvarenja ušteda u FBiH.

Na ekonomska kretanja u FBiH u prethodnom periodu direktno je utjecala recesija u zemljama okruženja. U 2012. godini zabilježen je realni pad BiH ekonomije od -0,2% koji je direktno utjecao na pad domaće potražnje i izvoza, i pored realnog smanjenja vanjskotrgovinskog deficita roba. Do pada domaće potražnje je došlo kako u domenu privatne potrošnje, tako i u domenu investicija, uglavnom kao posljedica tri godine negativnih trendova zaposlenosti i realnih plaća, realnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva i sl.

U skladu sa poboljšanjem situacije u okruženju, očekuje se da će ekonomija BiH zabilježiti skroman realni rast od 0,9% 2013. godine, te izvjesno poboljšanje rasta od 2,2% 2014. godine. Uz pretpostavku blagog jačanja izvozne potražnje trebalo bi doći i do skromnog realnog rasta izvoza, te u skladu s tim i blagog povećanja broja zaposlenih, raspoloživog dohotka građana, kao i realnim rastom privatne potrošnje. Tek od 2014. godine u Federaciji BiH se očekuje ozbiljnije povećanje investicija i ekonomske aktivnosti.

U periodu 2015-16. godine očekuje se dalje postepeno povećanje ekonomskog rasta, uglavnom kao posljedica pozitivnih kretanja u okruženju. U Federaciji BiH se očekuje ekonomski rast od 3,5% u 2015. godini, odnosno 4,2% u 2016. godini, kao rezultat postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće potražnje. Očekuje se da će, nakon pada od -0,2% u 2012. godini, realni rast BDP-a u 2013. godini iznositi 0,9%, uz dalje povećanje od 2,2% u 2014. godini, 3,5% u 2015. godini i 4,2% u 2016. godini. Javne investicije bi trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora. U ovom periodu u Federaciji BiH se očekuje i oporavak industrijske proizvodnje, te jačanje energetskog sektora.

Osnovni makroekonomski ciljevi FBiH u narednom srednjoročnom periodu su:

- *Očuvanje i jačanje makroekonomske stabilnosti*, kroz reforme u socijalnom i ekonomskom sektoru i osiguranje uslova za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, kao i rast izvoza;
- *Stabilnost i povećanje efikasnosti finansijskog sektora*, kroz povećanje kompleksnosti njegove strukture, što će direktno djelovati na privlačenje novih investicija;
- *Restrukturiranje javne potrošnje i očuvanje socijalne stabilnosti*, kroz fiskalnu konsolidaciju u pravcu smanjenja neproduktivne javne potrošnje u korist produktivne;
- *Očuvanje tržišta rada i provođenje mjera za povećanje zaposlenosti*;
- *Održivi razvoj*, kroz poduzimanje mjera za zaštitu, očuvanje i poboljšanje ekološkog kvaliteta i kapaciteta okoliša;
- *Evropske integracije*, kroz ispunjavanje obaveza za članstvo u EU i osiguranje sredstava pretpristupne pomoći (IPA); i
- *Socijalna uključenost*, kroz razvijanje unaprijeđenog sistema socijalne zaštite fokusiranog na usluge i korisnike.

Od neprocjenjive je važnosti da Federacija BiH ostvari projicirani rast BDP-a. Globalna finansijska kriza je tokom zadnjih godina produbila svoje negativne utjecaje na sve sektore u BiH, pa tako i u FBiH. Ukoliko se znatno ne poboljša politika rashoda, doći će do daljnjeg pogoršanja uslova pribavljanja kapitala, kao i smanjenja potražnje na domaćem i izvoznim tržištima, što direktno utječe na postojeća radna mjesta kao i potencijal novog zapošljavanja, kapitalne investicije i socijalnu stabilnost. Zato je neophodno kontinuirano raditi na osiguranju fiskalne stabilnosti, te mobilizaciji finansijskih sredstava za ostvarenje kratkoročnih i dugoročnih makroekonomskih ciljeva. Ovo podrazumijeva i sagledavanje realizacije postavljenih ciljeva i učinka prilikom donošenja budžetskih odluka.

Poglavlje 3 – Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda za finansiranje javne potrošnje Federacije BiH u toku narednog srednjoročnog perioda, kao i ciljani fiskalni bilans. Projekcije prihoda su utvrđene na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika, a na osnovu projekcija poreznih i neporeznih prihoda budžeta centralne vlade Federacije BiH, projekcija prihoda od indirektnih poreza Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA), i projekcija Federalnog ministarstva finansija.

Fiskalna strategija Vlade Federacije BiH temelji se na srednjoročnim makroekonomskim projekcijama i općim politikama Vlade Federacije BiH, i bazirana je na fiskalnoj disciplini i opreznoj fiskalnoj politici. Ovakva strategija podrazumijeva i poduzimanje mjera za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize i unapređenje poslovnog ambijenta kako bi se promovirala ekonomska stabilnost i stimulirala strana ulaganja.

Ukupni prihodi od indirektnih poreza koje u 2014. godini planira naplatiti Uprava za indirektno oporezivanje, prema projekcijama OMA, iznose 5.100,9 miliona KM. Prihodi od indirektnih poreza za centralnu Vladu FBiH planirani su u iznosu 1.323,7 mil. KM za 2014. godinu, 1.254,9 mil. KM za 2015. godinu i 1.323,4 mil. KM za 2016. godinu.²

Rizici po projekcije prihoda od indirektnih poreza odnose se na postizanje planiranih vrijednosti makroekonomskih pokazatelja, usporavanje ekonomskog oporavka glavnih izvoznih partnera, eventualne distorzije prihoda i tržišta koje može izazvati najavljeno uvođenje diferencirane akcize na pivo, kao i eventualne izmjene politika u području indirektnih poreza.

Procjena prihoda po osnovu poreza na dobit centralne vlade FBiH u 2013. godini iznosi 52,8 miliona KM, što predstavlja porast od 12% u odnosu na izvršenje za 2012. godinu. U 2014. godini projiciran je iznos od 53,9 miliona KM, odnosno dalji rast od 2,2% u odnosu na 2013. godinu, u 2015. godini 55,8 miliona KM, a u 2016. godini 58,1 miliona KM.

Nivo neporeznih prihoda Vlade Federacije BiH za 2013. godini, iznosi 451,9 miliona KM, što predstavlja porast od 29,6% u odnosu na izvršenje za 2012. godinu. U 2014. godini projiciran je iznos od 361,9 miliona KM, odnosno pad od 19,9% u odnosu na 2013. godinu, u 2015. godini 375,1 miliona KM, a u 2016. godini 380,8 miliona KM.

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda vlade Federacije BiH (bez sredstava finansiranja) i sa uključenim sredstvima za izmirenje vanjskog duga, iznosi 1.739,5 miliona KM u 2014. godini, što je za 2,4% manje od procijenjenog iznosa za 2013. godinu, uslijed manjeg iznosa planiranih neporeznih prihoda od GSM licence i prihoda od privatizacije. U 2015. godini se očekuje smanjenje ukupnog iznosa prihoda za 3,1% u odnosu na 2014. godinu, zbog otplate vanjskog duga, dok se u 2016. godini ponovo očekuje rast prihoda za 4,6% u odnosu na 2015. godinu.

Rizici po projekcije prihoda odnose se na veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta, nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i njihove nepredviđene promjene), izmjene u makroekonomskim pretpostavkama, te druga dešavanja kao što su promjene u nivou zaduženosti ili radu porezne administracije.

Poglavlje 4 - Upravljanje javnim rashodima na nivou centralne vlade F BiH

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama i detaljno su razmotreni trendovi kretanja pojedinih kategorija troškova. Data je i detaljna analiza javnog duga Federacije BiH i njegovog finansiranja.

² Na osnovu projekcija od strane OMA-e, te na osnovu projekcija od strane Federalnog ministarstva finansija

Vlada Federacije BiH je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja restriktivne politike javne potrošnje u periodu 2014 – 2016. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje. Ovakva politika je i osnovni preduslov za ispunjenje strukturalnih odrednica koje su u sklopu sklapanja novog IV. Stand-by aranžmana sa MMF-om, i predstavlja ključni korak ka stvaranju stabilnog fiskalnog sistema i finansijske stabilnosti.

Restriktivna politika javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti. Ovo uključuje i obustavu novog zapošljavanja, redukciju isplata naknada za rad u komisijama i isplatu prekovremenog rada, zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na istom nivou kao prethodne godine, ograničavanje rasta i veću kontrolu troškova materijala i usluga, restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera, kao i realno planiranje nabavke stalnih sredstava.

Projekcija javnih rashoda budžeta Federacije BiH za 2014. godinu iznosi 1.488,9 mil. KM, što predstavlja 8,1% BDP-a Federacije BiH, i predstavlja pad od 2,1% u odnosu na 2013. godinu. Projekcija javnih rashoda za 2015. godinu iznosi 1.451,2 mil. KM ili 7,5% BDP-a, a za 2016. godinu 1.401,4mil. KM ili 6,8% BDP-a.

Ukupna potrošnja, koja pored javnih rashoda, uključuje i otplate unutrašnjeg i vanjskog duga, projicirana je u 2014. godini u iznosu od 2.263,5 mil. KM ili 12,37 % BDP-a Federacije BiH. Ovako projicirana ukupna potrošnja za 2014. godinu predstavlja smanjenje od 2,1% ili 49,3 mil. KM u odnosu na 2013. godinu.

Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2014 - 2016. godinu po ekonomskim stavkama je slijedeća:

- *Bruto plaće*, doprinosi i naknade troškova zaposlenih u 2014. godini su projicirane na nivou od 238,7 mil. KM, što predstavlja povećanje od 0,3% ili 0,9 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2013. godinu. Iznos nivoa plaća projiciran za 2015. godinu 247,7 mil. KM, dok je u 2016. godini 243,4 mil. KM.
- *Izdaci za materijalne troškove i usluge za 2014. godinu* su projicirani na nivou od 71,9 mil. KM, što predstavlja smanjenje za 21,4% ili 19,6 mil. KM u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu i predstavlja prilagođavanje po osnovu inflacije cijena. Iznos predviđen za izdatke za materijalne troškove i usluge u 2015. godini je 73,8 mil. KM i u 2016. godini je 73,5 mil. KM.
- *Transferi (tekući i kapitalni) za 2014. godinu* su projicirani na nivou od 1.029,8 mil. KM, što je u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu više za 11,9 mil. KM ili 1,1%, dok iznos transfera predviđen za 2015. godinu iznosi 1.001,8 mil. KM i blago smanjenje u 2016. godini u iznosu od 983,6 mil. KM.
- *Kapitalna potrošnja u 2014. godini* projicirana je u iznosu od 41,4 mil. KM, što predstavlja smanjenje od 28,5% ili 16,5 mil. KM u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu. Za 2015. godinu kapitalni izdaci su projicirani u iznosu u iznosu od 25,9 mil. KM, te 22,3 mil. KM u 2016. godini.

- *Otplate dugova i kamata u 2014.* godini projicirane su u iznosu od 858,1 mil. KM, što predstavlja povećanje od 8,3% u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu ili 71,7 mil. KM.

Otplata duga i kamate predviđeni za 2015. godinu iznosi 769,5 mil. KM i za 2016. godinu 693,6 mil. KM.

Projekcija ukupne potrošnje za 2014. godinu u odnosu na 2013. godinu prikazuje održavanje približno istog nivoa svih ekonomskih kategorija, osim projekcije izdataka za materijal i usluge u 2014. godine koje su manje za 21,4 % ili 19,6 mil. KM u odnosu na 2013. godinu, a koje se najvećim dijelom odnose na provođenja Popisa stanovništva na nivou Federacije BiH.

Projekcije prihoda³ u razdoblju od 2012. do 2015. godine bilježe skroman rast, međutim tendencija njihovog rasta ne može pratiti tendenciju rasta otplate unutrašnjeg i vanjskog duga Federacije BiH. Rast prihoda u 2012. godini iznosi 1,7%, a otplata unutrašnjeg i vanjskog duga povećava se za 59,0%, dok su uz rast prihoda u 2013. godini od 3,1%, dospjele obaveze iz osnove unutrašnjeg i vanjskog duga veće za 15,5%. U 2014. godini rast prihoda od 4,7% prati rast otplate unutrašnjeg i vanjskog duga od 8,9%, dok se u 2015. godini uz rast prihoda od 4,3%, otplata unutrašnjeg i vanjskog duga smanjuje za 8,0%, što je posljedica otplate obaveza prema MMF-u.

Iz navedenog je vidljivo da rast prihoda ne može pokriti rast dospjelih obaveza po osnovi unutrašnjeg i vanjskog duga, što znači da će se i u narednom periodu morati osigurati dodatni izvori financiranja. Taj preveliki jaz između budžetskih prihoda i rashoda i do sada se finansirao novim zaduženjem, uslijed čega je i došlo do ubrzanog rasta duga. Međutim, polazeći od visine i dinamike dospjeća obaveza po osnovu javnog duga i s tim povezanih fiskalnih rezova, značajno su smanjene mogućnosti za nova budžetska zaduženja.

Poglavlje 5 – Srednjoročni budžetski prioriteti

U ovom poglavlju su izložene preporuke Federalnog ministarstva finansija o srednjoročnim budžetskim prioritetima i početnim gornjim granicama rashoda za 2014, 2015. i 2016. godinu, zasnovane na raspoloživom okviru prihoda, prioritetnim politikama Vlade Federacije BiH i analizi dobijenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika za period 2014-2016. godine, koju je provelo Federalno ministarstvo finansija.

Budžetski korisnici su svoje finansijske zahtjeve dostavili prema ekonomskoj klasifikaciji rashoda, kao i u programskom formatu, sa prikazanim ciljevima i očekivanim učincima pojedinih programa, a u skladu sa metodologijom programskog budžetiranja. Ukupni zahtjevi budžetskih korisnika za budžetskim sredstvima iznose 2.720,2 miliona KM za 2014. godinu, što predstavlja uvećanje od 123% u odnosu na iznos budžeta za 2013. godinu. Ukupni zahtjevi za 2015. godinu iznose 2.639,6 miliona KM, a za 2016. godinu 2.590,5 miliona KM.

Osnovni zahtjevi za dodatnim sredstvima budžetskih korisnika odnose se na oblast socijalne zaštite, poljoprivrede, prometa i komunikacija. Tako ukupni zahtjevi samo 5 korisnika

³U skladu s makroekonomskim prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje (16.3.2012.).

budžeta Vlade FBiH (Tabela 5.1.) iznose 1.302,2 mil. KM u 2014. godini 1.320,6 mil. KM u 2015. godini i 1.374,0 mil. KM u 2016. godini.

Na osnovu procijenjenog okvira raspoloživih prihoda i prioriteta politika Vlade Federacije BiH s jedne strane, kao i analize dobijenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika s druge strane, predloženi su prioriteti potrošnje za naredni trogodišnji period, a u skladu s tim i početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika za 2014, 2015. i 2016. godinu.

Ključni ograničavajući faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda bio je projicirani okvir raspoloživih prihoda dat u Poglavlju 2. Fiskalna politika Federacije BiH je usmjerena ka postizanju stabilnog i održivog budžetskog sistema i podrazumijeva nastavak restriktivne budžetske potrošnje, povećanje budžetske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda i provođenje strukturalnih reformi, u skladu sa odrednicama sklapanja novog IV. Stand-by aranžmana sa Međunarodnim monetarnim fondom. S obzirom da se projekcije rashoda budžeta Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu moraju uklopiti u raspoložive prihode istaknute u Poglavlju 2, neophodan je nastavak politike restriktivne budžetske potrošnje, što uključuje:

- *Ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plaća i naknada.* Troškovi bruto plaća i naknada planirani su na nivou 2013. godine, sa trenutnim brojem zaposlenih, uz primjenu zakonskih odredbi koje se odnose na uvećanje za minuli rad;
- *Ograničavanje rasta i veća kontrola troškova materijala i usluga.* Ovi izdaci su planirani na nivou 2013. godine, uz usklađivanje sa inflatornim kretanjima, sa naglaskom na nastavak provođenja mjera štednje;
- *Restriktivno planiranje i veća kontrola tekućih i kapitalnih transfera.* Ovi transferi su planirani vodeći računa o zakonskim propisima sa naglaskom na provođenje započete revizije prava boračkih i socijalnih naknada čiji se rezultati očekuju tokom 2013. godine;
- *Realno planiranje nabavke stalnih sredstava.* Nabavka stalnih sredstava planirana je u skladu sa realnim potrebama budžetskih korisnika, na osnovu detaljne analize svih prijedloga kapitalne potrošnje.

Tabela 5.3. u okviru ovog dokumenta daje pregled ukupnih zahtjeva i predloženih početnih gornjih granica rashoda za pojedinačne budžetske korisnike za 2014, 2015. i 2016. godinu, uz indekse promjena u odnosu na plan budžeta za 2013. godinu.

Poglavlje 1 - Uvod u Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014 - 2016. godine

Izrada dokumenta okvirnog budžeta (DOB) za trogodišnji period već je postala ustaljena praksa na svim nivoima vlasti u BiH, pa tako i u Federaciji Bosne i Hercegovine. DOB predstavlja rezultat srednjoročnog procesa planiranja, koji se radi u „10 koraka“, a namjena mu je da postavi strateški okvir i gornje granice resursa, unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet. Ovakva koncepcija izrade DOB-a predstavlja osnovu projekcije prihoda i rashoda za period 2014-16. godina i identificira ključne budžetske opcije i pitanja vezana za politike, što će direktno utjecati na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u navedenom srednjoročnom ciklusu.

Ključni cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da se osigura bolja povezanost između prioritetnih politika Vlade Federacije BiH i načina na koje ona vrši raspodjelu budžetskih sredstava kao i da doprinese razvoju strateškog planiranja prioriteta i ciljeva vlade Federacije.

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 19/06; 76/08; 5/09; 32/09; 51/09; 9/10; 36/10, 45/10 i 25/12), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta za period 2014- 2016. godine koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isti period.

Polazne osnove za izradu DOB-a za period 2014-2016. godine su makroekonomske projekcije i pretpostavke za naredni srednjoročni period, kao i prioriteta Vlade Federacije BiH i ciljevi fiskalne politike, a imajući u vidu okvir raspoloživih sredstava.

Prema usvojenim zaključcima Vlade Federacije BiH, Federalno ministarstvo finansija zaduženo je da na svim nivoima do kraja provede mjere štednje i u skladu s tim pripremi DOB Federacije BiH za period 2014-2016. godine. Federalno ministarstvo finansija predlaže Vladi Federacije BiH da razmotri i usvoji ovaj Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014–2016. godine, kao osnovu za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u Federaciji BiH za fiskalnu 2014. godinu.

Dokument okvirnog budžeta FBiH za period 2014-2016. godine sadrži pet poglavlja:

- Poglavlje 1: Uvod u DOB za period 2014-2016. godine,
- Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske prognoze i pretpostavke,
- Poglavlje 3: Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza
- Poglavlje 4: Upravljanje javnom potrošnjom,
- Poglavlje 5: Budžetski prioriteta za period 2014-2016. godine i gornje granice rashoda budžetskih korisnika u naredne tri godine.

Poglavlje 2 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

2.1. Uvod

Ovo poglavlje će nam prikazati osnovne srednjoročne makroekonomske pokazatelje i prognoze koje predstavljaju temelj preliminarne procjene Dokumenta okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014- 2016. godina.

Makroekonomski pokazatelji i prognoze imaju direktnu refleksiju na funkcioniranje pojedinačnih ekonomskih subjekata – produkata, potrošača, radnika i zasebnih proizvodnih sektora – industrije, poljoprivrede, usluga, kao i dijelova (regiona) jedne zemlje. U prvom dijelu poglavlja (2.2.) su prikazani tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u naredne tri godine u BiH i entitetu Federacija BiH. U dijelu 2.2. prikazano je predviđanje kretanja nacionalnih računa (bruto društvenog proizvoda BDP, potrošnje, investicija, izvoza i uvoza) u BiH i Federaciji BiH. U dijelu 2.3 date su pretpostavke i osnovni ciljevi makroekonomske politike.

2.2. Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja kretanja u BiH i Federaciji BiH 2014-2016

2.2.1. Tekući makroekonomski trendovi

Najveća izvozna tržišta BiH i glavni ekonomski partneri BiH i Federacije BiH su zemlje regiona (Hrvatska, Slovenija, Srbija, Crna Gora), te Austrija, Njemačka i Italija. Svjetska ekonomska kriza se odrazila i na stanje u ovim zemljama, pa su sve navedene ekonomije zabilježile niske stope ili čak negativne stope rasta.

Ne samo da su ovo najvažnija izvozna tržišta nego su i vrlo važan izvor tekućih i kapitalnih priliva putem kojih se finansira finalna potrošnja i investicije. Navedeni negativni trendovi ekonomskog rasta, zaposlenosti, finansijskog sektora i drugo definitivno su direktno utjecali na izvoz, ali isto tako i na rast domaće potražnje u Federaciji BiH.

Prema dostupnim kratkoročnim indikatorima za 2012. godinu, koje je napravila Direkcija za ekonomsko planiranje ukazuju da **realni pad BiH ekonomije iznosi 0,2%**⁴. Iako je došlo do realnog smanjenja vanjskotrgovinskog deficita roba od 4,5%, pad ekonomije direktno je utjecao na realni pad domaće potražnje i izvoza. Do pada domaće potražnje je došlo i u domenu privatne potrošnje i investicija uglavnom kao posljedica tri godine negativnih trendova zaposlenosti i realnih plaća, realnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva i sl. Na pad finalne potrošnje ukazuje negativan realni rast uvoza dobara široke potrošnje od preko 1%, te realni pad domaće proizvodnje od preko 3%. U isto vrijeme, nominalni pad uvoza kapitalnih dobara od 3,6% (uz još veći realni pad), te smanjenje vrijednosti izvršenih građevinskih radova od preko 3% jasno ukazuju na pad kapitalnih investicija. Uz sve naprijed istaknuto, javna potrošnja i investicije bilježe izuzetno skroman realni rast kada se uzme u obzir vrlo složena fiskalna pozicija Federacije BiH u 2012. godini.

⁴ Procjena DEP-a izvor: "DOB makroekonomske projekcije 2014-2016."

Pad domaće potražnje je rezultirao realnim padom robnog uvoza od 3,2%, dok je ukupan izvoz roba iz Federacije BiH u iznosu od 3,2% u najvećoj mjeri bio ugrožen problemima u proizvodnji električne energije, zbog čestih remonta u elektranama i nepovoljne hidrološke situacije koja je bila karakteristika 2012. godine, a direktna posljedica je pad vrijednosti izvoza energetskih dobara od čak 49,5% u odnosu na prethodnu godinu, što je bio glavni uzrok realnog pada robnog izvoza Federacije BiH od 3,2%. Industrijska proizvodnja koja ima centralnu ulogu u ukupnim ekonomskim kretanjima zabilježila je pad izvoza od 0,4%, poljoprivreda pad od 3,3%, a vađenje ruda i kamena pad od 9,3% na kraju 2012. godine⁵.

2.2.2. Projekcije makroekonomskih pokazatelja

Prema podacima i projekcijama DEP-a i Federalnog ministarstva finansija, koje su date u narednim tabelama može se vidjeti da se između 2011. i 2012. godine u Federaciji BiH desio pad nominalnog BDP-a od 2,2% (sa 3,1% na 0,9%), dok se u narednim godinama očekuje porast, te se u 2015. i 2016. godini očekuju stope rasta kao u godinama prije ekonomske krize.

Tabela 2.1 – Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2013.- 2016. godine

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nominalni BDP u mil. KM	27,240	27,496	28,023	29,118	30,621	32,339
Nominalni rast u %	3,1%	0,9%	1,9%	3,9%	5,2%	5,6%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,2	101,2	101	101,6	101,6	101,4
Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)	26,926	27,179	27,746	28,646	30,14	31,899
Realni rast u %	2,0%	-0,2%	0,9%	2,2%	3,5%	4,2%
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	3,0%	2,2%	1,5%	1,8%	1,8%	1,6%
Potrošnja u mil. KM	28,202	28,589	29,353	30,484	32,011	33,659
Vladina potrošnja u mil. KM	6,017	6,138	6,275	6,478	6,768	7,087
Privatna potrošnja u mil. KM	22,184	22,451	23,078	24,006	25,243	26,572
Investicije u mil. KM	5,299	5,230	5,324	5,784	6,382	7,311
Vladine investicije u mil. KM	771	925	1,064	1,330	1,663	2,028
Privatne investicije u mil. KM	4,470	4,241	4,215	4,418	4,666	5,227
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	10,4%	10,2%	10,1%	11,0%	12,0%	13,6%
Vladina štednja u % BDP-a	-1,2%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Privatna štednja u % BDP-a	11,6%	8,7%	8,6%	9,5%	10,5%	12,1%
Bilans tekućeg računa u mil. KM	-2,460	-2,421	-2,482	-2,588	-2,707	-2,916
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-9,0%	-8,8%	-8,9%	-8,9%	-8,8%	-9,0%
Nominalni Rast uvoza u %	12,5%	-1,8%	4,1%	7,4%	8,8%	11,2%
Nominalni Rast izvoza u %	10,9%	-4,0%	3,1%	7,3%	8,8%	11,3%

⁵ Izvori Federalni zavod za statistiku BiH „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“ br. 2/13.

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2011. godini doživjela rast od 3,0%, u 2012. godini bilježi rast od 2,2%, a projicirano je da se 2013. godini zaustavi na 1,5 %, da bi projekcije u naredne 2 godine trebale zabilježiti blagi rast. Nacionalna bruto štednja u odnosu na BDP od 2011. do 2012. godine bilježi pad od oko 0,2% godišnje, projekcija za 2013. godinu je sa stagnacijom tj. 10,1 %, dok se za naredne dvije godine planira blagi rast.

Makroekonomski pokazatelji za 2013. godinu su konzervativni u odnosu na zemlje EU jer predviđaju vrlo skroman rast svih ključnih makroekonomskih indikatora. Trendovi u 2012. godini ukazuju na blag realni pad BiH ekonomije od približno 0,2%⁶, dok se u naredne tri godine predviđa blagi ekonomski oporavak što se jasno vidi u ključnim makroekonomskim pokazateljima.

2.2.2.1. Federacija BiH - BDP projekcije

U protekle dvije godine ekonomija Federacije BiH je ostvarila skroman ekonomski rast. Prema procjenama Federalnog ministarstva finansija nominalni BDP za 2012. godinu iznosio je 17,57 milijardi KM sa nominalnim rastom od 0,9% u odnosu na 2011. godinu, dok je realni BDP za 2012. godinu iznosio je 17,36 milijardi KM sa realnim padom od -0,2% u odnosu na 2011. godinu. Prema projekcijama za 2013. i 2014. godinu nominalni BDP bi trebao imati nominalni rast od 1,9%, odnosno 0,9% u odnosu na 2012. godinu⁷. U narednom trogodišnjem periodu očekuje se rast nominalnog BDP-a koji bi trebao dostići 5,6% u 2016. godini.

Tabela 2.2 – Makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH⁸ za period 2013 - 2016. godine

Indikator	Procjene FMF-a		Projekcije FMF-a			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Nominalni BDP u mil. KM	17,406	17,570	17,907	18,606	19,567	20,665
Nominalni rast u %	3,1%	0,9%	1,9%	3,9%	5,2%	5,6%
Realni BDP u mil. KM (prethodna g. = 100)	17,206	17,367	17,730	18,305	19,259	20,383
Realni rast u %	2,0%	-0,2%	0,9%	2,2%	3,5%	4,2%

2.2.3. Realni sektor

2.2.3.1. Ekonomski rast u Federaciji BiH

Globalni ekonomski oporavak koji je započeo 2010. godine i nastavljen u 2011. godini zaustavljen je u 2012. sa nekim naznakama oporavka u drugoj polovini 2012. godine i početkom 2013., direktno će utjecati na jačanje izvozne potražnje, koja se posebno odnosi na metalnu industriju aluminija i čelika (Aluminij Mostar, Arcelor Mittal steel Zenica), kao i

⁶ Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, 2013.

⁷ Izvor: DEP "DOB Makroekonomske projekcije 2013-2016." Sarajevo, mart 2013. godine

⁸ Izvršena procjena FMF-a na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u Prema podacima iz Godišnjeg biltena "Bosna i Hercegovina u brojevima 2012." Agencija za statistiku BiH, Sarajevo mart 2013. i na osnovu podataka DEP-a iz materijala: "DOB makroekonomske projekcije 2014-2016." Sarajevo, mart 2013. godine.

metaloprerađivačku i auto industriju koja je vezana za strane partnere. Također se očekuje i stabilan trend inostranih priliva, koji će direktno utjecati na jačanje domaće potražnje i uvoza, uz rast stranih investicija, posebno u energetici i rudarstvu (planirane investicije u hidroelektrane „HE Vranduk“ i „HE Ulog“, rudnike i termoelektrane „R i TE Kongora“, „TE Tuzla“ kao i vjetroelektrane „KfW“ na više lokacija u FBiH) i privatne potrošnje i pad vanjskotrgovinskog deficita trebali bi rezultirati ekonomskim rastom od 2,2% u 2014. i 3,5% u 2015. i 4,2% u 2016. godini.

2.2.3.2. Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH

Nakon značajnih stopa rasta u periodu do 2008. godine, ukupna industrijska proizvodnja u Federaciji BiH za 2012. godinu ostvarila pad od 4,3%. Krajem 2012. godine zabilježen je trend blagog rasta, što se može povezati sa promjenama u neposrednom međunarodnom ekonomskom okruženju (EU i region CEFTA)⁹.

Nakon pada u 2012., tokom 2013. godine očekuje se poboljšanje proizvodnje u elektro-energetskom sektoru Federacije BiH gdje se očekuje povećanje proizvodnje električne energije od oko 7% što bi trebalo rezultirati rastom izvoza električne energije od oko 6% u odnosu na prethodnu godinu.¹⁰

Značajnu ulogu u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH ima drvo-prerađivačka industrija, industrija namještaja, hemijska industrija, auto industrija i mašinska industrija, koje su isto tako bile važni nosioci industrije u predkriznom periodu, mogle tokom 2013. ostvariti proizvodnju jednaku nivou iz 2012. godine.

Tabela 2.3. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH

Indeksi g/g	<u>2006.</u> 2005.	<u>2007.</u> 2006.	<u>2008.</u> 2007.	<u>2009.</u> 2008.	<u>2010.</u> 2009.	<u>2011.</u> 2010.	<u>2012.</u> 2011.	<u>I-III 2013.</u> I-III 2012.
Federacija BiH	110,4	108,6	107,9	88,4	104,2	102,5	95,7	109,4

Sve naprijed istaknuto trebalo bi napraviti ravnotežu na smanjenje proizvodnje u prerađivačkoj industriji i tako omogućiti da Federacija BiH na kraju godine ipak ostvari blagi rast industrijske proizvodnje. U toku 2014. godine, a na osnovu prognoza međunarodnih institucija, očekuje se dalji znatan oporavak svjetske ekonomije i to posebno u zemljama EU čiji oporavak ipak zaostaje za ekonomijama zemalja u razvoju, kao i SAD i Kinom. Oporavak svih sektora EU ekonomije pozitivno će se odraziti na oporavak zemalja regiona i Bosne i Hercegovine. Poboljšanje izvozne potražnje rezultirat će povećanjem proizvodnje u svim sektorima industrijske proizvodnje u Federaciji BiH gdje se, kao i prema projekcijama DEP-a, očekuje godišnji rast proizvodnje od oko 4,5%.

⁹ Izvor Federalni zavod za statistiku BiH „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“ br. 1/13; 2/13; 3/13 i 4/13

¹⁰ Izvor Energetski bilans F BiH za 2013. godinu.

Tabela 2.4. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II 2013.	II 2013. I 2013.	II 2013. II 2012.	I – II 2013.	I - II 2013. I - II 2012.
Ukupno	449.374	107,1	128,7	869.007	117,8
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.436	74,0	106,7	8.081	108,1
Vađenje ruda i kamena	2.390	108,1	96,6	4.601	79,6
Prerađivačka industrija	389.004	103,6	121,3	764.565	114,5
Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)	33.376	194,0	617,6	50.583	312,4
Ostalo	21.168	105,8	122,5	41.176	101,7

Što se tiče vanjskotrgovinskog poslovanja u F BiH za prva dva mjeseca 2013. godine ostvaren je izvoz u vrijednosti 869 mil. KM što je za 17,7% više u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz u istom periodu iznosio 1.406 mil. KM što je za 6,8% više.¹¹

Tabela 2.5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II 2013.	II 2013. I 2013.	II 2013. II 2012.	I – II 2013.	I - II 2013. I - II 2012.
Ukupno	723.325	105,9	110,0	1.406.361	106,8
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	31.851	106,3	112,0	61.809	106,0
Vađenje ruda i kamena	52.478	76,2	96,8	121.367	117,2
Prerađivačka industrija	624.243	107,8	109,8	1.203.559	106,1
Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)	11.148	865,1	495,1	12.436	98,8
Ostalo	3.605	100,6	85,3	7.190	90,8

Do povećanja bilansa vanjskotrgovinske razmjene došlo je zbog kontrakcije domaće potrošnje u BiH i Federaciji BiH, ali i zbog smanjenja industrijske proizvodnje. Pretpostavlja se da će sa rastom industrijske proizvodnje doći i do daljeg smanjenja bilansa vanjske trgovine, što bi u značajnoj mjeri doprinijelo stabilnosti ekonomije BiH i Federacije BiH.

2.2.3.3. Tržište rada

Broj radnika u Federaciji BiH u 2012. godini uvećavao se za 1%, broj zaposlenih se smanjio za 0,7%, dok se u isto vrijeme broj nezaposlenih lica povećao za 2,7%, što se odnosi uglavnom na privatni sektor. Zbog nedovoljne poslovne aktivnosti došlo je do otpuštanje radnika, ali i smanjenje realnih primanja u 2012. godini.

¹¹ Izvor Federalni zavod za statistiku BiH „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“ br. 1/13; 2/13; 3/13 i 4/13.

S druge strane, u javnom sektoru se ne očekuju značajnije promjene broja zaposlenih u odnosu na 2012. godinu, zbog primjene važećih budžetskih restrikcija. To znači da bi broj zaposlenih u BiH u 2013. godini mogao ostati na istom nivou kao prethodne godine. Što se tiče plaća, u skladu sa ekonomskim dešavanjima u 2013. godini također nije realno očekivati značajnu stopu rasta. Pored očekivanog pozitivnog ekonomskog rasta u 2013. godini, veći pozitivni pomaci na tržištu rada se ne mogu očekivati ali bi se moglo desiti postepeno usporavanje negativnih dešavanja.

Tabela 2.6. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH

	€ 2009.	€ 2010.	€ 2011.	€ 2012.	I 2013.	II 2013.
Broj zaposlenih	437.501	438.949	440.747	437.331	435.709	433.439
Broj nezaposlenih	347.146	360.512	367.515	377.707	387.330	386.432

Očekuje se da bi ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH mogao dosegnuti stopu rasta od 1,9% u 2015. godini, dok bi se ta stopa rasta u 2016. godini mogla kretati oko 2,1%. Prosječna neto plaća u Federaciji BiH u nominalnom iznosu u 2015. godini mogla uvećati za 3,3% i 3,9% u 2016. godini.

Tabela 2.7. – Uporedna tabela bruto i neto plaća u Federaciji BiH

	€ 2009.	€ 2010.	€ 2011.	€ 2012.	I 2013.	II 2013.
Prosječna neto plaća u KM	792	804	819	830	836	817
Prosječna bruto plaća u KM	1.204	1.223	1.248	1.286	1.277	1.246

2.2.3.4. Cijene i inflatorna kretanja

U 2012. godini Federacija BiH bilježi rast cijena od 2,1%, a osnovni faktori rasta cijena su više cijene hrane, nafte i komunalija kao i planirano uvećanje akciza na cigarete. Najveći utjecaj na cijena hrane u 2012., imalo je značajno povećanje svjetskih cijena hrane, i to u drugom, a posebno u posljednjem kvartalu, koje su prouzrokovali nepovoljni vremenski uslovi, odnosno suša i slaba žetva.

Tabela 2.8. – Indeksi potrošačkih cijena prema klasifikaciji COICOP u Federaciji BiH

Indeksi	2007. 2006.	2008. 2007.	2009. 2008.	2010. 2009.	2011. 2010.	2012. 2011.	I 2013. XII 2012.	II 2013. XII 2012.	III 2013. XII 2012.
Ukupan indeks	101,9	107,7	99,7	101,8	103,6	102,1	100,2	100,2	100,3

Cijena goriva i maziva povećana je za 7,5% kao posljedica kretanja svjetskih cijena nafte u 2012. godini što su najviše prouzrokovale prilike na Srednjem Istoku i to je imalo direktan utjecaj da cijene u kategoriji transporta budu veće za 4,2%. Cijene u kategoriji stanovanja,

vodoopskrbe, el. energije, plina i drugih energenta su u 2012. godini veće za 4,7% što je posljedica većih cijena komunalija. Na ukupno povećanje cijena veliku utjecaj imalo je poskupljenja duhanskih proizvoda, zbog povećanja akciza na cigarete, pa su cijene u kategoriji alkoholnih pića i duhana uvećane za 10,4% u 2012. godini. Kategorije koje su zabilježile smanjenje cijena su odjeća i obuća (8,1%), zdravstvo - medicinski i farmaceutski proizvodi (0,6%), komunikacije (1,4%) i obrazovanje (0,4%) što je utjecalo na djelimično ublažavanje rasta cijena u Federaciji BiH.

2.2.3.5. Finansijski sektor

Ukupne devizne rezerve BiH na kraju 2012. godine iznosile su oko 6,5 milijardi KM i zabilježile skroman rast od 1,3% u odnosu na isti period prethodne godine, a do pozitivnog rezultata stope rasta deviznih rezervi došlo je najviše zbog skromnog povećanja direktnih stranih ulaganja krajem 2012. godina. Za navedeni period, ukupna novčana masa M2 dostigla je nivo od oko 14,9 milijardi KM, što predstavlja skroman rast od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Skroman ekonomski rast koji je projiciran **u 2013. godini** trebao bi biti početak oporavka i sa stanovišta deviznih rezervi na što najviše utjecaja trebaju imati aktivnosti sektora vanjske trgovine, jer se očekuje rast izvoza i uvoza, ali isto tako i različite strane investicije. Ovdje se ne smiju izostaviti planirani prilivi novčanih sredstava po osnovu Stand-by aranžmana zaključenog prethodne godine, nova zaduženja i krediti iz inostranih izvora finansiranja, kao i skromni prilivi doznaka iz inostranstva. Na samom početku tekuće godine devizne rezerve su ostvarile pozitivnu stopu rasta od skromnih 0,5% g/g, a naše projekcije su da će do kraja 2013. godine ukupne devizne rezerve zadržati pozitivnu stopu, tako da bi se na kraju godine mogao očekivati rast od 1%. Projekcije su da bi se, zbog skromnog rasta depozita, na kraju godine mogao postići i skroman rast novčane mase od oko 4%.

U 2014. godini se očekuje veći priliv novčanih sredstava, kroz direktna strana ulaganja, priliv novčanih sredstava kroz bankarski sektor, ulazak u nove zajmove i kredite kod inostranih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalih oblika investicija. Projekcije vanjskotrgovinskih aktivnosti, koje isto tako idu u pozitivnom smjeru su pretpostavka da će devizne rezerve zabilježiti nešto brži rast, u odnosu na prethodnu godinu koji bi na kraju godine mogao iznositi oko 5%. Projekcije daljeg rasta depozita i deviznih rezervi, dovest će do rasta novčane mase koji se projicira na oko 6%.

Za 2015. i 2016. godinu se pretpostavlja da će biti godine daljnjeg bržeg rasta svih privrednih aktivnosti, a to znači da se u vanjskotrgovinskim tokovima pretpostavlja nastavak stabilnog i kontinuiranog rasta, sa značajnim jačanjem vanjskog sektora, posebno tokom 2016. godine. Od značaja za devizne rezerve, u prvom redu je rast izvoza, kao i dalji značajan rast doznaka iz inostranstva građanima, koje imaju veliki utjecaj na devizne rezerve, pa je očekivano da će ostvariti rast nešto iznad 6% za 2015. i više od 7% u 2016. godini. Projekcije rasta privrednih aktivnosti, kao i povećanje priliva novčanih sredstava, pretpostavka su bržem rastu depozita u odnosu na prethodne godine, što bi trebao biti dovoljan indikator rasta novčane mase koja bi trebala biti između 7% i 10%, što znači ponovno uspostavljanje stabilnog monetarnog sektora.

2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu 2014-2016. godina

Stanje u našoj regiji, odnosno zemljama u okruženju najbolje oslikava projekcija DG ECFIN-a¹² u 2013. godini prema kojoj se očekuje slabljenje negativnih trendova iz 2012. u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji, slabljenje rasta u Njemačkoj uz nepromijenjenu stopu u Austriji, te skroman ekonomski rast u Srbiji (od 1,7%). Rezultati poboljšanja mogu se očekivati tek u 2014. i to kroz jačanje rasta u Njemačkoj, Austriji i Srbiji, te početak pozitivnog rasta u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji. Ovo su ujedno bile i glavne pretpostavke projekcija BiH ekonomskog rasta za dati period kada se očekuje **skroman realni rast od 0,9% 2013. godine**, te izvjesno **poboljšanje rasta od 2,2% 2014. godine**. Prilikom procjena ovih pokazatelja ekonomskog rasta, za 2013. godinu pretpostavljena je i normalizacija situacije u elektranama po pitanju remonta uz normalnu hidrološku situaciju.

Ako se ostvari ova projekcija uzrok pada robnog izvoza zabilježenog u 2012. godini bio bi u najvećoj mjeri predupređen i uz pretpostavku blagog jačanja izvozne potražnje trebalo bi doći do skromnog realnog rasta izvoza od 1,8% u 2013. Očekivano skromno povećanje pretežno izvozno orijentirane industrijske proizvodnje bi moglo rezultirati blagim povećanjem broja zaposlenih, pa prema tome i raspoloživog dohotka građana, što bi konačno trebalo rezultirati realnim rastom privatne potrošnje od 1,3%. Ovome treba dodati očekivano realno stagniranje investicija što bi trebao biti glavni izvor realnog rasta uvoza od 1,7% u 2013. godini, dok se za 2014. očekuje daljnje poboljšanje izvoza uslijed sve snažnije izvozne potražnje, jačanje rasta finalne potrošnje, te prvi osjetan realni porast investicija od 7,8%. Možemo zaključiti da se tek u 2014. godini u Federaciji BiH očekuje značajnije povećanje ekonomske aktivnosti.

Za period 2015-16. godina realno bi trebalo očekivati dalje postepeno pojačanje ekonomskog rasta u Federaciji BiH što bi bilo uglavnom kao posljedica sve izraženijih pozitivnih kretanja u okruženju. Ovdje posebno treba istaći da su očekivanja napretka ekonomskog rasta u zemljama iz okruženja uglavnom postepenog karaktera tako da se u Federaciji BiH očekuje ekonomski **rast od 3,5% za 2015. godinu**, odnosno **rast od 4,2% u 2016. godini**.

Pretpostavke rasta bazirane su, kao i u ranijim godinama, kao posljedica postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće potražnje zahvaljujući jačanju zaposlenosti i inostranih priliva novca. Ponovo naglašavamo da se ne smiju zaobići javne investicije koje bi trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora.

Osnovni makroekonomski ciljevi FBiH u narednom srednjoročnom periodu su:

- Makroekonomska stabilnost
- Stabilnost finansijskog sektora
- Restrukturiranje javne potrošnje i očuvanje socijalne stabilnosti
- Očuvanje tržišta rada i provođenje mjera za povećanje zaposlenosti
- Održivi razvoj
- Europske integracije
- Socijalna uključenost.

¹² DG ECFIN - „European Economic Forecast, Winter 2013“

Najvažniji cilj u narednom srednjoročnom periodu je očuvanje i dalje jačanje makroekonomske stabilnosti Federacije BiH. U planiranju vlastitog napretka, mora se početi od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Trebaju se stvarati uslovi i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat, povećanje bruto domaćeg proizvoda.

Za pospješene agregatne potražnje i zaposlenosti u narednom srednjoročnom periodu, a u vrijeme započinjanja novog ciklusa globalne ekonomske krize, koja ponovo ide u depresiju ekonomske aktivnosti, moraju se poduzeti određeni fiskalni stimulansi. Socijalna kriza, koja je proizvod ekonomske krize, iziskuje pažljivo balansiranje mjera da bi se ostvarili redistributivni rezultati u korist dijelova stanovništva sa nižim dohocima i primanjima.

Vlada Federacije BiH treba odobriti Nacrt novog Zakona o budžetima u Federaciji BiH u kojem posebno mjesto zauzima Poglavlje VII. - Fiskalna odgovornost što je sastavni dio ovog Zakona. Poglavljem VII. se propisuje da se za potrebe koordinacije fiskalne politike u Federaciji BiH uspostavlja Fiskalno koordinacijsko tijelo Federacije BiH sa ciljem koordinacije fiskalnih politika u Federaciji BiH i osiguravanja makroekonomske stabilnosti i fiskalne održivosti Federacije BiH

Nastavljen je trenutni pojačani nadzor bankarskog sektora, posebice pomoću kvartalnih stres-testova bankarskog sistema od strane Centralne banke BiH i Federalne agencije za bankarstvo.

Fiskalni deficiti i preuzete obaveze trebaju proizvesti mjere konsolidacije budžeta svih razina, koje su već dijelom realizirane u 2011. i 2012. godini, moraju osigurati njegovu održivost. Deficit iz ranijeg perioda definira da je potrebno u narednim godinama ciljano planirati blagi fiskalni deficit kako bi se na nivou perioda 2014 – 2016. dostigla fiskalna održivost u skladu sa kriterijima EU.

Makroekonomska stabilnost Federacije BiH može biti ugrožena ako bi se nastavilo akumuliranje fiskalnih deficita i nekontrolirano zaduživanje te visoki deficiti tekućeg računa, pa se stoga moraju poduzeti mjere za prilagodbu uvjetima koje diktira postojanje valutnog odbora sa ciljem da se doprinese stabilnosti valute i cijena.

Značajan utjecaj na BiH ekonomiju će imati i ulazak Hrvatske u EU. Osim očekivanih negativnih trendova po pitanju izvoza u Hrvatsku, očekuje se i da će ovo ubrzati pristupne procese u BiH. Na taj način FBiH može dobiti dopunska financijska sredstva iz drugih izvora za potrebe procesa evropskih integracija, a najznačajnija je pretprijetna financijska pomoć Evropske unije, tj. financijski instrument EU za period 2007 – 2013. godine pod nazivom Instrument pretprijetne pomoći (IPA)¹³.

Jedan od važnih makroekonomskih ciljeva za naredni srednjoročni period predstavlja rast izvoza koji će direktno utjecati na smanjivanje deficita trgovinske razmjene, što dalje treba voditi smanjenju deficita tekućeg računa, što se može postići ponajviše rastom privatnog sektora, uz snažnu podršku poljoprivrednoj proizvodnji i na taj način omogućiti veću ulogu domaćih proizvoda i usluga kao supstituciju uvozu, što će u konačnici doprinijeti smanjivanju trgovinskog deficita i deficita tekućeg računa.

¹³ IPA – Instrument for Pre-Accession Assistance (Instrument pretprijetne pomoći). Pomoć zemljama kandidatima (Hrvatska, Turska, Makedonija) i potencijalnim kandidatima (BiH, Srbija, Crna Gora i Albanija) za članstvo u EU.

Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza

3.1. Uvod

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika.

U Federaciji Bosne i Hercegovine, javni prihodi po osnovu poreza, taksi, naknada, doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a služe za finansiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija cesta.

Fiskalna strategija u području prihoda za ovaj srednjoročni period temelji se na srednjoročnim makroekonomskim izgledima i općim politikama Vlade, koja uključuje i mjere Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize u cilju očuvanja fiskalne održivosti Federacije Bosne i Hercegovine, rastom proizvodnje, ukupne potražnje i izvoza kroz povećanje likvidnosti privrede i kupovne moći stanovništva što podrazumijeva i osiguranje poticajnih sredstava dijelom iz budžeta.

Vlada Federacije BiH je poduzela niz aktivnosti u cilju ublažavanja posljedica globalne ekonomske krize i unapređenja poslovnog ambijenta, kojim bi se omogućilo efikasno privređivanje i ekonomski razvoj. Kako bi se ponudila nova rješenja ka napretku Federacije BiH u narednom periodu, Radna grupa, imenovana od strane Vlade Federacije BiH aktivno radi na izradi dokumenta "Ekonomska politika Federacije Bosne i Hercegovine", uz djelovanje Odbora za finansijsku i ekonomsku stabilnost pri Vladi Federacije BiH, uvažavajući dijalog sa socijalnim partnerima u okviru Ekonomsko-socijalnog vijeća FBiH (Vlada FBiH, Savez samostalnih sindikata BiH i Udruženje poslodavaca FBiH).

Sve ove aktivnosti trebale bi u oblasti porezne politike afirmisati:

- efikasnije upravljanje javnim prihodima,
- iznalaženje rješenja smanjenja opterećenja poslodavaca uz postojanje fiskalne održivosti vanbudžetskih fondova,
- stvaranje uslova ubrzanog privrednog rasta,
- dogradnju i unapređenje poreznog sistema u oblasti direktnih poreza,

dok u oblasti ekonomske politike treba afirmisati:

- projekte intenziviranja privrednog razvoja i jačanja unutrašnje društvene stabilnosti Federacije BiH,
- iniciranje i provođenje reformi usklađenih sa potrebama Bosne i Hercegovine na putu ka pridruživanju Evropskoj uniji,
- očuvanje i unapređenje makroekonomske stabilnosti uz poboljšanje konkurentnosti privrede i povećanje zaposlenosti,
- efikasno angažovanje svih domaćih kreativnih potencijala kroz usklađenu politiku djelovanja.

Da bi se postigli određeni rezultati ekonomske politike neophodno je pripremiti i provesti strukturne i druge reforme uz ulaganje još mnogo napora i rada, strpljivosti, dijaloga i spremnosti na kompromise.

Vlada će u ovom periodu funkcionisati sa velikim fiskalnim opterećenjem s obzirom na velike fiskalne pritiske vezane za izmirenje domaćih potraživanja, otplate ino duga i povećanja troškova socijalnih davanja. Stoga je neophodno nastaviti sa restriktivnom politikom javne potrošnje na svim nivoima, s osnovnim ciljem održavanja fiskalne stabilnosti i sistema kontrole potrošnje, ali i pored provođenja ovih mjera neophodno je od međunarodnih finansijskih institucija (MMF-a, Svjetske banke) osigurati nedostajuća sredstva, kako bi se pokrio deficit.

3.2. Porezna politika u Federaciji BiH

U oblasti porezne politike i javnih prihoda dosadašnje aktivnosti bile su usmjerene na dogradnju i unapređenje poreznog sistema kroz izmjene postojećih propisa i donošenje novih, u cilju harmonizacije propisa na teritoriji Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta, kako bi se stvorili jednaki uslovi privređivanja za privredne subjekte na teritoriji Bosne i Hercegovine i harmonizacija istih sa propisima EU, kao i aktivnosti na iznalaženju rješenja smanjenja opterećivanja poslodavaca uz postojanje fiskalne održivosti vanbudžetskih fondova.

Pozitivni efekti, proistekli u promjeni politike prikupljanja prihoda od indirektnih poreza, koji su bili izraženi u 2007. godini, zbog usporavanja privrednih kretanja, koji su postali izraženi u trećem kvartalu 2008. godine, a nisu prevaziđeni ni tokom četvrtog kvartala, odrazili su se na nedostatak budžetskih sredstava do kraja 2008. godine i tokom 2009. godine. Naime, prateći trendove kretanja naplate i prikupljanja javnih prihoda svih budžeta u Federaciji BiH od 2005. godine do 2011. godine, evidentirana je najveća naplata javnih prihoda u 2008. godini, nakon koje je uslijed ekonomske krize evidentna manja naplata u naredne tri godine. Međutim, ipak se može primijetiti rast naplate javnih prihoda posmatrano od 2009. do 2011. godine. Usporavanje privrednih kretanja se i u 2012. godini odrazilo na manju naplatu prihoda od indirektnih poreza, gdje su uz povećanje izdvajanja za povrate PDV-a znatno smanjeni neto prihodi po osnovu indirektnih poreza. S obzirom da je nivo naplate direktnih poreza ostao približno isti u odnosu na prethodnu godinu, nije se moglo kompenzirati smanjenje prihoda od indirektnih poreza, što se odrazilo na niži nivo ukupnih poreznih prihoda.

U narednom periodu, polazeći od makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja za ovaj srednjoročni period, očekuje se blago povećanje prihoda od indirektnih i direktnih poreza, kao i ostalih neporeznih prihoda, s tim da treba imati u vidu ograničene fiskalne kapacitete u kojima će budžeti na svim nivoima vlasti funkcionisati u ovom periodu.

Osnov za revidirane projekcije prihoda za 2013. godinu i projekcije prihoda za period 2014 - 2016. godina, na kojima bi se trebale zasnivati politike djelovanja i projekcije budžetskih okvira za sve nivoe vlasti, zasnovane su na realnim pokazateljima trendova kretanja ostvarenja prihoda u periodu 2008 - 2012. godina i prvom kvartalu 2013. godine, te na revidiranim procjenama ključnih makroekonomskih i fiskalnih parametara za 2013. godinu i prognozama za period 2014 - 2016. godina. Relevantni podaci koji su korišteni u projiciranju su podaci Odjeljenja za makroekonomske analize UIO u pogledu projekcija indirektnih poreza za 2013. godinu i projiciranju istih za 2014 - 2016. godinu, makroekonomske

projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje, te na dostupnim podacima Federalnog ministarstva finansija u projiciranju ostalih javnih prihoda.

Istovremeno, u narednom periodu zbog ukazane potrebe za smanjenjem obaveza koje opterećuju pravna lica u sferi neporeznih dadžbina, uz reforme oporezivanja koje se provode na nivou Federacije, aktivnosti će biti usmjerene na racionalizaciju sistema neporeznih prihoda.

Na osnovu izvršenih analiza propisa u oblasti direktnih poreza i ostalih prihoda koji se ostvaruju u skladu sa zakonima i drugim propisima, identificirani su problemi i predložene su mjere i aktivnosti koje bi se trebale realizirati u narednom periodu, a odnose se na:

- Izmjene Zakona o porezu na dobit
- Izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica
- Izmjene zakonskih rješenja kojim su regulirani ostali javni prihodi (vodne naknade, naknade za šume, naknade za turističke zajednice, naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i dr.)
- Izmjene i dopune Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode
- Izmjene i dopune Zakona o pripadnosti prihoda u Federaciji BiH
- Novi Zakon o igrama na sreću
- Zakon o Poreznoj upravi FBiH
- Zakon o fiskalnim sistemima.

Saglasno svojim nadležnostima, Fiskalno vijeće je 15.6.2012. godine utvrdilo dokument „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“ za period 2013-2015. godina, u skladu sa Zakonom o Fiskalnom vijeću u BiH, a s ciljem ispunjenja obaveza, saglasno fiskalnim prilagođavanjima ugovorenim sa MMF-om i potpisivanja Stand by aranžmana sa MMF-om, kako bi se i na taj način ograničio i smanjio evidentan budžetski deficit budžeta svih nivoa vlasti.

3.3. Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda

Već sam način strukturiranja i vođenje Jedinственog računa na koji se uplaćuju svi prihodi od indirektnih poreza u BiH, kao i način raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta, koji se temelji na procentualnom učešću u ovim prihodima saglasno u učešću u krajnjoj potrošnji, na temelju prijave za PDV za koje se nema pravo na povrat, ali tek nakon što se iz ukupno naplaćenih prihoda isključe minimalne rezerve koje služe da se izmire sve obaveze koje se odnose na indirektno oporezivanje i iznos koji se prenosi državnom budžetu, a koji se zasniva na iznosu državnom budžetu za tekuću godinu, a potom i 3,55%, ali ne manje od 124 mil. KM Distriktu Brčko BiH, ukazuje na cijeli niz elemenata od kojih ovisi koliko će prihoda po osnovu indirektnih poreza uopće pripasti korisnicima u Federaciji BiH.

Budući da ove podatke dostavlja tijelo zaduženo ne samo za izradu projekcije prihoda na Jedinственom računu već i tijelo koje zvanično predlaže projekciju prihoda na Jedinственom računu, a to je Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje, koje, između ostalog, izrađuje srednjoročne projekcije prihoda od indirektnih poreza, kao i godišnje projekcije prihoda od indirektnih poreza, te Fiskalno vijeće, koje je kao međuvladino tijelo, između ostalog, zaduženo za usvajanje Prijedloga dokumenta „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“, koji sadrži parametre koji se odnose na:

- prijedlog fiskalnih ciljeva budžeta institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta, kao i
- prijedlog makroekonomske projekcije i projekcije ukupnih indirektnih poreza i njihove raspodjele za narednu fiskalnu godinu,

Kod izrade projekcije prihoda Budžeta Federacije BiH za 2013. godinu potrebno je poći od navedenih podataka.

Uvažavajući historijske trendove naplate prihoda od indirektnih poreza i makroekonomske projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje, te cijeneći efekte primjene Privremenog sporazuma sa EU Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje je dalo projekcije prihoda od indirektnih poreza za 2013. godinu i period 2014-2016. godina prema osnovnom i programskom scenariju.

Osnovni scenario uključuje ukidanje carina na uvoz dobara porijeklom iz EU u sklopu posljednje faze liberalizacije predviđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, čiji se efekti ispoljavaju samo u 2013. godini, dok se u narednim godinama očekuje zaustavljanje negativnih efekata na prihode od carina zbog isteka prelaznog perioda. Također, prema ovom scenariju uključena su i planirana sredstva na ime kontinuiranog usklađivanja stopa akciza na duhan u BiH sa minimalnim standardima u EU.

S druge strane, programski scenario prihoda od indirektnih poreza uključuje procjene efekata ulaska Hrvatske u EU na prihode od indirektnih poreza, koje je veoma teško utvrditi i procjene efekata uvođenja diferencirane stope akcize na pivo.

Ukupan plan prihoda od indirektnih poreza za Federaciju BiH u Dokumentu okvirnog budžeta 2014-2016. godina utvrđen je prema osnovnom scenariju, jer isti pokazuje niži plan prihoda na Jedinostvenom računu, što je realnije očekivanje ostvarenja. Projekcije iz aprila 2013. godine na Jedinostvenom računu, umanjene su za 2013. godinu za 119 mil. KM u odnosu na projekcije iz oktobra 2012. godine, koje su također rađene prema osnovnom scenariju. Urađene projekcije ne uključuju poravnanja između entiteta po osnovu raspodjele prihoda od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa, obračunata prema privremenim koeficijentima raspodjele.

Važno je istaći da upravo indirektni porezi imaju najveće učešće u ukupnim prihodima svih nivoa vlasti i zbog toga su i najznačajniji prihod.

Stoga u nastavku slijede preuzeti podaci o projekcijama od indirektnih poreza na Jedinostvenom računu izrađeni od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prema kojima su u skladu sa metodologijom raspodjele, propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, izvršene projekcije ovih prihoda za korisnike u Federaciji BiH.

3.3.1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2013. do 2016. godine bazirane su na sljedećim postavkama:

- a. Prognozama makroekonomskih pokazatelja izrađenim od strane Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za pomenuti period,
- b. Politikama u području indirektnih poreza koje se odnose na:
 - Ukidanje carina na uvoz dobara porijeklom iz EU u sklopu posljednje faze liberalizacije predviđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Efekti se ispoljavaju samo u 2013. godini;
 - Primjenu člana 21. Zakona o akcizama, koji podrazumijeva kontinuirano usklađivanje stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u EU. Projekcije uključuju efekte povećanja posebne akcize na duhan u 2013. godini sa 0,60 na 0,75 KM po pakovanju, kao i planiranog kontinuiranog povećanja iste u 2014. i 2015. za 0,15 KM po pakovanju cigareta.
- c. Tekućim trendovima u naplati prihoda od indirektnih poreza.

3.3.2. Rizici po projekcije

S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2013-2016. je podložno sljedećim rizicima:

- (i) Projekcije prihoda od indirektnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje. Svako odstupanje ovih parametara od projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- (ii) Usporavanje ekonomskog oporavka glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava nivo rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od indirektnih poreza u cjelini;
- (iii) Kontinuirano povećanje stope posebne akcize na cigarete u cilju dostizanja minimalnih standarda EU postaje kontraproduktivno bez efikasnih političkih i operativnih mjera usmjerenih na zatvaranje jaza u poreznom opterećenju cigareta i rezanog duhana i suzbijanje porezne evazije, nelegalnog uvoza duhana i nelegalne proizvodnje cigareta. Slične distorzije prihoda i tržišta u narednim godinama može izazvati i najavljeno uvođenje diferencirane akcize na pivo;
- (iv) Eventualne izmjene politika u području indirektnih poreza, npr. u smislu diferenciranih stopa PDV-a, značajnog povećanja standardne stope, dodatnog diferenciranja kod akciza na derivate nafte („plavi dizel“ i sl.), pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija, mogu destabilizirati postojeći sistem PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada UIO, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prevara.

Tabela 3.1 Projekcija prihoda na JR 2013-2016. godina

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					stopa rasta			
	2012	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
PDV	3.162,8	3.203,4	3.267,8	3.385,3	3.523,6	1,3%	2,0%	3,6%	4,1%
Akcize	1.299,2	1.294,3	1.314,1	1.337,4	1.370,1	-0,4%	1,5%	1,8%	2,4%
Carine	223,5	208,3	223,7	243,4	270,6	-6,8%	7,4%	8,8%	11,2%
Putarina	285,7	277,7	275,3	282,4	301,9	-2,8%	-0,9%	2,6%	6,9%
Ostalo	18,2	19,7	20,0	20,4	20,7	8,4%	1,7%	1,7%	1,7%
UKUPNO	4.989,4	5.003,3	5.100,9	5.268,8	5.487,0	0,3%	1,9%	3,3%	4,1%
Putarina (0,10 KM/l)	-114,3	-111,1	-110,1	-113,0	-120,8	-2,8%	-0,9%	2,6%	6,9%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.875,1	4.892,3	4.990,8	5.155,9	5.366,2	0,4%	2,0%	3,3%	4,1%

U narednom tabelarnom pregledu date su prognoze prihoda sa Jedinštenog računa.

Tabela 3.2 Revidirane projekcije prihoda na Jedinštenom računu za 2013. godinu i period 2014-2016. godina

Raspodjela prihoda sa JR po nivou vlasti	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
Projicirani neto prihodi sa JR za period 2013-2016. godina	4.990.153.555	5.003.300.000	5.100.900.000	5.268.800.000	5.487.000.000
Putarina	114.476.843	111.100.000	110.100.000	113.000.000	120.800.000
Projicirani neto prihodi sa JR za period 2013-2016. za korisnike budžeta	4.875.676.712	4.892.200.000	4.990.800.000	5.155.800.000	5.366.200.000
Država *	750.000.000	750.000.000	750.000.000	780.000.000	780.000.000
Raspoloživi iznos za raspodjelu nakon izdataka za državni budžet	4.125.676.712	4.142.200.000	4.240.800.000	4.375.800.000	4.586.200.000
Vanjski dug /Federacija	292.786.516	501.752.551	538.683.014	381.837.015	424.622.016
Poravnanja (između entiteta)	12.923.249				
Prihodi Federacije sa JR	2.602.064.302	2.644.380.480	2.707.326.720	2.793.510.720	2.927.830.080
Prihodi Federacije sa JR nakon otplate vanjskog duga i poravnanja	2.296.354.537	2.142.627.929	2.168.643.706	2.411.673.705	2.503.208.064
Prihodi Federalnog Budžeta sa JR	831.280.342	775.631.310	785.049.022	873.025.881	906.161.319
Prihodi kantonalnih budžeta sa JR	1.182.163.316	1.103.024.858	1.116.417.780	1.241.529.623	1.288.651.511
Prihodi općinskih budžeta sa JR	193.353.052	180.409.272	182.599.800	203.062.926	210.770.119
Prihodi direkcija cesta sa JR	89.557.827	83.562.489	84.577.105	94.055.274	97.625.114
Prihodi od putarine 0,10KM/l	60.787.204	58.994.100	58.463.100	60.003.000	64.144.800

Izvor podataka: OMA - april 2013. godine (osnovni scenario)

* Iznos prihoda za državu u periodu 2013-2015. god. planiran je prema Dokumentu okvirnog budžeta BiH za period 2013-2015. godina, a za 2016. godinu planirani iznos zadržan je kao i u 2015. godini s obzirom da nije usvojen Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika za period 2014-16.

3.4 Direktni porezi

Drugi najznačajniji prihod budžeta svih nivoa vlasti - porez na dobit, čija su zakonska rješenja usaglašena sa propisima Republike Srpske, prije svega kada je u pitanju visina porezne stope od 10%. Zakon je pretrpio jednu izmjenu u smislu usklađivanja sa međunarodnim računovodstvenim standardima, jačanja potencijala banaka za odobravanje kredita i reguliranje poslovanja mikrokreditnih društava.

Porez na dobit je prihod Budžeta Federacije BiH i kantonalnih budžeta i to: porez na dobit koji plaćaju banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravna lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, pravna lica iz oblasti igara na sreću i ostala preduzeća je prihod Budžeta Federacije, dok je porez na dobit koji plaćaju ostala pravna lica u cijelosti prihod kantona.

Uzimajući u obzir sve dostupne revidirane indikatore ostvareno je realno očekivanje naplate ovih prihoda u 2009. godini, prvoj godini pune implementacije novog Zakona i to za 88% više u odnosu na prethodnu godinu, gdje efekti naplate u 2009. godini pokazuju veći rast od skoro dva puta u odnosu na prvu godinu primjene tog zakona, tj. 2008. godinu. U narednim godinama evidentne su fluktuacije u naplati ovih prihoda, te se u 2015. godini također ne može očekivati nivo ostvarenja kao u 2010. godini kada je porez na dobit naplaćen u iznosu od 185 miliona KM. Rast tih prihoda u 2010. godini je rezultat ne samo redovnog kontinuiranog rasta tih prihoda u odnosu na prethodne godine, već i vanredne uplate telekom operatera u Federalni budžet, od oko 35 mil. KM, što je izazvalo neočekivani nagli rast tih prihoda, koji se ne može vezati za zakonske izmjene i ekonomske pretpostavke koje utiču na planiranje tih prihoda, kao i povrati prema telekom operaterima u 2011. godini ne odražava manju naplatu od 24%, već 6%, a ukoliko se posmatra samo Federalni budžet, ne odražava manju naplatu od 51% već 23%. U 2012. godini nivo ostvarenja ovog prihoda se nije značajnije promijenio u odnosu na prethodnu godinu.

Prateći projekcije makroekonomskih pokazatelja za 2013. godinu i period 2014-2016. godina, kao i trendove kretanja ove vrste prihoda, revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za Federaciju BiH u 2013. godini i periodu 2014-2016. godina daju prilično optimističnu sliku. U 2013. godini očekivani nivo ostvarenja trebao bi biti za 6,5% veći u odnosu na prethodnu godinu, dok projekcije za period 2014-2016. godina predviđaju rast i to: za 2,17% u 2014. godini, za 3,47% u 2015. godini, dok je u 2016. godini predviđen rast za 4,14% .

Tabela 3.3 Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2013. i period 2014-2016. godina (FBiH i KANTONI UKUPNO)

	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
Porez na dobit kantonalnih budžeta	101.920.468	106.783.870	109.111.371	112.908.069	117.604.298
Porez na dobit Budžeta Federacije BiH	47.149.926	52.787.586	53.922.519	55.782.846	58.069.943
UKUPNO:	149.070.394	159.571.456	163.033.890	168.690.915	175.674.241

Provedena reforma u oblasti direktnog oporezivanja, odnosno sa primjenom Zakona o porezu na dohodak od 01.01.2009. godine, porez na dohodak kao sintetički porezni oblik, zamijenio je ne samo porez na plaću već i cijeli niz drugih poreza, koje su plaćali građani, a koji su u većini slučajeva bili prihodi jedinicama lokalne samouprave.

Uvažavajući izmjene u poreznom sistemu Federacije BiH izvršene su i izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH koje se primjenjuju od 01.01.2009. godine odnosno istovremeno sa Zakonom o porezu na dohodak propisano je da kantonima pripada 65,54% poreza na dohodak uplaćenom u svakom kantonu, a općinama minimalno 34,46%, izuzev općinama Sarajevskog kantona kojima pripada 1,79%.

Prema projekcijama prihoda po osnovu poreza na dohodak, koje su prezentirane u okviru Dokumenta okvirnog budžeta 2014-2016. godina procjenjuje se da će u 2013. godini biti ostvareno oko 267 miliona KM ovih prihoda, što predstavlja projicirani rast za 2% u odnosu na zabilježeno izvršenje prethodne godine. U periodu 2014-2016. godina također se predviđa rast i to: za 2% u 2014. godini, 5% u 2015. godini i u 2016. godini rast od 6%.

Tabela 3.4. Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2013. i period 2014-16.

	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
Kanton	201.230.422	209.932.211	218.119.568	229.461.785	242.309.066
Općine	60.035.643	57.338.482	59.574.683	62.672.566	66.180.874
POREZ NA DOHODAK:	261.266.065	267.270.693	277.694.251	292.134.351	308.489.940

3.5. Prihodi budžeta Vlade Federacije BiH

3.5.1. Prihodi od indirektnih poreza

Prema projekcijama OMA-e za 2013. godinu i naredni srednjoročni period, izvršena je projekcija prihoda od indirektnih poreza, koji se raspoređuju korisnicima tih prihoda u Federaciji BiH. Raspodjela prihoda sa Jedininstvenog računa korisnicima u Federaciji BiH prikazana je u tabeli koja slijedi.

Tabela 3.5 Revidirane projekcije prihoda na Jedininstvenom računu za 2013. i period 2014-2016

	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
1. Raspoloživa sredstva sa JR za FBiH nakon otplate vanjskog duga i poravnjanja	2.296.354.537	2.142.627.929	2.168.643.706	2.411.673.705	2.482.792.032
1.1. Prihodi Budžeta FBiH sa JR	831.280.342	775.631.310	785.049.022	873.025.881	906.161.319
1.2. Prihodi kantonalnih budžeta sa JR	1.182.163.316	1.103.024.858	1.116.417.780	1.241.529.623	1.288.651.511
1.3. Prihodi općinskih budžeta sa JR	193.353.052	180.409.272	182.599.800	203.062.926	210.770.119
1.4. Prihodi direkcija za ceste sa JR	89.557.827	83.562.489	84.577.105	94.055.274	97.625.114

Izvor podataka: OMA - april 2013. godine

Procjena pripadajućih prihoda Federacije BiH sa Jedinostvenog računa iznosi u 2014. godini iznosi 2.707,3 miliona KM, dok su u naredne dvije godine planirani iznosi od 2.793,5 miliona KM u 2015. godini i 2.927,8 miliona KM u 2016. godini.

Budući da se od ukupnog iznosa prihoda sa Jedinostvenog računa koji pripada FBiH saglasno članu 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja („Sl. glasnik BiH“, broj: 44/03) umanjuju sredstva za servisiranje vanjskog duga Federacije BiH, a da vanjski dug Federacije BiH za 2014. godinu iznosi 538,7 miliona KM, za 2015. godinu 381,8 miliona KM i za 2016. godinu 424,6 miliona KM, proizlazi da će za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH u 2014. godini biti na raspolaganju prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 2.168,6 miliona KM, a u naredne dvije godine 2.411,7 miliona KM i 2.503,2 miliona KM.

Procjena udjela prihoda za raspodjelu budžetu Federacije BiH iznosi 785 miliona KM u 2014. godini, a u naredne dvije godine 873 miliona KM u 2015. godini i 906,1 miliona KM u 2016. godini. Uključimo li sredstva za servisiranje vanjskog duga, ukupni prihodi Federalne Vlade po osnovu indirektnih poreza bi trebali iznositi: u 2014. godini 1.323,7 miliona KM, u 2015. godini 1.254,8 miliona KM i u 2016. godini 1.330,7 miliona KM.

Pored prihoda dostupnih sa Jedinostvenog računa UIO, Vlada Federacije BiH također prikuplja niz drugih poreza uključujući porez na dobit preduzeća i to: banaka, društava za osiguranje i reosiguranje, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, telekomunikacija, pošte, te igara za sreću, kao i čitav niz neporeznih prihoda. Projekcije ovih prihoda zasnovane su na srednjoročnim makroekonomskim prognozama preuzetim od Direkcije za ekonomsko planiranje kao i analizi trendova urađenih od strane Ministarstva.

3.5.2. Porez na dobit

Procjena poreza na dobit u 2014. godini iznosi 53,9 miliona KM, što predstavlja porast od 2% u odnosu na revidiranu procjenu za 2013. godinu. Ove procjene rasta prihoda rezultat su izvršenih analiza efekata primjene od 01.01.2008. godine novog Zakona o porezu na dobit uz prilagođavanje makroekonomskih pretpostavki i historijskih trendova ostvarenja prihoda po tom osnovu. Očekivani prihodi od poreza na dobit u 2015. godini iznose 55,8 miliona KM, sa projiciranim rastom od 3,4% dok su u 2016. godini planirani prihodi u iznosu od 58 mil. KM, sa rastom za 4%.

3.5.3. Neporezni prihodi

Ukupan plan naplate neporeznih prihoda prema revidiranim projekcijama za 2013. godinu iznosi 451,9 miliona KM, što je za 29% više u odnosu na izvršenje u 2012. godini, jer su u planu za 2013. godinu uključeni i prihodi od GSM licence u iznosu od 27,2 miliona KM, kao i prihodi od privatizacije u iznosu od 16,3 miliona KM, što nije ušlo u planirani okvir za period 2014-2016. godina, tako da se u narednom srednjoročnom periodu očekuje manja naplata neporeznih prihoda u odnosu na 2013. godinu. Također, plan u 2013. godini predviđa nešto viši iznos prihoda po osnovu dividendi, zbog očekivane veće uplate od strane JP elektroprivreda BiH. S obzirom da se prihodi po osnovu dividendi ubiru od strane javnih preduzeća od federalnog značaja, a najvećim dijelom od BH Telecoma, ostvarenje tih prihoda za naredni period zavisit će od plana poslovanja tih kompanija, kao i provođenja plana privatizacije strateških preduzeća od značaja za Federaciju. Plan prihoda po osnovu GSM licence, prihoda od privatizacije, kao i očekivana naplata dividende u 2013. godini u skladu je sa usvojenim

Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2013. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 106/12).

Uzimajući u obzir gore navedeno očekivana naplata neporeznih prihoda u periodu 2014-2016. godina će tako iznositi: 361,9 miliona KM u 2014. godini, 375 miliona KM u 2015. godini, dok je u 2016. godini planiran iznos od 380,8 miliona KM. Ako se usporede planirani iznosi između ove tri godine, vidljiv je plan rasta neporeznih prihoda u 2015. i 2016. u odnosu na godinu prethodnicu.

Naknade i takse, te novčane kazne u 2014. godini planirane u iznosu od 23,4 miliona KM, što uključuje administrativne takse, putničke takse, sudske takse, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, federalne takse za korištenje autoputa, kao i ostale budžetske naknade i novčane kazne po federalnim propisima. U naredne dvije godine, 2015. i 2016. godini, ovi prihodi bi se prema planu trebali ostvarivati uz rast od 2% iz godine u godinu. U 2013. godini se očekuje početak primjene novog Zakona o igrama na sreću koji bi u Budžet Federacije BiH donio dodatnih 30 miliona KM, koji nisu uključeni u projekcije.

Posebne naknade planirane su za 2013. godinu u iznosu od 32,3 miliona KM, koje uključuju i 23,8 miliona KM po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, sa uključenim namjenskim akumuliranim sredstvima, planiranim u usvojenom Budžetu Federacije BiH za 2013. godinu. U naredne tri godine prihodi po osnovu posebnih naknada (za vodne naknade, naknade za korištenje šuma, veterinarske i sanitarne preglede životinja, korištenje voda, korištenje šuma, posebna naknada za zaštitu i spašavanje itd.) planirani su u rasponu od 12,5-13,4 miliona KM.

S obzirom na prestanak važenja Uredbe o šumama i nedonošenje novog Zakona o šumama na federalnom nivou, ne mogu se očekivati veći prihodi po naknade za šume, koji su u vrijeme važenja propisa učestvovali sa oko 25% u posebnim naknadama.

Ostali neporezni prihodi u 2014. godini planirani su u iznosu od 325,9 miliona KM od čega:

- dividende u iznosu od 118,9 miliona KM
- prihodi krajnjih korisnika u iznosu od 160,7 milion KM
- ostali neporezni prihodi koji uključuju vlastite prihode budžetskih korisnika i ostale neplanirane uplate u iznosu od 46,3 miliona KM.

Za 2015. godinu projektovan je rast ostalih neporeznih prihoda za 12 miliona KM, a za 4 miliona KM u 2016. godini.

3.6. Ukupni raspoloživi prihodi

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda (bez sredstava finansiranja) i sa uključenim sredstvima za izmirenje vanjskog duga, koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta Federacije BiH iznosi 1.739,5 miliona KM u 2014. godini i u poređenju sa procijenjenim iznosom od 1.782 miliona KM za 2013. godinu, manji su za 2% na što je utjecaj imao manji iznos planiranih neporeznih prihoda od GSM licence i prihoda od privatizacije u 2014. u odnosu na 2013. godinu, za što je već dato objašnjenje u jednom od prethodnih dijelova.

Planirani nivo ostvarenja prihoda u 2015. godini iznosi 1.685,7 miliona KM, a u 2016. godini 1.762,3 miliona KM. Iz datih projekcija može se vidjeti i da je projektovani iznos ukupnih prihoda u 2015. godini niži u odnosu na 2014. godinu, ali na to je utjecala procjena otplate vanjskog duga, koja je za 2015. godinu 30% niža.

U sljedećoj tabeli su navedene revidirane projekcije prihoda za 2013. godinu i period 2014-2016. godine.

Tabela 3.6. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2013. i period 2014-2016. godina (BUDŽET VLADE FEDERACIJE BiH)

Naziv prihoda	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
1. Porezni prihodi	1.171.224.128	1.330.171.447	1.377.654.555	1.310.645.742	1.381.462.674
Prihodi od indirektnih poreza uključujući otplatu vanjskog duga	1.124.074.202	1.277.383.861	1.323.732.036	1.254.862.896	1.323.392.732
Porez na dobit	47.149.926	52.787.586	53.922.519	55.782.846	58.069.943
2. Neporezni prihodi	348.717.901	451.873.050	361.871.020	375.092.266	380.833.839
Naknade i takse, novčane kazne i ostali prihodi	21.894.122	22.938.716	23.362.029	23.804.564	24.255.531
Posebne naknade	11.841.290	32.275.264	12.545.867	12.915.957	13.352.037
Ostali neporezni prihodi:	314.982.489	396.659.070	325.963.124	338.371.745	343.226.271
<i>od čega dividende</i>	<i>126.016.545</i>	<i>188.000.000</i>	<i>118.955.382</i>	<i>123.118.820</i>	<i>128.289.810</i>
<i>prihodi krajnjih korisnika</i>	<i>90.244.609</i>	<i>119.738.000</i>	<i>160.688.000</i>	<i>167.279.000</i>	<i>165.135.000</i>
<i>Ostalo</i>	<i>98.721.335</i>	<i>88.921.070</i>	<i>46.319.742</i>	<i>47.973.925</i>	<i>49.801.461</i>
UKUPNO POREZNI I NEPOREZNI PRIHODI	1.519.942.029	1.782.044.497	1.739.525.574	1.685.738.008	1.762.296.514

3.7. Kantonalni i općinski prihodi

3.7.1. Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste, te puna primjena modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH na osnovu propisane formule sa utvrđenim kriterijima iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda, koja je i korištena prilikom izrade projekcija za ove nivoe vlasti.

U 2014. godini planirani nivo prihoda od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa za kantone i općine očekuje se u iznosu od 1.299 miliona KM, što je za 1% više u odnosu na predviđeni priliv u 2013. godini u iznosu od 1.283,4 miliona KM. U 2015. godini projiciran je iznos od 1.444,6 miliona KM, dok se u 2016. godini predviđa ostvarenje 1.487,2 miliona KM prihoda po osnovu indirektnih poreza.

Prihodi od indirektnih poreza na ime finansiranja kantonalnih direkcija cesta planirani su u sljedećim iznosima: 50,7 miliona KM u 2014. godini, u 2015. godini 50,7 miliona KM i u 2016. godini 58,1 milion KM.

Pored prihoda od indirektnih poreza, kantoni i općine u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju niz drugih direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija.

3.7.2. Porez na dobit pravnih lica

Porez na dobit preduzeća izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, oblasti pošte i telekomunikacija, pravnih lica iz oblasti igara na sreću, predstavlja u cijelosti prihod kantona.

Revidirana procjena prihoda po osnovu ovog poreza za 2013. godinu iznosi 106,8 miliona KM, što je za 5% više u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini. Ove procjene su rađene, kao što je ranije istaknuto, na osnovu izvršenih analiza efekata primjene zakona, projicirajući prihode zasnovane na analitičkom makrofiskalnom temelju uz praćenje historijskih trendova.

U periodu 2014-2016. godina očekuje se rast ove kategorije prihoda, a planirani su iznosi: u 2014. godini 109,1 milion KM, u 2015. godini 112,9 miliona KM i 117,6 miliona KM u 2016. godini.

3.7.3. Porez na dohodak

Primjenom novog Zakona o porezu na dohodak, od 2009. godine, sa stopom poreza od 10% uz osnovni lični odbitak od 300 KM mjesečno, u narednom srednjoročnom periodu, pokazuju konstantni rast koji u 2014. godini iznosi 4% u odnosu na procjenu u 2013. godini, za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 267,3 miliona KM. Procjena poreza na dohodak u 2014. godini iznosi 277,7 miliona KM, u 2015. godini 292,1 milion KM i u 2016. godini 308,5 miliona KM.

3.7.4. Porezi na imovinu

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica i ostale poreze na imovinu koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta kantona i općina prema kantonalnim propisima.

Procjena ovih prihoda za 2014. godinu je za 2% viša u odnosu na planirani nivo ostvarenja u 2013. godini i iznosi 72,9 miliona KM, dok su u naredne dvije godine planirani iznosi od 75,3 miliona KM u 2015. godini i 78,3 miliona KM u 2016. godini.

3.7.5. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi kantona uključuju:

- naknade i takse
- novčane kazne
- posebne naknade
- ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika).

Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda, bez prihoda od privatizacije i grantova u 2014. godini iznosi 563,2 miliona KM, što predstavlja porast od 2% u odnosu na očekivani nivo za 2013. godinu, za koju je planirano 551,6 miliona KM ovih prihoda.

Dalje ostvarenje neporeznih prihoda se očekuje u iznosu od: 582,4 miliona KM u 2015. godini i 605,6 miliona KM u 2016. godini.

Potrebno je napomenuti da su najslabija tačka sagledavanja prihoda još uvijek neporezni prihodi koji se kao takvi različito tretiraju u kantonima, općinama i Federaciji, zbog čega treba uslijediti njihovo specifikirano i unificirano praćenje. Kako je i navedeno, projekcije ne sadrže prihode od privatizacije i grantove, niti bilo koji drugi jednokratni oblik prihoda. Stoga je data mogućnost kantonima i općinama da revidiraju date projekcije, te će u skladu sa budžetskim kalendarom isti biti uključeni u revidirane projekcije, a u cilju poboljšanja u sveobuhvatnom planiranju ovih prihoda.

3.7.6. Ukupni raspoloživi prihodi - kantoni, općine i ostali korisnici

Ukupni porezni i neporezni prihodi na raspolaganju kantonima i općinama, uključujući i ostale korisnike se očekuju u iznosu od 2.372,7 miliona KM u 2014. godini, što je za 2% više u odnosu na plan od 2.330,8 miliona KM u 2013. godini. U naredne dvije godine ukupno je planirano 2.563,7 miliona KM prihoda u 2015. godini i 2.655,3 miliona KM u 2016. godini.

U sljedećoj tabeli su navedene prognoze prihoda za kantone, općine i ostale korisnike za period 2013-2016. godina

Tabela 3.7 Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2013. i period 2014-2016.godina (KANTONI, OPĆINE I OSTALI KORISNICI JAVNIH PRIHODA)

Bruto naplata (u mil. KM)	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
I Porezi	1.863.946.125	1.779.134.457	1.809.495.893	1.981.406.123	2.049.679.319
1. Indirektni porezi	1.432.154.970	1.333.571.623	1.349.763.843	1.501.025.714	1.545.289.761
<i>od toga kantonalni budžet</i>	<i>1.184.769.634</i>	<i>1.103.024.858</i>	<i>1.116.417.780</i>	<i>1.241.529.623</i>	<i>1.278.141.338</i>
<i>od toga općinski budžet</i>	<i>193.576.467</i>	<i>180.409.272</i>	<i>182.599.800</i>	<i>203.062.926</i>	<i>209.051.089</i>
<i>od toga direkcije cesta</i>	<i>53.808.869</i>	<i>50.137.494</i>	<i>50.746.263</i>	<i>56.433.165</i>	<i>58.097.334</i>
2. Porez na dohodak	261.266.065	267.270.693	277.694.250	292.134.351	308.489.939
<i>od toga kantonalni budžet</i>	<i>201.230.422</i>	<i>209.932.211</i>	<i>218.119.568</i>	<i>229.461.785</i>	<i>242.309.066</i>
<i>od toga općinski budžet</i>	<i>60.035.643</i>	<i>57.338.482</i>	<i>59.574.683</i>	<i>62.672.566</i>	<i>66.180.874</i>
3. Porez na dobit	101.920.468	106.783.870	109.111.371	112.908.069	117.604.298
4. Porezi gradana	67.951.573	70.885.453	72.374.047	74.834.765	77.828.155
6. Ostali porezi	653,049	622,818	552,382	503,224	467,166
II Naknade i takse	178.124.054	183.067.181	186.911.592	193.266.586	200.997.249
1. Naknade i takse	178.124.054	183.067.181	186.911.592	193.266.586	200.997.249
III Posebne naknade	135.745.439	150.145.929	153.323.437	158.546.563	164.888.425
1. Posebne naknade	135.745.439	150.145.929	153.323.437	158.546.563	164.888.425
IV Novcane kazne	23.753.938	25.899.216	26.411.202	27.273.445	28.325.585
1. Novcane kazne	23.050.089	25.245.915	25.772.504	26.642.865	27.701.594
2. Ostali prihodi	703,849	653,301	638,698	630,58	623,991
V. Ostali neporezni prihodi	191.417.822	192.545.099	196.588.546	203.272.557	211.403.459
1. Ostali neporezni prihodi	191.417.822	192.545.099	196.588.546	203.272.557	211.403.459
2. Grantovi	42.055.233				
UKUPNO: I + II + III + IV	2.392.987.378	2.330.791.882	2.372.730.670	2.563.765.273	2.655.294.037

Napomena: U ukupan plan prihoda ne ulaze prihodi od privatizacije i grantovi, koji su evidentno prikazani u izvršenju.

3.8. Vanbudžetski fondovi

Ukupni prihodi vanbudžetskih fondova u FBiH, po osnovu doprinosa za penzijsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, bez ostalih neporeznih prihoda koji se ostvaruju u skladu sa zakonima i sredstava finansiranja, projicirani su za 2014. god. u iznosu od 2.760 miliona KM, što predstavlja rast u odnosu na očekivanja za 2013. godinu za 2,2% u kojoj se očekuje nivo ostvarenja od 2.701 milion KM.

Naime, istovremeno sa donošenjem Zakona o porezu na dohodak donesen je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima. Ovim zakonom stvorene su pretpostavke za jedinstven obračun plaća na bazi bruto principa, izvršena usklađivanja sa odredbama Zakona o porezu na dohodak, te smanjene stope doprinosa iz plaće i na plaću (iz plaće zbirna stopa je 31%, a na plaću 10,5%).

Projekcije prihoda od doprinosa bazirana je po konzervativnom pristupu, prateći projektovani rast realnog BDP-a i očekivanog rasta prosječne plaće u FBiH.

Projekcije prihoda od doprinosa za penzijsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti za 2015. godinu iznose 2.857 miliona KM, a za 2016. godinu iznose 2.977 miliona KM. Ove projekcije su uglavnom utemeljene na projekcijama prosječne plaće u Federaciji BiH, prateći predviđena ekonomska kretanja u ovom periodu.

Tabela 3.8 Revidirane projekcije javnih prihoda vanbudžetskih fondova za 2013. i period 2014-2016. godina (u mil. KM)

Prihodi (u mil. KM)	Izvršenje 2012	Projekcija 2013	Projekcija 2014	Projekcija 2015	Projekcija 2016
Fond zdravstvenog osiguranja	1,059	1,079	1,103	1,141	1,189
Fond PIO/MIO	1,472	1,5	1,533	1,587	1,653
Fond za zapošljavanje	120	122	125	129	134
UKUPNO:	2,65	2,701	2,76	2,857	2,977

3.9. Direkcije za ceste

Direkcije za ceste se finansiraju iz dva osnovna izvora javnih prihoda: prihoda od indirektnih poreza i prihoda od naknada za upotrebu puteva utvrđenim novim Zakonom o cestama. Sljedeća tabela sadrži projekcije prihoda direkcija za ceste za naredni trogodišnji period.

Tabela 3.9 Revidirane projekcije javnih prihoda direkcija cesta za 2013. i period 2014-2016.godina (u mil. KM)

Prihodi (u mil. KM)	Izvršenje	Projekcije			
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupni prihodi	141	135	137	148	152
Prihodi od ind. poreza	90	84	85	94	96
Federalna DC	36	33	34	38	38
Kantonalne DC	54	50	51	56	58
Ostale cestovne naknade	51	51	52	54	57
Ostale cestovne naknade-Federalne	23	23	24	25	26
Ostale cestovne naknade-Kantonalne	28	28	29	30	31

Novim Zakonom o akcizama ("Službeni glasnik BiH", broj: 49/09) koji je u primjeni od 01.07.2009. godine, pored putarine u iznosu od 0,15 KM uvedena je putarina i to u iznosu od 0,10 KM po jednom litru za izgradnju autocesta. Nova putarina u iznosu od 0,10 KM se uplaćuje na poseban podračun u okviru Jedinstvenog računa UIO. Upravni odbor UIO donio je privremenu Odluku o privremenoj raspodjeli prihoda od putarina za autoceste Odluka o privremenoj raspodjeli prihoda od putarina za autoceste ("Službeni glasnik BiH", broj: 102/09), prema kojoj se 10% sredstava zadržava na posebnom računu za poravnanje, a ostatak dijeli entitetima i BD, na način da se Federaciji BiH prebaci 59% tih prihoda, RS-u 39%, a BD 2%, što je namjenski prihod i služi za finansiranje Javnog preduzeća Autocesta Federacije Bosne i Hercegovine.

U nastavku je dat tabelarni prikaz doznačenih prihoda od indirektnih poreza na ime finansiranja autocesta u Federaciji BiH (putarina od 0,10KM/l) i projekcija za naredni srednjoročni period.

Tabela 3.10 Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza za finansiranje autocesta u Federaciji BiH (putarina 0,10 KM/l) za 2013. i period 2014-2016. godina

	Izvršenje	Projekcije			
	2012	2013	2014	2015	2016
PUTARINA 0,10 KM/l	60.787.204	58.994.100	58.463.100	60.003.000	64.144.800

3.10. Konsolidovani prihodi

Konsolidovani opći budžet FBiH se sastoji od pet osnovnih elemenata:

- Budžet Vlade Federacije BiH;
- Podentitetski budžeti koji se sastoje od kantonalnih i općinskih budžeta;
- Budžeti socijalnih fondova koji prvenstveno pokrivaju fond PIO/MIO, Fondove zdravstvenog osiguranja i Zavode za zapošljavanje i
- Sredstva javnih preduzeća koja se prikupljaju kao javni prihodi po osnovu posebnih naknada utvrđenih zakonima.

U sljedećoj tabeli su navedene konsolidovane procjene budžeta FBiH za period 2014-2016. godina.

Tabela 3.11. Konsolidovane revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda za 2013. i period 2014-2016. godina

Prihodi (u mil. KM)	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
1. Porezni prihodi	3.071	3.143	3.221	3.330	3.469
Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa	2.592	2.644	2.707	2.794	2.906
Porez na dobit	149	160	163	169	176
Ostali porezi	1	1	1	1	0
Porez na placu	261	267	278	292	308
Porezi građana	68	71	72	75	78
2. Neporezni prihodi	901	912	949	982	1.012
<i>Naknade i takse, novčane kazne i ostali neporezni prihodi</i>	415	424	433	448	465
<i>Posebne naknade</i>	148	182	166	171	178
Federalne naknade za upotrebu puteva	23	23	24	25	26
Ostali neporezni prihodi:	315	282	326	338	343
<i>od čega dividende</i>	126	116	119	123	128
<i>prihodi krajnjih korisnika</i>	90	120	161	167	165
<i>grantovi za budžetsku potrošnju</i>	42	0	0	0	0
<i>Ostalo</i>	99	45	46	48	50
UKUPNO: 1+2	3.972	4.055	4.170	4.312	4.481
Vanbudžetski fondovi	2.650	2.701	2.760	2.857	2.977
Fond zdravstvenog osiguranja	1.059	1.079	1.103	1.141	1.189
Fond PIO/MIO	1.472	1.500	1.533	1.587	1.653
Fond za zapošljavanje	120	122	125	129	134
UKUPNI PRIHODI:	6.622	6.755	6.930	7.169	7.458

Napomena: U ukupan plan prihoda kantona ne ulaze prihodi od privatizacije i grantovi, koji su evidentno prikazani u izvršenju.

Prema ovim projekcijama očekuje se rast ukupnih prihoda za 2% u 2013. godini, a prateći relevantne ekonomske indikatore u narednim godinama može se očekivati nastavak

optimistične prognoze prihoda, poštivanjem fiskalnih ciljeva utvrđenih od Vlade Federacije BiH, jačanjem upravljanja javnim finansijama i finansijske discipline, ujednačenjem fiskalne politike na nivou Bosne i Hercegovine, što će doprinijeti ekonomskoj i socijalnoj stabilnosti Federacije Bosne i Hercegovine. U periodu 2014-2016. godina planiran je kontinuirani rast iz godine u godinu za 3-4%.

3.11. Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- razvoj drugih događaja (promjena nivoa zaduženosti, rad porezne administracije i dr.).

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od utjecaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog utjecaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda.

Administracija poreznog sistema predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unaprjeđenja usklađenosti BiH Institucija i entiteta s jedne strane i svih nivoa vlasti unutar Federacije BiH, pogotovo kad su u pitanju prognoze prihoda od indirektnih poreza .

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti, sa nivoa Federacije BiH i kantona na nivo države ili kantona na nivo Federacije BiH ni zakonskih promjena u oblasti indirektnog oporezivanja, izuzev obavezne povećane stope akcize na duhanske prerađivane.

3.12. Fiskalna dešavanja i porezna politika

U cilju identifikovanja stanja u oblasti neporeznih prihoda izvršene su analize fiskalnog opterećenja obveznika sa preporukama za smanjenje broja istih. Naime, predlažu se izmjene zakonskih rješenja plaćanja posebnih naknada (vodne naknade, naknade za šume, naknade za turističke zajednice, naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i dr.) na način da se uvedu principi izjednačavanja osnovice za plaćanje posebnih naknada iz mase isplaćenih bruto plaća umanjene za doprinose iz plaća, kao i da obveznici plaćanja ovih naknada budu privredni subjekti koji su vezani za određene djelatnosti.

Uspješna implementacija Zakona o Jedinostvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa stvorila je tehničke pretpostavke za racionalizaciju sistema naplate i pojednostavljenje plaćanja poreza, naknada i obaveznih doprinosa koje je poslodavac, odnosno fizičko lice kao obveznik uplate doprinosa, naknada i poreza obavezan obračunati, obustaviti i uplatiti prilikom isplate plaće (po osnovu radnog odnosa). U narednom periodu aktivnosti će biti usmjerene na provođenje projekta pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda, čija bi implementacija imala višestruke koristi i za obveznika i za Poreznu upravu,

kao što su uštede u vremenu i troškovima u odnosu na sadašnje stanje, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za poduzetnike i privredne subjekte u FBiH, smanjenje prosječnih troškova prikupljanja prihoda, kao i povećanje stepena dobrovoljnog izmirenja obaveza olakšavajući privrednim subjektima da redovno izmiruju obaveze.

Također, donesenim Izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate u 2013. koje se odnose na otpis kamata na dospjele, a neuplaćene javne prihode i privremeno oslobađanje od zateznih kamata za privredne subjekte koji u predviđenom roku izmire obavezu (glavnicu), nastoji se povećati likvidnost obveznika koji su imali dospjele neizmirene obaveze po osnovu javnih prihoda, koje su obveznici prema predloženim rješenjima dužni izmiriti najkasnije do kraja 2014. godine, a također se očekuje i bolja finansijska situacija budžeta, jer se od evidentiranih 700 miliona KM naplativog ukupnog duga, očekuje naplata glavnice od vrijednosti 50% od navedenog iznosa.

Imajući u vidu podatke o ostvarivanju javnih prihoda u proteklom periodu kao i stanje razvijenosti finansijskog i ekonomskog sistema u BiH, uvođenje fiskalnih sistema u Federaciji kojim se iskazuje veći stepen evidentiranja prometa, a kroz to i veća disciplina u obračunavanju, prijavljivanju i plaćanju poreznih obaveza ukazuje na opravdane razloge uvođenja istih. Cilj je potpuna primjena Zakona o fiskalnim sistemima i čitavog niza provedbenih propisa kojim se uređuje ova oblast, uz potrebu za dopunama zakonskih rješenja u smislu usaglašavanja kaznenih odredbi sa propisanim obavezama svih aktera fiskalizacije, što bi olakšalo rad inspeksijskih organa i u konačnici trebalo rezultirati većim prilivom prihoda oporezivanjem prometa, direktnih poreza i prihoda po osnovu novčanih kazni.

Aktivnosti Porezne uprave FBiH i Federalne uprave za inspeksijske poslove bit će posebno usmjerene na kontrolu i naplatu prihoda za čije praćenje su nadležni, sa pojačanom inspeksijskom kontrolom velikih i profitabilnih poreznih obveznika, kao i društava koji se bave igrama na sreću. Prateći inicijative i prijedloge za izmjenama i dopunama zakona kojima se reguliraju direktni porezi, administrativne takse i ostali javni prihodi usklađivat će se odredbe Zakona o Poreznoj upravi u cilju efikasnije provedbe tih zakona. Također, sagledavaju se i mogućnosti donošenja Zakona o poreznom postupku po principu novog zakona koji je u primjeni u Republici Srpskoj. S tim u vezi, u narednom periodu radić će se intenzivno na jačanju kadrovskih, tehničkih i finansijskih uslova kako bi se poboljšao rad i efikasnost Porezne uprave FBiH, što bi trebalo rezultirati povećanjem prihoda koje kontroliše Porezna uprava za 7% odnosno 35 miliona KM.

U narednom periodu, zbog ukazane potrebe za sveobuhvatnim zakonskim uređenjem oblasti igara na sreću kao i zbog stvaranja uslova za postizanja efekata višestrukog povećanja prihoda koji bi se ubirali po osnovu naknada od priređivanja igara na sreću, sa procjenom povećanja prihoda od 30 miliona KM, donijet će se novi Zakon o igrama na sreću.

U cilju stvaranja osnove za smanjenje doprinosa na plaću predlažu se izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak Federacije BiH, sa aspekta uvođenja progresivnih stopa, proširenje oporezivanja dohotka od kapitala i uvođenje prava na lični odbitak za lica čije je prebivalište u RS-u i BD-u. Izmjene će ići i u pravcu proširenja porezne osnovice kod utvrđivanja neoporezivog iznosa za naknade po osnovu toplog obroka, u visini do 1% dnevno u odnosu na prosječno isplaćenu plaću u Federaciji BiH, sa maksimalnim

neoporezivim iznosom do 50% prosječne plaće u Federaciji BiH. Po ovom osnovu bi se osigurao veći priliv sredstava od 17% što iznosi prosječno 45 miliona KM.

Također, pored predloženih izmjena Zakona o porezu na dohodak, predlažu se i izmjene Zakona o porezu na dobit, koje se odnose na priznavanje rezervisanja kao porezno dopustivog rashoda za rizike i troškove (obaveze) osiguravajućih društava i time davanje istog tretmana kao i banaka i mikrokreditnih društava, preciznije definiranje transfernih cijena u skladu sa OFCD modelom, kao i oporezivanje dobiti poslovnih jedinica čije je sjedište u RS-u i BD-u, kao i usklađivanje pojedinih odredbi Zakona o porezu na dobit sa ugovorima o dvostrukom oporezivanju, uvođenje dodatnih poreznih poticaja sa aspekta ulaganja u proizvodne djelatnosti, izmjene sa aspekta zapošljavanja novih lica, te usaglašavanje kaznenih odredbi sa Zakonom o prekršajima.

Zakonska rješenja u sferi pripadnosti javnih prihoda koja su usklađena sa izvršenim reformama u sferi indirektnih poreza, direktnih poreza, načelima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi (čiji je potpisnik i BiH), načelima savremenih javnih finansija, posebno načela koje se odnosi na fiskalno izjednačavanje između jedinica vlasti iste razine (horizontalno izjednačavanje), kroz uvođenje sistema izjednačavanja koji je, između ostalog, omogućio nerazvijenim općinama/kantonima da poboljšaju svoj položaj. U narednom periodu, s obzirom da je Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kojim je regulirana ova oblast, predvidio šestogodišnji period uvođenja formule za raspodjelu, te da je u 2011. godini puna primjena Zakona, izvršena je detaljna analiza i pripremljen prijedlog izmjena i dopuna Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kojim se uvodi prelazno rješenje do donošenja novog Zakona, nakon rezultata predstojećeg popisa stanovništva u BiH. Pripremljenim izmjenama Zakona nastoji se popraviti situacija određenih općina/kantona koji su primjenom postojećih zakonskih rješenja ostvarili niži nivo rasta u odnosu na ostale korisnike indirektnih poreza, što u konačnici neće rezultirati promjenama finansijskih efekata, već samo u horizontalnoj raspodjeli.

Tabela 3.12 Pregled poreznih politika

Opis politike
<p>1. Izmjena Zakona o porezu na dobit</p> <p>Cilj izmjene Zakona o porezu na dobit je utvrđivanje istog tretmana osiguravajućih društava kao i kod banaka radi priznavanja rezervisanja kao porezno dopustivog rashoda i uvođenje drugih olakšica.</p>
<p>2. Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica</p> <p>Uvođenje progresivnih stopa poreza na dohodak, oporezivanje dividendi i prihoda od kapitala kao i uvođenje prava na lični odbitak za lica koja imaju prebivalište u RS-u BD-u. U cilju stvaranja osnove za smanjenje doprinosa na plaću predlaže se proširenje porezne osnovice kod utvrđivanja neoporezivog iznosa za naknade po osnovu toplog obroka, u visini od 1% dnevno u odnosu na prosječno isplaćenu plaću u Federaciji BiH, sa maksimalnim neoporezivim iznosom do 50% prosječne plaće u F BiH.</p>
<p>3. Zakonska rješenja o regulisanju ostalih javnih prihoda</p> <p>Izmjene zakonskih rješenja kojima su regulirani ostali javni prihodi na način da se predlažu osnovni principi u pravcu izjednačavanja osnovice na plaćanje posebnih naknada (vodne naknade, naknade za šume, naknade za turističke zajednice, naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i dr.). Cilj je da osnovica bude masa isplaćenih bruto plaća umanjena za doprinose iz plaća, kao i da obveznici plaćanja ovih naknade budu privredni subjekti koji su vezani za određene djelatnosti.</p>

4. Zakon o pripadnosti prihoda u Federaciji BiH
Utvrđen nacrt izmjena i dopuna Zakona, kojim su nakon detaljne analize ponuđena prelazna rješenja do donošenja novog Zakona, nakon rezultata predstojećeg popisa stanovništva u BiH.
5. Novi Zakon o igrama na sreću
Novim Zakonom o igrama na sreću sveobuhvatno bi se uredila oblast igara na sreću i kontrola rada priređivača igara na sreću.
6. Zakon o visini stope zatezne kamate na javne prihode
Izmjene i dopune Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode u smislu otpisa kamata na dospjele, a neplaćene javne prihode i privremenog oslobađanja od zateznih kamata za privredne subjekte koji u predviđenom roku izmire obavezu (glavnicu)
7. Zakon o Poreznoj upravi FBiH
Poboljšanje postojećih rješenja u cilju efikasnije kontrole i naplate javnih prihoda kroz izmjene ili donošenje novog Zakona
8. Zakon o fiskalnim sistemima
U cilju poboljšanja postojećih rješenja, posebno sa aspekta uređivanja kaznenih odredbi, izvršit će se izmjene i dopune Zakona

Poglavlje 4. Upravljanje javnim rashodima na nivou Vlade Federacije BiH

4.1. Uvod

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja tokom proteklih nekoliko godina. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta Federacije BiH. Konačno, ovo poglavlje sadrži detaljnu analizu javnog duga Federacije BiH, uključujući pojedine kategorije unutrašnjeg i vanjskog duga, i ključne trendove kretanja.

4.2. Politika javnih rashoda

Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Fiskalna politika u narednom periodu će biti usmjerena na:

- osiguranje makroekonomske i fiskalne stabilnosti,
- osiguranje stabilnosti finansijskog sektora,
- fiskalnu konsolidaciju i očuvanje socijalne stabilnosti i socijalne pravde,
- očuvanje tržišta rada i povećanje zaposlenosti kroz pokretanje javnih radova,
- povećanje konkurentnosti i održivog razvoja,
- reformu javne uprave.

U skladu sa osnovnim ciljevima fiskalne politike, Vlada Federacije BiH je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja restriktivne politike javne potrošnje u periodu 2014 – 2016. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje. Ovakva politika je i osnovni preduslov za ispunjenje strukturalnih odrednica koje su u sklopu sklapanja novog IV. Stand-by aranžmana sa MMF-om, i predstavlja ključni korak ka stvaranju stabilnog fiskalnog sistema i finansijske stabilnosti.

Restriktivna politika javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti. Ovo uključuje i obustavu novog zapošljavanja u javnom sektoru, redukciju isplata naknada za rad u komisijama i isplatu prekovremenog rada, zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na istom nivou kao prethodne godine, ograničavanje rasta i veću kontrolu

troškova materijala i usluga, restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera, kao i realno planiranje nabavke stalnih sredstava.

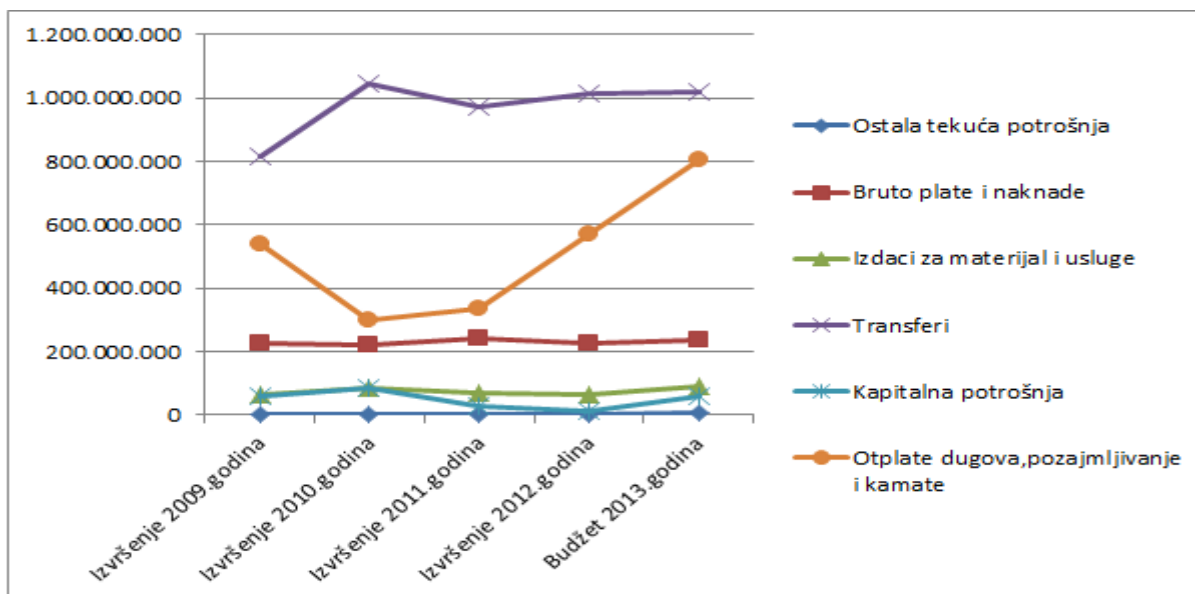
4.3. Opća struktura javnih rashoda i trendovi

Posmatrajući trend i strukturu budžetske potrošnje u periodu 2010-2013. godina, zabilježen je rast budžetskih rashoda za 27,6% u 2013. godini u odnosu na 2010. godinu. Pri tome:

- bruto plaće u 2011. godini bilježe trend rasta od 8,9 % u odnosu na 2010. godinu. Na rast bruto plaća direktno je utjecala primjena novog Zakona o plaćama i naknadama u Federaciji Bosne i Hercegovine kao i isplate naknada izabranim dužnosnicima i nosiocima izvršnih funkcija nakon prestanka obnašanja javne funkcije, a u skladu s članom 11. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 45/10). U 2012. godini bruto plaće padaju za 6% u odnosu na 2011. godinu na što je utjecalo umanjeње osnovice sa 330 KM na 315 KM koja se počela primjenjivati od 01.01.2012. godine. Osnovica 315 KM se nastavlja primjenjivati i u 2013. godini, a Zaključkom Vlade FBiH V. broj: 1226/2011, popuna radnih mjesta moguća je samo sporazumnim preuzimanjem državnih službenika iz drugog organa državne službe tj. internim prelaskom.
- izdaci za materijal i usluge bilježe trend pada od 21,9% u 2011. godini, razlog su restriktivne mjere štednje Vlade FBiH kao i poštivanje odredbi iz Sporazuma o Stand-by aranžmanu sa MMF-om. U 2013. godini evidentan je njihov rast od 37,8% iz razloga planiranja sredstava za popis stanovništva u iznosu od 16,8 mil. KM.
- transferi bilježe trend pada od 7,0% u 2011. godini, razlog je poštivanja odredbi iz Sporazuma o Stand-by aranžmanu sa MMF-om po pitanju transfera za socijalna izdvajanja tj. revizije korisnika socijalnih naknada
- kapitalna potrošnja smanjila se za 66,3% u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu na što su utjecala sredstava podračuna bivše Federalne direkcije za izgradnju, održavanje i upravljanje autocestama, koja je 01. januara 2011. godine transformisana u Javno preduzeće za autoceste Federacije BiH i izgubila status budžetskog korisnika. U 2011. godini kapitalna potrošnja je povećana za 58,1% u odnosu na 2012. godinu zbog isplate izdataka za pozajmljivanje i učešće u dionicama u iznosu od 15,0 mil. KM po osnovu učešća Vlade FBiH u kapitalu Razvojne banke.
- otplate dugova, pozajmljivanje i kamata bilježe trend rasta iz godine u godinu, razlog su veće otplate unutrašnjeg i vanjskog duga (otplata pozajmljenih sredstava od MMF-a)

Tabela 4.1: Struktura budžetske potrošnje za period 2010 - 2013. godina

	Izvršenje 2010.godina	Izvršenje 2011.godina	Izvršenje 2012.godina	Budžet 2013.godina
Ostala tekuća potrošnja	0	0	0	6.310.000
Bruto plate i naknade	219.995.029	239.700.651	226.083.842	237.811.048
Izdaci za materijal i usluge	85.722.655	66.951.047	66.748.103	91.632.465
Transferi	1.044.988.732	971.844.918	1.015.718.506	1.017.885.583
Kapitalna potrošnja	85.793.534	29.091.534	12.185.674	57.922.326
Otplata dugova, pozajmljivanje i kamata	297.727.865	337.453.508	567.904.487	802.618.700
Ukupno:	1.734.227.815	1.645.041.658	1.888.640.612	2.214.180.122

Grafikon 4.1. Struktura budžetske potrošnje za period 2009-2013. godine¹⁴

Ukupno planirana javna potrošnja za 2013. godinu u Federaciji BiH iznosi 2.214,1 mil. KM ili 12,4% BDP-a Federacije BiH. Ovaj iznos predstavlja rast od 17,2% u odnosu na izvršenje Budžeta Vlade Federacije BiH za 2012. godinu. Najveći udio u javnim rashodima¹⁵ pripada transferima (tekući i kapitalni) 66,8% (1.017,8 mil. KM), bruto plaćama i naknadama 15,6% (237,8 mil. KM), izdacima za materijal i usluge 6,0% (91,6 mil. KM), i ostaloj tekućoj potrošnji 0,4% (6,3 mil. KM), dok se na kapitalnu potrošnju u 2013. godini izdvaja 3,8% (57,9 mil. KM) od ukupnih javnih rashoda.

Javni rashodi za 2013. godinu u Federaciji BiH iznose 1.522,4 mil. KM ili 8,5% BDP-a Federacije BiH. Ukupna potrošnja, uključujući i otplate unutrašnjeg i vanjskog duga, u 2013. godini iznose 2.214,1 mil. KM ili 12,4% BDP-a Federacije BiH.

4.4. Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2014 - 2016. godinu

U 2014. godini javni rashodi Budžeta Vlade Federacije BiH projicirani su u iznosu od 1.488,9 mil. KM ili 8,1% BDP-a Federacije BiH, što predstavlja pad od 2,1% ili 33,4 mil. KM u odnosu na planirane javne rashode u 2013. godini.

Javni rashodi su projicirani na nivou od 1.451,2 mil. KM (7,5% BDP-a Federaciji BiH) u 2015. godini, i 1.401,4 mil. KM (6,8% BDP-a Federacije BiH) u 2016. godini.

Ukupna potrošnja koja pored javnih rashoda uključuje i otplate unutrašnjeg i vanjskog duga, projicirana je u 2014. godini u iznosu od 2.263,5 mil. KM ili 12,37 % BDP-a Federacije BiH. Ovako projicirana ukupna potrošnja za 2014. godinu predstavlja smanjenje od 2,1% ili 49,3 mil. KM u odnosu na 2013. godinu.

¹⁴ Kategorija ostala tekuća potrošnja sadrži sredstva tekuće rezerve, koja se ne mogu vidjeti u izvršenju budžeta za prethodni period, ali su prikazana u planu Budžeta Vlade FBiH za 2013. godinu i projekciji za naredne tri godine.

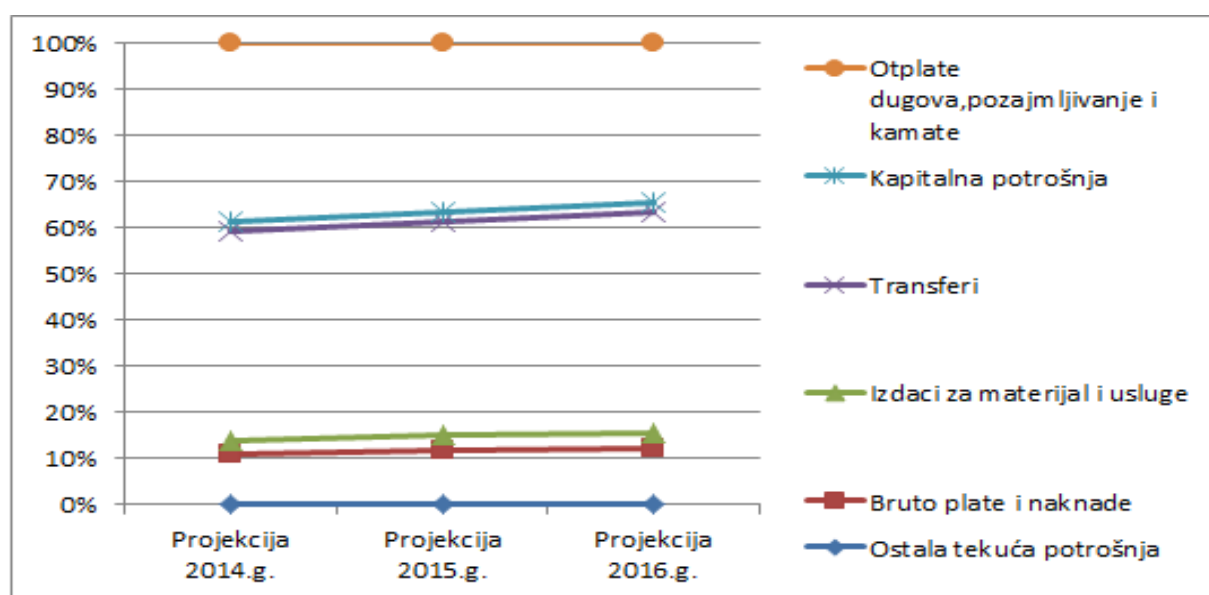
¹⁵ Shodno metodologiji MMF-a, ovaj iznos ne uključuje sredstva planirana za otplatu vanjskog i unutrašnjeg duga.

Ukupna potrošnja u 2015. godini je projicirana na nivou od 2.142,3 mil. KM ili 11,12% BDP-a Federacije BiH i u 2016. godini na nivou od 2.021,9 mil. KM ili 9,8% BDP-a Federacije BiH.

Tabela 4.2: *Projekcija budžetske potrošnje za period 2014 - 2016. godina*

	Projekcija 2014.g.	Projekcija 2015.g.	Projekcija 2016.g.
Ostala tekuća potrošnja	6.310.000	6.310.000	6.310.000
Bruto plate i naknade	238.714.780	247.720.437	243.373.539
Izdaci za materijal i usluge	71.856.280	73.816.712	73.513.323
Transferi	1.029.771.961	1.001.837.447	965.569.829
Kapitalna potrošnja	41.404.670	25.943.459	22.299.709
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	875.393.000	786.693.256	710.824.000
Ukupno:	2.263.450.691	2.142.321.311	2.021.890.400

Grafikon 4.2. *Projekcija budžetske potrošnje za period 2014 - 2016. godine*

Bruto plaće, doprinosi i naknade troškova zaposlenih u 2014. godini su projicirane na nivou od 238,7 mil. KM, što predstavlja povećanje od 0,3% ili 0,9 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2013. godinu. Iznos nivoa plaća projiciran za 2015. godinu 247,7 mil. KM, dok je u 2016. godini 243,4 mil. KM.

Izdaci za materijalne troškove i usluge za 2014. godinu su projicirani na nivou od 71,9 mil. KM, što predstavlja smanjenje za 21,4% ili 19,6 mil. KM u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu i predstavlja prilagođavanje po osnovu inflacije cijena. Iznos predviđen za izdatke za materijalne troškove i usluge u 2015. godini je 73,8 mil. KM i u 2016. godini je 73,5 mil. KM.

Transferi (tekući i kapitalni) za 2014. godinu su projicirani na nivou od 1.029,8 mil. KM, što je u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu više za 11,9 mil. KM ili 1,1%, dok iznos transfera predviđen za 2015. godinu iznosi 1.001,8 mil. KM i blago smanjenje u 2016. godini u iznosu od 983,6 mil. KM.

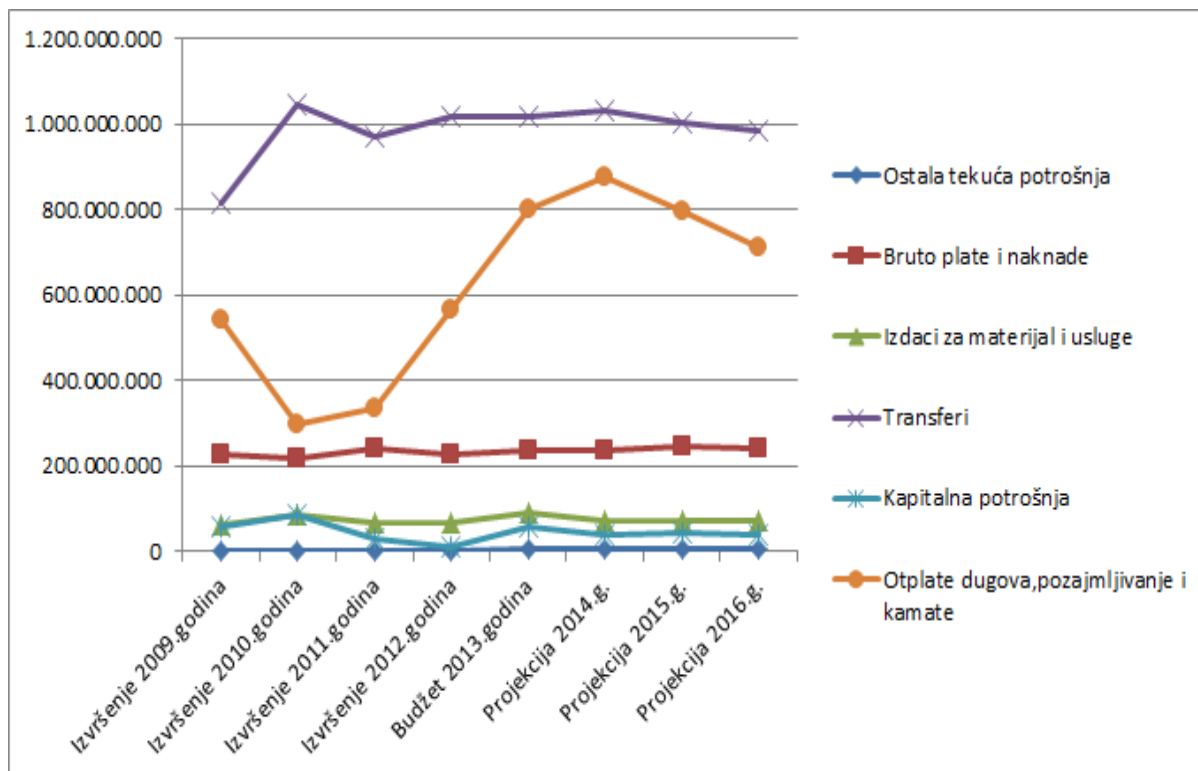
Kapitalna potrošnja u 2014. godini projicirana je u iznosu od 41,4 mil. KM, što predstavlja smanjenje od 28,5% ili 16,5 mil. KM u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013.

godinu. Za 2015. godinu kapitalni izdaci su projicirani u iznosu od 25,9 mil. KM, te 22,3 mil. KM u 2016. godini.

Otplate dugova i kamata u 2014. godini projicirane su u iznosu od 858,1 mil. KM, što predstavlja povećanje od 8,3% u odnosu na Budžet Vlade Federacije BiH za 2013. godinu ili 71,7 mil. KM.

Otplata duga i kamate predviđeni za 2015. godinu iznosi 769,5 mil. KM i za 2016. godinu 693,6 mil. KM.

Grafikon 4.3. Trend budžetske potrošnje za period 2009.-2016. godine.

Iz gore iznesenog se vidi da projekcije javne potrošnje imaju rast po godišnjoj stopi od 2,2% u 2014., te pad od 5,4% u 2015. godini i pad od 5,6% u 2016. godini.

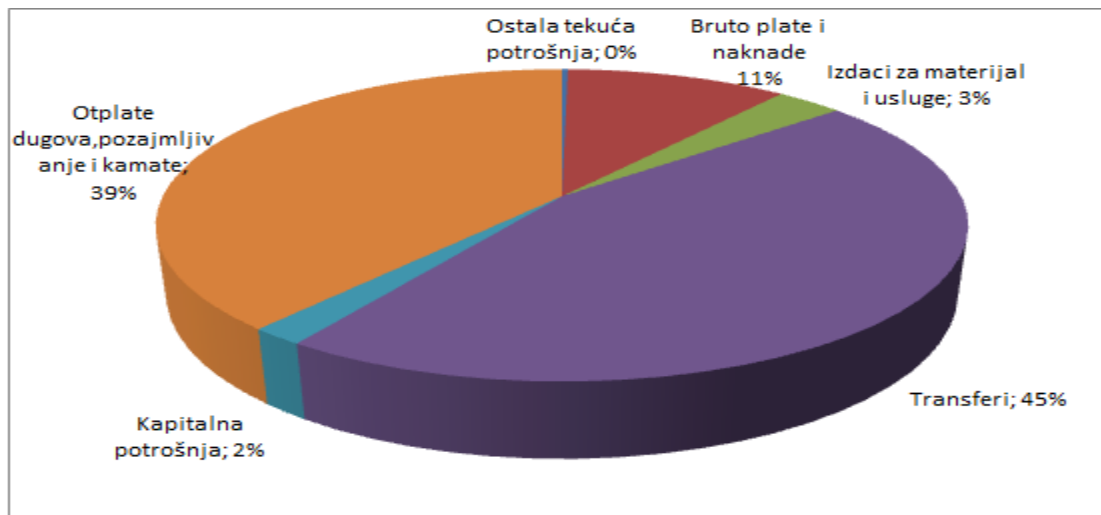
Nadalje, u strukturi javnih rashoda udio bruto plaća iznosi 15,6% kako je planirano Budžetom Vlade Federacije BiH za 2013. godinu, 16,0% u 2014. godini, zatim 17,1% u 2015. godini i 17,4% u 2016. godini.

Udio socijalnih davanja u javnim rashodima u 2013. godini iznosi 23,0%, u 2014. godini 23,2%, u 2015. godini 23,8% i u 2016. godini 24,6%.

Projekcije materijalnih troškova pokazuju pad udjela u javnim rashodima u 2014. godini i to sa 6,0% u 2013. godini na 4,8% u 2014. godini, dok je u 2015. godini 5,1%, kao i 2016. godini udio iznosi 5,3%.

Udio kapitalne potrošnje u javnim rashodima za 2013. godinu iznosi 3,8% ili 57,9 mil. KM dok su projekcije za naredni period 2,8% ili 41,4 mil. KM u 2014. godini, 25,9 mil. KM ili 1,8% u 2015. godini. i 1,6% ili 22,3 mil. KM u 2016. godini.

Grafikon 4.4. Projekcije učešća pojedinih rashoda i izdataka u 2014. godini

4.5. Tekući rashodi

4.5.1. Plaće i naknade u javnom sektoru

Bruto plaće i naknade za 2014. godinu projicirane su u iznosu od 238,7 mil. KM na osnovu Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 45/10, Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 45/10), te sporazuma između Vlade Federacije BiH i Samostalnog sindikata državnih službenika od 19.1.2012. godine (u kome osnovica za obračun plaće iznosi 315 KM za 2012. godinu).

Politika Vlade FBiH temelji se na zadržavanju bruto plaća na istom nivou uz postojeći nivo zaposlenih, stoga u projekcijama za 2014. godinu iste su odobrene na nivou odobrenog Budžeta Vlade Federacije BiH za 2013. godinu uz uvećanje po osnovu minulog rada za 0,9 mil. KM. Prilikom projekcije bruto plaća i naknada za 2013. godinu ispoštovan je Zaključak Vlade FBiH V. broj: 1226/2011 od 09.11.2011. godine, kojim je definirano da je popuna radnih mjesta moguća samo sporazumnim preuzimanjem državnih službenika iz drugog organa državne službe tj., internim prelaskom, a ukoliko se to ne realizira moguće je raspisati javni konkurs samo uz prethodno dobijenu saglasnost Vlade FBiH.

Bitno je naglasiti da u projekcijama za 2014. godinu i naredne dvije godine nisu planirana makroekonomska prilagođavanja na pozicijama bruto plaća i naknada po osnovu moguće inflacije i da će se isto eventualno projektovati u Instrukcijama broj 2.

Ukupna planirana potrošnja na bruto plaće i naknade u Budžetu Vlade Federacije BiH u 2013. godini predstavlja 15,6% ukupnih javnih rashoda¹⁶, u 2014. godini 16,0%, u 2015. godini 17,1% te u 2016. godini 17,4% ukupnih javnih rashoda.

¹⁶Javni rashodi obuhvataju ukupnu javnu potrošnju umanjenu za iznos unutrašnjeg i vanjskog duga

Razlog za povećanje bruto plaća i naknada u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu jeste da se u Bosni i Hercegovini u 2014. godini održavaju Opći izbori i izvjestan broj izabраниh dužnosnika i nosilaca izvršenih funkcija iz saziva 2010-2014. godina će ostvariti pravo na naknadu plaće nakon prestanka obavljanja javne funkcije.

Ukupno planirani broj zaposlenih u Federaciji BiH Budžetom Vlade Federacije BiH za 2013. godinu je iznosio 7209, što je u skladu sa Zaključkom Vlade Federacije BiH V. broj: 1307/2011, tj. broj zaposlenih za 2012. godinu je planiran na bazi postojećeg broja zaposlenih iz oktobra 2011. godine, dok projekcija u 2014. godini iznosi 7204 zaposlena.

Sljedeća tabela sadrži prikaz potrošnje na plaće u javnom sektoru i ukupan nivo naknada, u javnom sektoru za period 2012-2016. g.

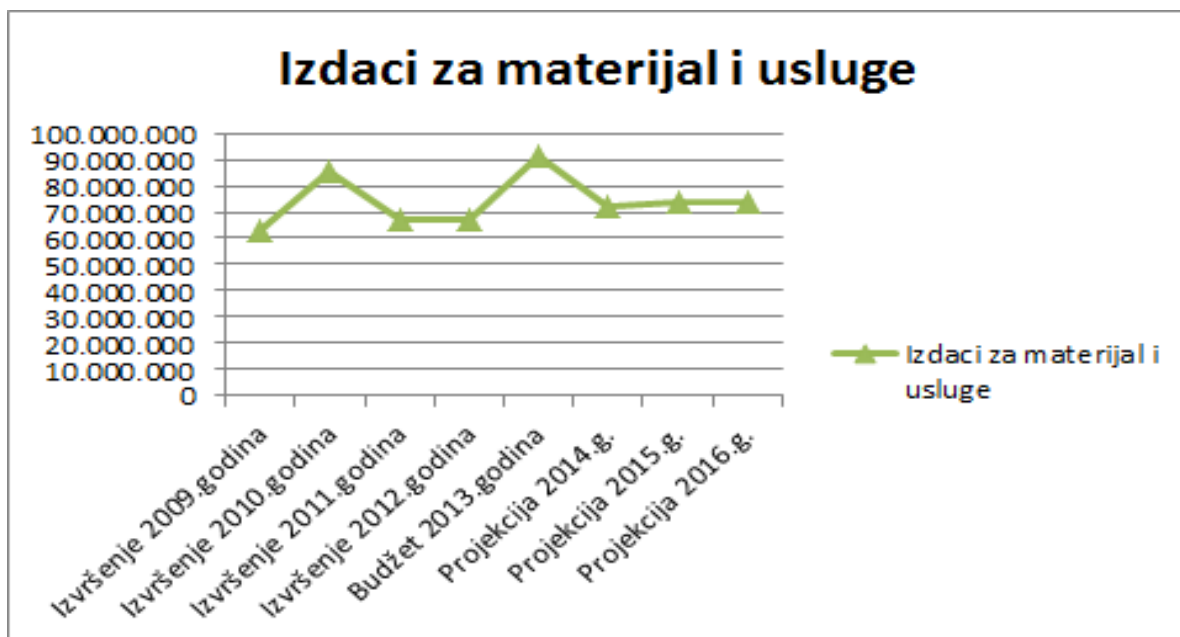
Tabela 4.3. - Plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u periodu 2012 – 2016.

	Ek.kod	Izvršenje	Plan	Procjena		
		2012. mil KM	2013. mil KM	2014. mil KM	2015. mil KM	2016. mil KM
Vlada Federacije BiH						
	611100					
	611200					
Ukupno plate i naknade	612100	226.083	237.811	238.714	247.720	243.373
Ukupno zaposlenih u javnom sektoru			7.209	7.204	7.266	7.257

4.5.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Projicirani izdaci za materijal i usluge u 2014. godini, iznose 71,9 mil. KM, što je u odnosu na 2013. godinu smanjenje za 21,4% ili 19,6 mil. KM. Ovaj iznos izdataka učestvuje sa 4,8% u javnim rashodima za 2014. godinu. Razlog umanjenja projiciranih sredstava u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu se najvećim djelom odnosi na sredstva koja su planirana Federalnom zavodu za statistiku u iznosu od 17,9 mil. KM, a vezano za provođenje Popisa stanovništva na nivou Federacije Bosne i Hercegovine u 2013. godini. Izdaci za materijal i usluge za 2015. godinu iznose 73,8 mil. KM ili 5,1% javnih rashoda, a u 2016. godini 73,5 mil. KM ili 5,3 %, što se može vidjeti iz grafikona koji slijedi.

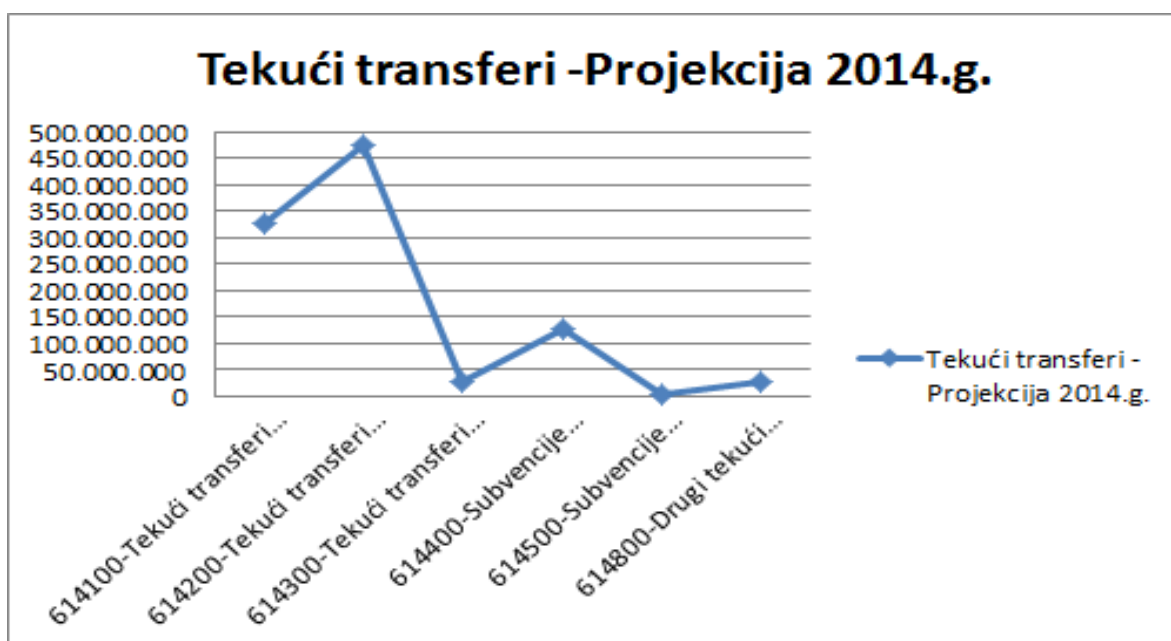
Grafikon 4.5. Prikaz izdataka za materijal, sitni inventar i usluge za period 2009-2016.godina

4.5.3. Tekući transferi

Tekući transferi za 2014. godinu projicirani su u iznosu od 983,5 mil. KM, što je u odnosu na odobrena sredstva za ovu namjenu u 2013. godini uvećanje za 5,2 mil. KM ili 0,5%. Razlog ovog povećanja je planiranje više sredstava za neratne invalide u 2014. godini uz istodobno umanjene planiranih sredstava za invalidnine po osnovu ušteta kroz nastavak procesa revizije. Ovako projicirani tekući transferi za 2014. godinu imaju udio od 66,1% u ukupnim javnim rashodima za 2014. godinu. Tekući transferi za 2015. godinu projicirani su u iznosu od 982,5 mil. KM ili 67,7% u ukupnim javnim rashodima i 976,4 mil. KM ili 69,7% za 2016. godinu.

Grafikon 4.6. Projekcija tekućih transfera za 2014. god.

4.5.3.1. Transferi drugim nivoima vlasti

Projekcija ukupnih transfera drugim nivoima vlasti za 2014. godinu iznosi 325,4 mil. KM što je smanjenje u odnosu na 2013. godinu za 1,5 mil. KM ili 0,4%.

Najznačajniji udio Tekućih transfera drugim nivoima vlasti u 2013. godini imaju sljedeći transferi:

- Transfer za PIO/MIO u iznosu od 197,0 mil. KM;
- Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u iznosu od 26,0 mil. KM;
- Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH - za proces vakcinacije i sufinansiranje troškova raseljenih lica u iznosu od 5,5 mil. KM;
- Transfer za civilne žrtve rata 28,0 mil. KM;

Transferi drugim nivoima vlasti projicirani su u iznosu od 326,4 mil. KM ili 22,5% javnih rashoda za 2015. godinu, dok za 2016. godinu projekcija iznosi 326,3 mil. KM ili 23,3% ukupnih javnih rashoda.

4.5.3.2. Tekući transferi pojedincima

Tekući transferi pojedincima planirani u 2013. godini iznose 465,4 mil. KM ili 30,5 % ukupnih javnih rashoda. Sredstva projicirana za ovu namjenu u 2014. godini iznose 473,8 mil. KM, od toga se značajniji iznosi raspoređuju na:

- Transfer za invalidnine u iznosu od 305,0 mil. KM;
- Transfer za lica sa invaliditetom u iznosu od 112,0 mil. KM;
- Transfer za dobitnike posebnih odlikovanja u iznosu od 14,5 mil. KM;
- Transfer za raseljena lica i povratnike u iznosu od 19,7 mil. KM.

Tekući transferi pojedincima projicirani su u iznosu od 470,1 mil. KM ili 32,4% javnih rashoda za 2015. godinu, dok za 2016. godinu projekcija iznosi 470,1 mil. KM ili 33,6% ukupnih javnih rashoda.

4.5.3.3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama planirani u 2013. godini iznose 26,8 mil. KM ili 1,7% ukupnih javnih rashoda, dok projekcija za 2014. godinu iznosi 26,2 mil. KM ili 1,7% ukupnih javnih rashoda.

Iznos od 26,2 mil. KM je projekcija za 2015. godinu i za 2016. godinu.

4.5.3.4. Subvencije javnim preduzećima

Subvencije javnim preduzećima za 2013. godinu planirane su u iznosu od 127,0 mil. KM ili 8,3% ukupnih javnih rashoda. Projekcije za 2014. godinu iznose 127,0 mil. KM kao i projekcije za 2015. i 109,0 mil. KM za 2016. godinu. Najznačajniji transferi se odnose na:

- Podsticaj za poljoprivredu u iznosu od 68,5 mil. KM;
- Konsolidacija rudnika uglja u Federaciji BiH u iznosu od 28,0 mil. KM;
- Transfer željeznicama FBiH u iznosu od 22,0 mil. KM.

4.5.3.5. Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima

Sredstva planirana budžetom za ove namjene u 2013. godini iznose 3,5 mil. KM. Isti iznos je projiciran i za naredne tri godine, a odnosi se na Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta za Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima.

4.5.3.6. Drugi tekući rashodi - povrat i drugo

U ove svrhe je u Budžetu za 2013. godinu izdvojeno 28,4 mil. KM. Projekcija za 2014. godinu je 27,3 mil. KM, za 2015. godinu 29,2 mil. KM i za 2016. godinu je 23,2 mil. KM. U projekcije planirana sredstva za sudske presude po osnovu neizmirenih plaća Vojsci FBiH, sredstva za preuzete obaveze bivšeg FMO i VFBiH-doprinosi PIO/MIO, sudske presude po osnovu dobavljača.

4.5.4. Kapitalni transferi

Ukupni kapitalni transferi projicirani su u iznosu od 46,3 mil. KM ili 3,1% ukupnih javnih rashoda za 2014. godinu što je za 6,6 mil. KM ili 16,8% uvećanje u odnosu na 2013. godinu. Najveći udio u ovom povećanju ima kapitalni transfer privatnim preduzećima i poduzetnicima - Japanski grant 2KR. Sredstva su planirana po osnovu Zaključka Vlade V. broj: 613/2011 od 14.06.2011. godine za popunu Protuvrijednosnog fonda u ukupnom iznosu od 24,4 mil. KM, i Odluke o davanju saglasnosti na zaključivanje Aneksa 2. Ugovora o reprogramu obaveza popune Protuvrijednosnog fonda po razmijenjenim notama sa Vladom Japana od 1996. do 2000. godine, donesenoj na 17. sjednici Vlade FBiH održanoj 05.09.2011. godine. Sredstva prikupljena u Protuvrijednosni fond koriste se za finansiranje projekata iz oblasti ribarstva, proizvodnje hrane i poljoprivrede u Bosni i Hercegovini, u skladu sa kriterijima koje je utvrdila Vlada FBiH. S obzirom da se radi o obavezama koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma, neizvršavanjem ove obaveze ponovo bi se doveli u pitanje odnosi sa Vladom Japana.

Po strukturi kapitalni transferi su projicirani na:

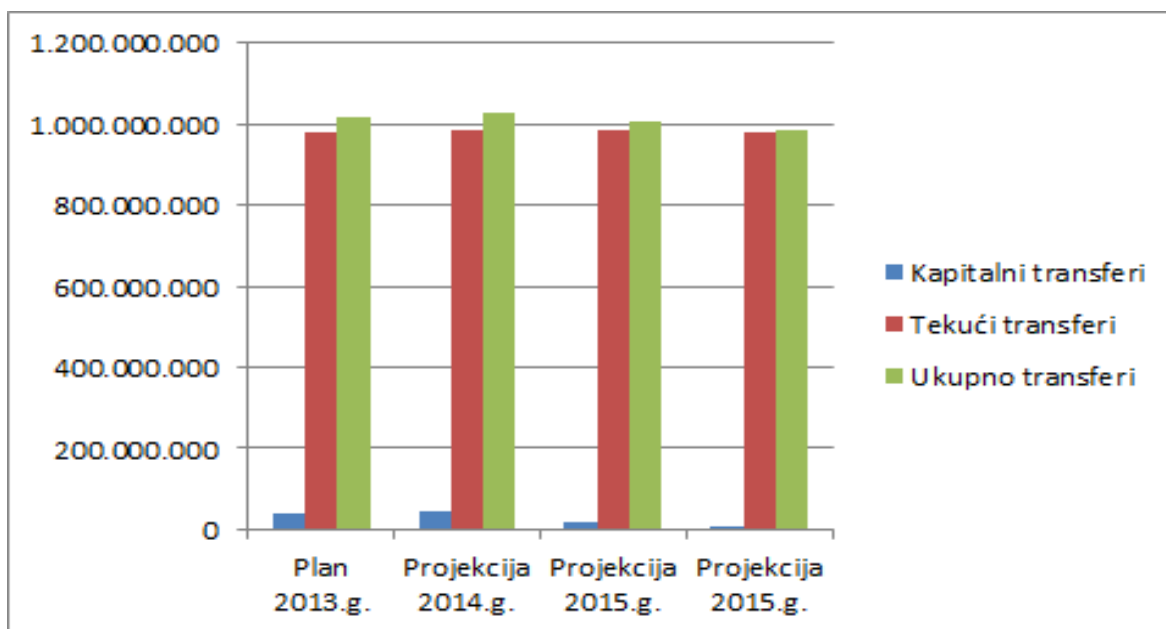
- Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti u iznosu od 3,1 mil. KM;
- Kapitalni transferi pojedincima u iznosu od 1,5 mil. KM;
- Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama u iznosu od 2,5 mil. KM;
- Kapitalni transferi javnim preduzećima u iznosu od 27,2 mil. KM;
- Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima u iznosu od 12,0 mil. KM.

Grafikon 4.7. Projekcija kapitalnih transfera za 2014. god.

Za 2015. godinu projekcija kapitalnih transfera je u iznosu od 19,4 mil. KM ili 1,4% ukupnih javnih rashoda, dok projekcija za 2016. godinu iznosi 7,1 mil. KM ili 0,5% ukupnih javnih rashoda.

Grafikon 4.8. Grafički prikaz transfera za period 2013-2016.godine

4.5.5. Kapitalna potrošnja

Ukupna kapitalna potrošnja za 2014. godinu projicirana je u iznosu od 41,4 mil. KM ili 2,8% ukupnih javnih rashoda, što je za 16,5 mil. KM ili 28,5% smanjenje u odnosu na 2013. godinu. Projekcija za 2015. godinu iznosi 25,9 mil. KM ili 1,8% ukupnih javnih rashoda, dok je za 2016. godinu projekcija u iznosu od 22,3 mil. KM ili 1,6% ukupnih javnih rashoda u 2016. godini.

Tabela 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za period 2012 - 2016. godine

	Plate, naknade, doprinosi	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	Transferi	Izdaci za kamate	Tekuća rezerva	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	Otplata dugova primljenih kroz Državu	Vanjske otplate	Otplate domaćeg pozajmljivanja	Otplate unutrašnjeg duga	UKUPNO
	611000-612000	613000	614000-615000	616100	600000	821000	822000	823100	823200	823300	823400-823600	
Izvršenje 2012.	226.083.842	66.748.103	1.015.718.506	75.674.769	0	11.218.967	19.366.707	190.135.963	3.447.451	153.882.318	126.363.986	1.888.640.612
Plan 2013	237.811.048	91.632.465	1.017.885.583	94.669.700	6.310.000	53.664.112	15.458.214	418.652.000	3.652.000	85.000.000	189.445.000	2.214.180.122
2014/2013	100,38	78,42	101,17	88,36	100,00	68,83	101,36	110,66	95,02	183,53	83,30	102,23
Projekcije 2014.	238.714.780	71.856.280	1.029.771.961	83.649.000	6.310.000	36.936.222	15.668.448	463.268.000	3.470.000	156.000.000	157.806.000	2.263.450.691
2015/2014	103,77	102,73	97,29	93,69	100,00	59,98	95,66	67,28	100,00	151,28	92,50	94,65
Projekcije 2015.	247.720.437	73.816.712	1.001.837.447	78.370.000	6.310.000	22.154.889	14.988.570	311.682.000	3.470.000	236.000.000	145.971.256	2.142.321.311
2016/2015	98,25	99,59	96,38	93,27	100,00	86,91	95,04	115,26	100,00	44,92	108,11	94,38
Projekcije 2016.	243.373.539	73.513.323	965.569.829	73.095.000	6.310.000	19.253.872	14.245.837	359.253.000	3.470.000	106.000.000	157.806.000	2.021.890.400

4.6. Unutrašnji dug

Unutrašnji dug Federacije BiH, osim Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 86/07, 24/09 i 44/10), reguliran je i Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br: 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11), Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, br: 28/06, 76/06, 72/07 i 97/11), Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje („Službene novine Federacije BiH“, br: 62/09 i 42/11) i Zakonom o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/01).

Preuzete obaveze utvrđene kao unutrašnji dug Federacije BiH zakonom su procijenjene na 1.712,50 mil. KM, od čega se na obaveze iz osnova stare devizne štednje odnosi 1.150,00 mil. KM, ratna potraživanja 500,00 mil. KM, neizmirene obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane 25,00 mil. KM i neizmirene plaće i naknade zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH 37,50 mil. KM. S obzirom da stara devizna štednja i ratna potraživanja podliježu verifikaciji, odnosno registraciji,

stvarne obaveze za navedene kategorije utvrđene su u iznosu od 866,74 mil. KM (devizna štednja), odnosno 203,38 mil. KM (ratna potraživanja).

Osim navedenog, postoje obaveze iz osnova unutrašnjeg duga nastale emisijom dugoročnih i kratkoročnih dužničkih vrijednosnih papira.

Dokument okvirnog budžeta/proračuna 2014-2016.

Tabela 4.5. Izmirjenje obaveza po osnovu unutarnjeg duga do 31.12.2012.godine (u KM)

Osnov za dug	Ukupan dug	Način plaćanja	Plaćeno do 31.12.2008	2009		2010		2011		2012		Ukupno placena gl.	Stanje duga 31.12.2012.		
				glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata		po verifikaciji	prema Zakonu	
Dobavljači	25.000.000	presude	524,338	154,537	246,697	8,048	5,895	26,989	73,459	7,449	4,957	5.819.293			
		po pozivu	3.843.049	0		16,025	0	0	0			11.823.497			
		UKUPNO	4.367.387	154,537	246,697	24,073	5,895	26,989	73,459	7,449	4,957	17.642.790	7.357.210	7.357.210	
Vojničke plaće		presude	2.107.957	1.041.952	182,038	664,137	273,411	500,256	66,6	170,963	37,976	17.640.597			
	37.500.000	javni poziv	1.761.817	0	0	24,455	0	0	0			14.764.560			
		UKUPNO	3.869.774	1.041.952	182,038	688,592	273,411	500,256	66,6	170,963	37,976	32.405.157	5.094.843	5.094.843	
Stara devizna štednja	Zakonom utvrđena obaveza: 1.150.000.000 KM; Ukupno verifikirano: 866.735.760 KM	gotovinski do 1000 KM	1.662.152	6.132.416		15.194.663		5.461.680	0	3.089.145		73.689.364			
		do 100 KM	177,658	55,035		3,138		50,325	0	281,471		567,627			
		neemitiiv ane obveznice	25.886.758				7.973.616	0	0			25.886.758			
		Obveznice I emisija		50.224.612	2.165.658	51.909.210	5.530.941	65.827.069	6.102.542	65.834.322	4.462.456	233.795.213			
		Oveznice II emisija				5.868.337	524,076	8.837.567	903,373	5.049.044	683,594	19.754.948			
		Oveznice III emisija	0	0	0	0	0	2.838.964	24.898.552	5.366.693		24.898.552			
		Oveznice IV emisija								9.903.111	782,278	9.903.111			
		Po Odluci Vlade				12,232	3,602	0	0				12,232		
		sudske presude				21,761	1,619	0	0				21,761		
	UKUPNO	27.726.568	56.412.063	2.165.658	73.009.341	14.033.854	80.176.641	9.844.879	109.055.645	11.295.021	388.529.566	478.206.194	761.470.434		
Ratne tražbine	Zakonom utvrđena obaveza: 500.000.000 KM; Ukupan registrirani dug: 203.377.537	Presude (glavnica)						12.655.116	0	623,508		13.278.623			
		Presude (kamata)							14,478			0			
		I emisija (kamata)				4.039.056	0	4.415.313				0			
		II emisija (kamata)						0	0		4.459.088	0			
		UKUPNO	0	0	0	0	4.039.056	12.655.116	4.429.791	623,508	4.459.088	13.278.623	190.098.914	486.721.377	
TZ do 31.12 -207.684.385		2.315.615	0	0	0	0	0	0	148.285.063	1.714.937	148.285.063	59.399.322	59.399.322		
Obveznice do 31.12. -130.000.000		20.561.808							0	3.015.000		130.000.000	130.000.000		
SVEUKUPNO			35.963.729	57.608.552	2.594.393	73.722.006	18.352.216	93.359.002	14.414.729	258.142.628	20.526.979	600.141.199	870.156.483	1.450.043.186	

4.7. Vanjski dug

Vanjski dug Federacije BiH reguliran je Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br: 86/07 i 24/09), Zakonom o Budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/06) i Zakonom o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 19/03 i 79/07).

U skladu sa članom 49. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 52/05) entiteti i Distrikt mogu se zaduživati po osnovu vanjskog duga uz prethodnu saglasnost Parlamentarne skupštine, u skladu s uslovima iz Ustava Bosne i Hercegovine.

Vanjski dug Federacije, uključujući dugove krajnjih korisnika na koje su supsidijarno prenesene obaveze izmirenja kreditnog zaduženja, na dan 31.12.2012. godine iznosi 4.379,43 mil. KM, što je za 80,60 mil. KM više nego 30.6.2012. godine, odnosno za 245,55 mil. KM više nego 31.12.2011. godine.

Vanjski dug Federacije, uključujući dugove krajnjih korisnika, odnosi se na relevantni i direktni dug. Relevantni dug Federacije BiH, nastao zaduživanjem Bosne i Hercegovine i supsidijarnim prijenosom obaveza po osnovu ugovorenih kredita na Federaciju BiH, iznosi 4.280,87 mil. KM i za 258,63 mil. KM je veći od duga 31.12.2010. godine, dok direktni dug Federacije, nastao je po osnovu kredita koje je direktno sa kreditorom ugovorila Federacija BiH prije stupanja na snagu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama, iznosi 98,56 mil. KM i za 6,08 je manji u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 4.6. Stanje vanjskog duga po načinu nastanka na dan 31.12.2012. godine

	u KM				
	Ugovoreni krediti	Povučena sredstva	Nepovučena sredstva	Otplaćene glavnice	Stanje duga
Relevantni dug	6.518.222.945	5.519.385.167	998.853.409	1.238.510.430	4.280.874.735
Direktni dug	121.026.218	121.010.571	15,647	22.453.424	98.557.148
U k u p n o	6.639.249.163	5.640.395.738	998.853.425	1.260.963.854	4.379.431.883

Učešće starog duga u ukupnom dugu je u konstantnom padu i sa 1.082,83 mil. KM čini 24,73% ukupnog vanjskog duga¹⁷.

Način izmirenja obaveza po osnovu vanjskog duga Bosne i Hercegovine kao i način osiguranja prihoda za servisiranje vanjskog duga propisan je Zakonom o uplatama na Jedinostveni račun i raspodjeli prihoda i Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine.

Sredstva za izmirenje obaveza po osnovu vanjskog duga osiguravaju se rasporedom prihoda (na podračun za servisiranje vanjskog duga Federacije BiH u korist Budžeta BiH) iz pripadajućeg dijela bruto prihoda od indirektnih poreza za Federaciju BiH ili, za direktne

¹⁷ Učešće vanjskog duga u ukupnom dugu je 31.12.2010. godine iznosilo 32%, a 31.12.2011. godine 28,58%.

obaveze Federacije BiH po vanjskom dugu, uplatom sa Jedinstvenog računa Trezora, iz Budžeta Federacije BiH.

Plan otplate obaveza po vanjskom dugu Federacije BiH izrađuje se na bazi projekcije obaveza proisteklih iz zaključenih međunarodnih sporazuma (ugovora) sa kreditorima koje je zaključila Bosna i Hercegovina za relevantni i Federacija Bosne i Hercegovine za direktni dug, procjene povlačenja kredita i kursa valuta u kojima se krediti otplaćuju, uz korektivni faktor od 5%.

U Budžetu Federacije BiH za 2012. godinu za izmirenje obaveza po vanjskom dugu planirano je 284,82 mil. KM (uključen korektivni faktor), od čega je realizirano 264,53 mil. KM, što je 92,88% planiranog. Kako je plan plaćanja glavnice ostvaren sa 96,14%, podbačaj u ostvarenju plana rezultat je usporenog povlačenja kredita za koje se u prvim godinama plaća samo kamata, kao i nižih kamatnih stopa od procijenjenih.

Tabela 4.7. *Izmirenje vanjskog duga u 2012. godini*

u 000 KM

	Glavnica		Kamata		Ukupno	
	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija
Relevantni dug	198,051	190,136	80,605	68,081	278,656	258,217
Direktni dug	3,299	3,447	2,862	2,864	6,161	6,311
Ukupno	201,35	193,583	83,467	70,945	284,817	264,528

Za neke kredite, zavisno od kreditora¹⁸, u skladu sa kreditnim sporazumom obračunava se taksa na nepovučena sredstva (sredstva na raspolaganju, a nisu implementirana). Visina ovih troškova, koji se obračunavaju po stopi od 0,05% do 0,50% godišnje, zavisi od dinamike implementacije projekta na koji se kredit odnosi. Troškovi nastali po tom osnovu, plaćeni u periodu od 01.01. do 31.12.2012. godine, iznose 2,51 mil. KM, i obaveza su krajnjih korisnika, tako da nema direktnog opterećenja Budžeta Federacije BiH po ovim troškovima.

Vanjski dug krajnjih korisnika kredita sastavni je dio ukupnog vanjskog duga Federacije BiH i odnosi se na one kredite čije je korištenje, potpisivanjem supsidijarnih sporazuma, Federacija BiH odobrila krajnjim korisnicima, i za koje su krajnji korisnici preuzeli obavezu vraćanja. Stanje vanjskog duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine iznosi 1.604.817.292 KM što je za 355.334.760 KM više u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 4.8. *Stanje vanjskog duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine (u KM)*

Ugovoreni krediti	Povučena sredstva	Nepovučena sredstva	Otplaćene glavnice	Stanje duga
2.478.720.338	1.838.397.630	640.322.708	233.580.339	1.604.817.292

U skladu sa supsidijarnim sporazumima, obaveza krajnjih korisnika je izmirenje dospjele glavnice, kamate i drugih troškova uplatom u Budžet Federacije BiH. Međutim, plaćanje po tom osnovu neki dužnici/krajnji korisnici ne vrše u rokovima utvrđenim otplatnim planovima.

¹⁸ EBRD, Vlada Kraljevine Španije, KfW, Raiffeisen Bank Austrija, UniCredit Bank Austrija

S obzirom da Federacija BiH obaveze prema kreditoru mora izmiriti u roku dospijeća, neplaćanje ili zakašnjenje u izmirenju dospjelih obaveza direktno utječe na budžet Federacije.

Prema takvim dužnicima Federalno ministarstvo finansija poduzima aktivnosti na naplati dospjelih potraživanja na način da prije aktiviranja instrumenata osiguranja povrata kredita od krajnjih korisnika, zatraži od dužnika da izradi, dostavi i ispoštuje plan mjera za osiguranje prihoda za servisiranje duga (koji podliježe odobrenju Ministarstva).

Istovremeno, u cilju očuvanja i poboljšanja finansijske discipline, obustavlja se procesuiranje zahtjeva za kreditna ili grant sredstva, koji se odnose na krajnje korisnike ili izdavaoce garancije, a koji ne izmiruju dospjele kreditne obaveze redovno.

Federacija BiH je, po osnovu kreditnih sporazuma, zaključila ugovore o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom Federacije Bosne i Hercegovine, s ciljem da Banka, u ime i za račun Federacije, vrši naplatu potraživanja od krajnjih korisnika kredita i da prikupljena sredstva uplati u Budžet Federacije BiH.

Plan prihoda Budžeta FBiH za 2012. godinu od krajnjih korisnika kredita, koji se odnosi na sredstva data u komisijon Razvojnoj banci, iznosio je 5,50 mil. KM, dok je u Budžet prenesen iznos od 1,51 mil. KM.

Po Stand-by aranžmanima (III. i IV. aranžman) zaključenim između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za podršku budžetima na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, Federaciji BiH je namijenjeno 2/3 kreditnih sredstava. Ukupno zaduženje Federacije BiH po III. Stand-by aranžmanu (doznačenom kroz tri tranše) iznosi 512.403.437 KM i 153.721.031 KM po tranšama povučenim do 31.12.2012. godine iz IV. Stand-by aranžmana¹⁹.

Tabela 4.9. Zaduzenje Federacije BiH po Stand-by aranžmanima

	u 000 KM			
	Ugovoreno	Angažovano	Otplaćena glavnica	Stanje duga
Stand-by aranžman III.	512,403	512,403	34,587	477,816
Stand-by aranžman IV.	153,721	153,721	0	153,721
UKUPNO	666,124	666,124	34,587	651,537

Odlukom Vlade Federacije BiH o kreditnom zaduženju kantona u FBiH po III. Stand-by aranžmanu („Sl. novine FBiH“, broj: 67/09), dio III. Stand-by aranžmana, namijenjenog Federaciji BiH, u iznosu od 126.000.000 KM, prenesen je kantonima u Federaciji BiH.

Tabela 4.10. Sredstva III. Stand - by aranžmana prenesena kantonima

	u 000 KM									
Kanton	Sarajevo	Tuzlanski	Zeničko-dobojski	Unsko-sanski	Bosansko-podrinjski	Srednjo-bosanski	Hercegovačko-neretvanski	Posavski	Kanton 10	Zapadno-hercegovački
Prenesena sredstva	49,9	17,6	15	12,5	8,7	6	5,1	4,5	4	2,7

¹⁹Ukupno zaduženje FBiH po IV. Stand-by aranžmanu pod pretpostavkom ispunjenja postavljenih uslova i povlačenja svih tranši može iznositi 225.466.667 SDR što iznosi oko KM 534.416.876 (1 SDR=2,370270 KM)

Obaveze za otplatu glavnice prema MMF-u po III. Stand-by aranžmanu dospijevaju²⁰ počevši od jula 2012. godine, iznos kredita po IV. Stand-by aranžmanu ekvivalentan je iznosu povučenih sredstava u okviru III. Stand-by aranžmana i plan povlačenja sredstava po IV. Stand-by aranžmanu u značajnoj mjeri je prilagođen planu servisiranja obaveza koje dospijevaju na naplatu po osnovu III. Stand by aranžmana. Umjesto prosljeđivanja dijela IV. Stand-by aranžmana kantonima izvršen je reprogram²¹ obaveza kantona po osnovu III. Stand by aranžmana. Reprogramom ovih obaveza izbjegnuto je prosljeđivanje sredstava kantonima, te ponovno vraćanje tih sredstava sa Jedinstvenog računa trezora kantona na Jedinstveni račun trezora Federacije BiH. Na ovaj način postignut je isti efekt kao da su sredstva iz IV. Stand-by aranžmana prosljeđena kantonima, s tim da su smanjeni administrativni poslovi i troškovi bankarskih usluga, a plan prihoda od kantona prilagođen planu servisiranja obaveza prema MMF-u po IV. Stand- by aranžmanu.

4.8. Održivost duga u Federaciji BiH

Prema istorijskim podacima zaduženost u Federaciji je u okviru mastrihtskih kriterija. Prema projekcijama servis duga ima tendenciju rasta do 2015. godine, nakon čega se smanjuje i ukupan dug i servis duga. Međutim, dinamika zaduživanja, namjena kredita te dugoročni problem deficita tekućeg računa platnog bilansa nalaže potrebu stalnog praćenja duga uz zaduživanje kod međunarodnih finansijskih institucija pod koncesionim uslovima (niska kamatna stopa, duži rok otplate i grace period od 4-6 godina). Također, novo zaduživanje bi trebalo biti povezano sa projektima koji bi doprinijeli ubrzanju reformi, kao osnove za dalji privredni rast. Donošenje svake pojedinačne odluke o novom zaduženju pretpostavlja nužnu analizu makroekonomskih tokova i njihove osjetljivosti u kontekstu svakog novog zaduživanja i njihovih implikacija na BDP.

U skladu sa tendencijom rasta vanjskog i unutrašnjeg duga, i odnos duga prema BDP je u laganom porastu.

Prema stanju vanjskog i unutrašnjeg duga, posmatrano s aspekta zakonom utvrđenih unutrašnjih obaveza, ukupan dug Federacije BiH odnos duga prema BDP-u je u periodu od 2005. do 2008. godine imao tendenciju pada, te je sa 48,09% (2005. godine), opadao do 27,52% (2007. godine), da bi na kraju 2008. godine imao blagi pad (na 27,11%), a, uz konstantni rast od 2009. godine (na 27,70%), 31.12.2012. godine dostigao vrijednost od 31,55 %.

²⁰Dospijeće obaveza po Stand-by aranžmanima je pet godina od datuma doznačavanja svake tranše, uključujući grace period od tri godine

²¹Reprogramom obaveza plan otplate obaveza kantona prilagodio se zakonskim ograničenjima i preferencijama kantona u pogledu servisiranja tih obaveza. Novi rok otplate do 5 godina počinje od povlačenja IV. Stand by aranžmana, a kamatna stopa je jednaka kamatnoj stopi koja se obračunava za plaćanje obaveza prema MMF-u po osnovu IV. Stand by aranžmana

Tabela 4.11. Stanje zakonom procijenjenog duga Federacije BiH na dan 31.12.2012. godine u mil. KM

Godina	BDP	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		(prema Zakonu)			Ukupno	Vanjski dug	Unutrašnji dug
		Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno			
	1	2	3	4 (2+3)	5 (4:1)	6 (2:1)	7 (3:1)
31.12.2012	18,475	4.379,43	1.450,04	5.829,47	31,55%	23,70%	7,85%
31.12.2011	18,118	4.133,88	1.460,51	5.594,39	30,88%	22,82%	8,06%
31.12.2010	18,700	3.865,84	1.459,56	5.325,40	28,48%	20,67%	7,81%

Izuzme li se dug krajnjih korisnika (KK), koji imaju obavezu plaćanja po osnovu supsidijarnog prijenosa kreditnog zaduženja, stanje zakonom procijenjenog duga Federacije BiH na dan 31.12.2012. godine iznosi 4.224,65 mil. KM.

Tabela 4.12. Stanje zakonom procijenjenog duga FBiH bez duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. u mil. KM

Godina	BDP	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		(prema Zakonu -bez duga prenesenog KK)			Ukupno	Vanjski dug	Unutrašnji dug
		Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno			
	1	2	3	4 (2+3)	5 (4:1)	6 (2:1)	7 (3:1)
31.12.2012	18,475	2.774,61	1.450,04	4.224,65	22,87%	15,02%	7,85%
31.12.2011	18,118	2.884,40	1.460,51	4.344,91	23,98%	15,92%	8,06%
31.12.2010	18,700	2.819,08	1.459,56	4.278,64	22,88%	15,08%	7,81%

Izuzme li se dug krajnjih korisnika (KK), koji imaju obavezu plaćanja po osnovu supsidijarnog prijenosa kreditnog zaduženja, stanje duga Federacije BiH, prema verificiranim obavezama, na dan 31.12.2012. godine (u mil. KM) iznosi 3.644,77 mil. KM.

Tabela 4.13. Stanje verificiranog duga F BiH bez duga krajnjih korisnika na dan 31.12.2012. godine u mil KM

Godina	BDP	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		(po verifikaciji I bez duga prenesenog KK)			Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno
		Vanjski dug	Unutrašnji dug	Ukupno			
31.12.2012	18,475	2.774,61	870,16	3.644,77	15,02%	4,71%	19,73%
31.12.2011	18,118	2.884,40	818,12	3.702,52	15,92%	4,52%	20,44%
31.12.2010	18,700	2.819,08	741,77	3.560,85	15,08%	3,97%	19,04%

Tabela 4.14. Plan i projekcija otplate vanjskog i unutrašnjeg duga FBiH u periodu 2013-2022.godine (u mil. KM)

OTPLATE	2013.			2014.			2015.			2016		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno
Vanjski dug ²²	422,30	86,06	508,36	466,74	78,02	544,76	315,15	72,75	387,9	362,72	66,90	429,62
Unutrašnji dug	247,03	22,73	269,76	276,82	20,7	297,52	312,81	13,98	326,79	128,27	8,82	137,09
UKUPAN DUG	669,33	108,79	778,12	743,56	98,72	842,28	627,96	86,73	714,69	490,99	75,72	566,71

OTPLATE	2017.			2018.			2019.			2020.		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno
Vanjski dug	777,05	52,66	829,71	585,86	48,35	634,21	351,17	40,46	391,63	293,77	34,42	328,19
Unutrašnji dug	30,00	5,79	35,79	0	14,85	14,85	45,75	4,85	50,60	39,81	3,71	43,52
UKUPAN DUG	807,05	58,45	865,5	585,86	63,2	649,06	396,92	45,31	442,23	333,58	38,13	371,71

S obzirom da se dio unutrašnjeg duga odnosi na zakonom preuzete obaveze koje se izmiruju u skladu sa dostavljenim sudskim presudama (vojničke plaće i dobavljači bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, te ratna potraživanja) ili vremenom verifikacije (stara devizna štednja), projekcija servisiranja unutrašnjeg duga ne sadrži gotovinsko plaćanje tih obaveza.

Upravljanje dugom, s ciljem održavanja duga na istom nivou ili smanjenja njegovog učešća u BDP-u, većeg učešća zaduživanja po modelu garancija, te kontinuiranog razvoja i unapređenje domaćeg tržišta vrijednosnih papira, u narednom periodu bi trebao biti jedan od prioriteta Federacije.

Tabela 4.15. Amortizacija obveznica emitiranih za ratna potraživanja do 2018. godini (u KM)

	emitirano		plaćanje 2013		plaćanje 2014		plaćanje 2015		plaćanje 2016		plaćanje 2017		plaćanje 2018	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
I. emisija	190.665.648	56.548.704	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641	0	4.766.641
II. emisija	3.400.220	1.025.582	0	85.006	0	85.006	0	85.006	0	85.006	0	85.006	0	85.006
UKUPNO	194.065.868	57.574.286	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647	0	4.851.647

Tabela 4.16. Amortizacija obveznica emitiranih za ratna potraživanja u periodu 2019-2025. (u KM)

	plaćanje 2019		plaćanje 2020		plaćanje 2021		plaćanje 2022		plaćanje 2023		plaćanje 2024		plaćanje 2025	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
I. emisija	45.747.789	4.766.641	39.807.147	3.622.946	34.986.086	2.627.768	34.986.086	1.753.116	35.138.540	878.464	35.138.540	878.464		
II. emisija	0	85.006	0	85.006	599.280	85.006	599.404	70.024	599.668	55.038	599.865	40.047	1.002.003	25.050
UKUPNO	45.747.789	4.851.647	39.807.147	3.707.952	35.585.366	2.712.774	35.585.490	1.823.140	35.738.208	933.502	35.738.405	918.511	1.002.003	25.050

Tabela 4.17. Dospjeće glavnice i kamate po obveznicama emitiranim do 31.12.2012. godine za izmirenje obaveza stare devizne štednje (po godinama u mil. KM)

	2013			2014			2015			2016			2013-2016		
	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno	Glavnica	Kamata	Ukupno
I. emisija	51,97	2,82	54,79	60,69	1,52	62,21	0	0	0	0	0	0	178,49	8,80	187,29
II. emisija	5,05	0,56	5,60	5,05	0,43	5,48	12,20	0,31	12,51	0	0	0	27,35	1,98	29,33
III. emisija	30,73	4,67	35,40	31,10	3,90	35,00	50,74	2,88	53,62	89,65	1,12	90,77	227,12	17,94	245,06
IV. emisija	9,89	1,63	11,52	9,98	1,39	11,37	19,87	1,14	21,01	25,58	0,64	26,22	65,32	4,80	70,12
	97,64	9,68	107,31	106,82	7,24	114,06	82,81	4,33	87,14	115,23	1,76	116,99	402,50	23,01	425,50

²² U projekcije servisiranja vanjskog duga uključen je korektivni faktor od 5% i dug krajnjih korisnika

Tabela 4.18. Amortizacija obveznica Federacije po godinama (u KM)

Datum aukcije	plaćanje 2013		plaćanje 2014		plaćanje 2015		plaćanje 2016		plaćanje 2017	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
29.05.2012	0	4.205.600	0	4.205.600	80.000.000	2.102.800				
26.06.2012	0	1.047.064	0	1.047.064	0	1.047.064	0	1.047.064	17.165.000	523.532
28.08.2012	0	834.280	0	834.280	0	834.280	0	834.280	12.835.000	417.140
25.09.2012	0	860.400	20.000.000	1.200.000						
U K U P N O	0	6.947.344	20.000.000	7.286.944	80.000.000	3.984.144	0	1.881.344	30.000.000	940.672

Upravljanje dugom, s ciljem održavanja duga na istom nivou ili smanjenja njegovog učešća u BDP-u, većeg učešća zaduživanja po modelu garancija, te kontinuiranog razvoja i unapređenje domaćeg tržišta vrijednosnih papira, u narednom periodu bi trebao biti jedan od prioriteta Federacije.

4.9. Finansiranje kapitalnih projekata u Federaciji BiH u periodu 2014 - 2016. godina (projekti finansirani domaćim i ino sredstvima)

Od 1996. godine u Federaciji BiH implementiran je značajan broj projekata koji se odnose na investiranje u obnovu. Ti projekti su, velikom dijelom, finansirani donatorskim i kreditnim sredstvima međunarodne zajednice koja nisu uključivana u budžet Federacije BiH. Nakon 2000. godine u Federaciji BiH, umjesto u obnovu, javna sredstva se usmjeravaju na realizaciju prioritarnih razvojnih projekata s ciljem modernizacije i razvoja javne infrastrukture. Bosna i Hercegovina još uvijek ima priliku dobiti kredite po povoljnim koncesionim uvjetima.

U Federaciji BiH se od 2003. godine redovno izrađuje Program javnih investicija (PIP), s ciljem da Vladi Federacije BiH posluži kao osnov za planiranje ulaganja i donošenja investicionih odluka, te da postane sredstvo za upravljanje razvojem i podizanje efikasnosti javnih investicija u Federaciji BiH.

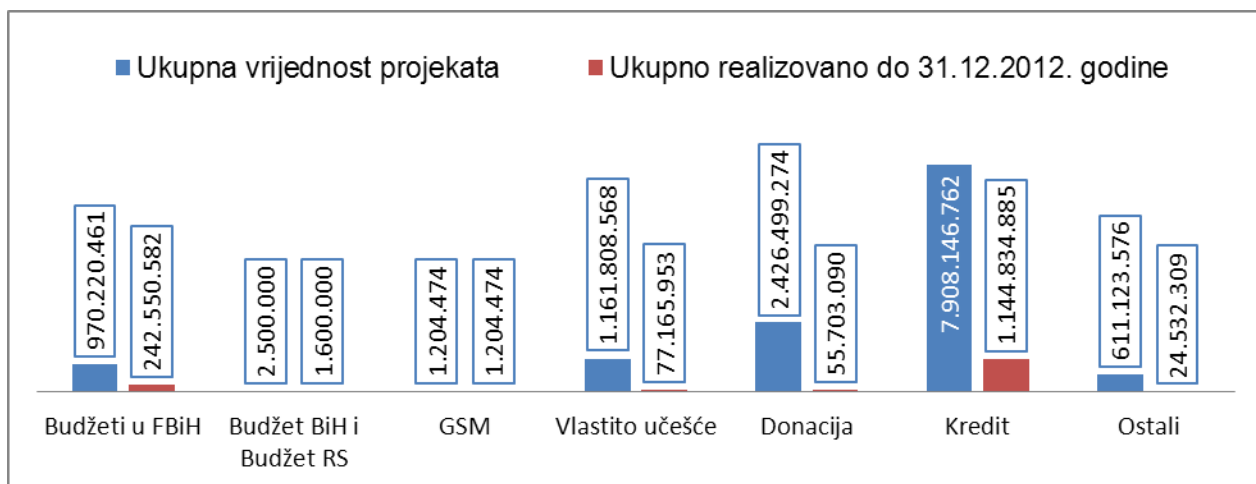
S obzirom da raspoloživa budžetska sredstva nisu uvijek dovoljna za višegodišnje finansiranje projekata, PIP, kao instrument planiranja, omogućava bolje planiranje i korištenje sredstava budžeta i stvara pretpostavke za bolji pristup stranim izvorima finansiranja.

Povezivanjem PIP-a sa procesom strateškog planiranja i budžetiranja, projekti javnih investicija se stavljaju u funkciju ostvarivanja sektorskih politika i strateških ciljeva definiranih u okviru nadležnosti institucija Federacije BiH.

Na taj način omogućena je bolja povezanost između prioritarnih projekata i procesa alokacije svih raspoloživih sredstava za njihovu realizaciju kao i planiranje raspodjele sredstava planiranih kroz proces izrade Dokumenta okvirnog budžeta.

Ukupna vrijednost projekata koji se implementiraju u Federaciji BiH je 13.081.503.115. KM. Do 31.12.2012. godine realizirani su projekti u vrijednosti od 1.547.591.293. KM, dok je za realizaciju u periodu 2013-2015. godina planirano 2.871.857.464 KM.

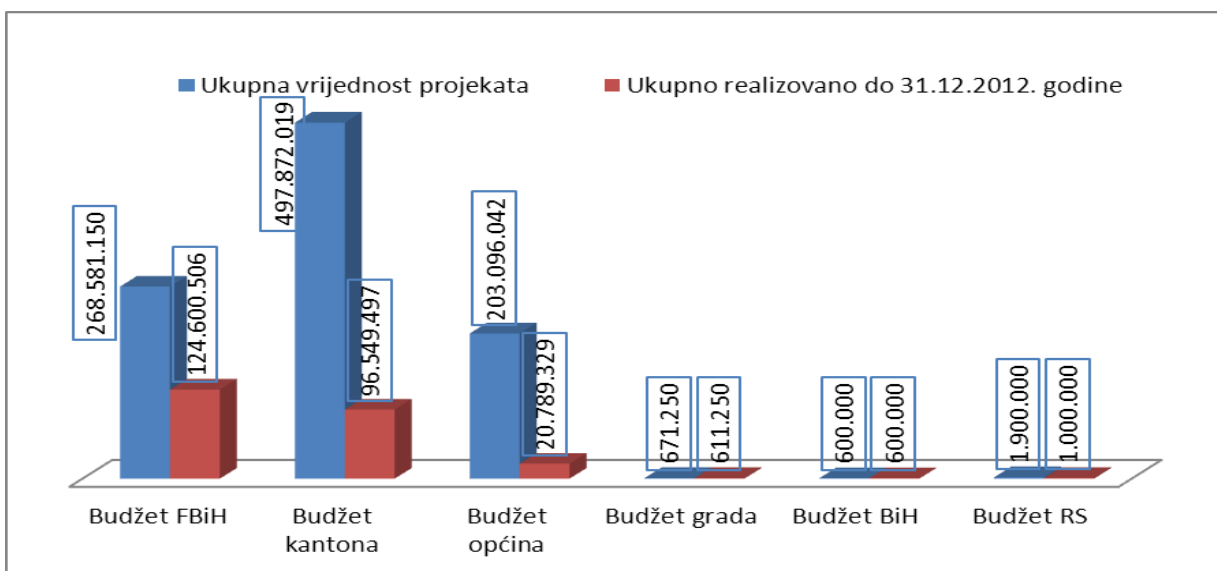
Grafikon 4.9: Ukupna vrijednost projekata po izvorima finansiranja sa realizacijom do 31.12.2012. (u KM)

Za ove projekte je osigurano 10.334.646.036 KM iz donacija i kredita. Do 31.12.2012. godine iz ovih izvora utrošeno je 1.200.537.975 KM, dok je za realizaciju u periodu 2013–2016. godina planirano 2.280.420.483 KM.

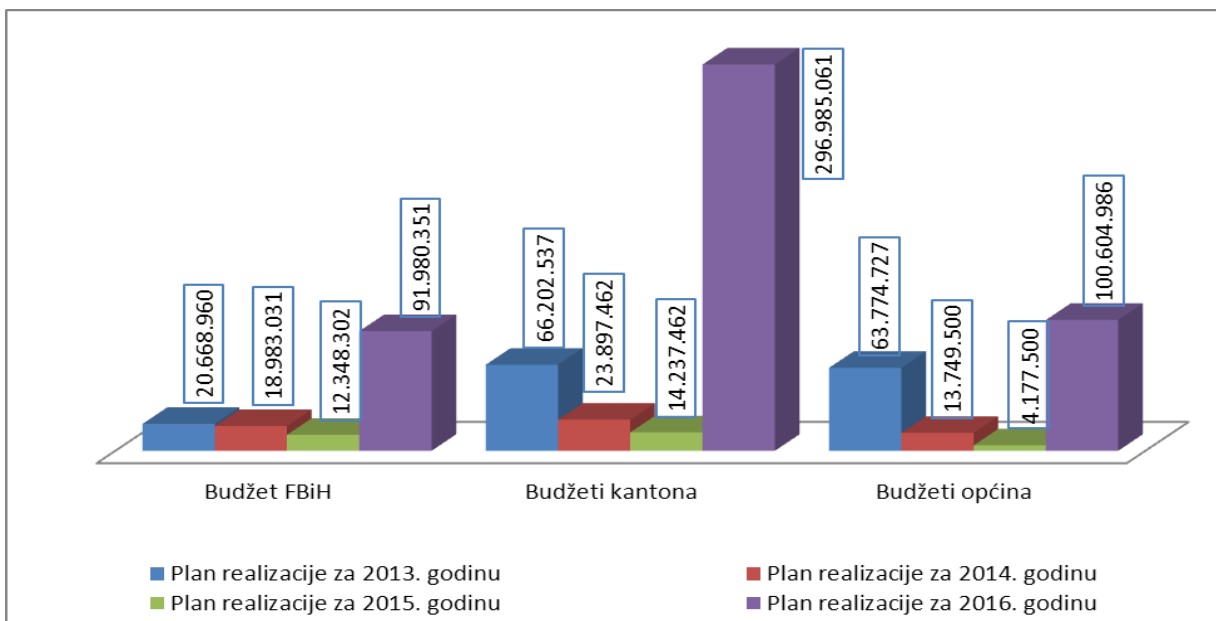
Za finansiranje ovih projekata iz budžeta u Federaciji BiH planirano je 970.220.461. KM, kao vlastito učešće korisnika planirano je 1.161.808.568 KM i 611.123.576 KM iz ostalih izvora. Do 31.12.2012. godine iz ovih izvora utrošeno je 344.248.844 KM, od čega 242.550.582 KM budžetskih sredstava, 77.165.953 KM vlastitog učešća i 24.532.309 KM iz ostalih izvora.

Grafikon 4.10: Ukupno osigurana budžetska sredstva za finansiranje projekata u Federaciji BiH sa realizacijom do 31.12.2012. godine u KM

Ukupan iznos planiran u budžetima u Bosni i Hercegovini za finansiranje projekata iznosi 972.720.461 KM. U 2012. godini realizirano je 244.150.582 KM, dok je za realizaciju u periodu 2013-2016. godina predviđeno 727.609.879 KM od čega najviše iz kantonalnih budžeta 401.322.522 KM. Iz budžeta Federacije BiH planirana je realizacija projekata u vrijednosti od 143.980.644 KM, iz općinskih budžeta 182.306.713 KM i iz budžeta RS 900.000 KM.

Grafikon 4.11: Plan realizacije projekata u periodu 2013-2016. godina po izvorima finansiranja (u KM)

Grafikon 4.12: Plan finansiranja projekata sredstvima iz budžeta u Bosni i Hercegovini do 2016. (u KM)

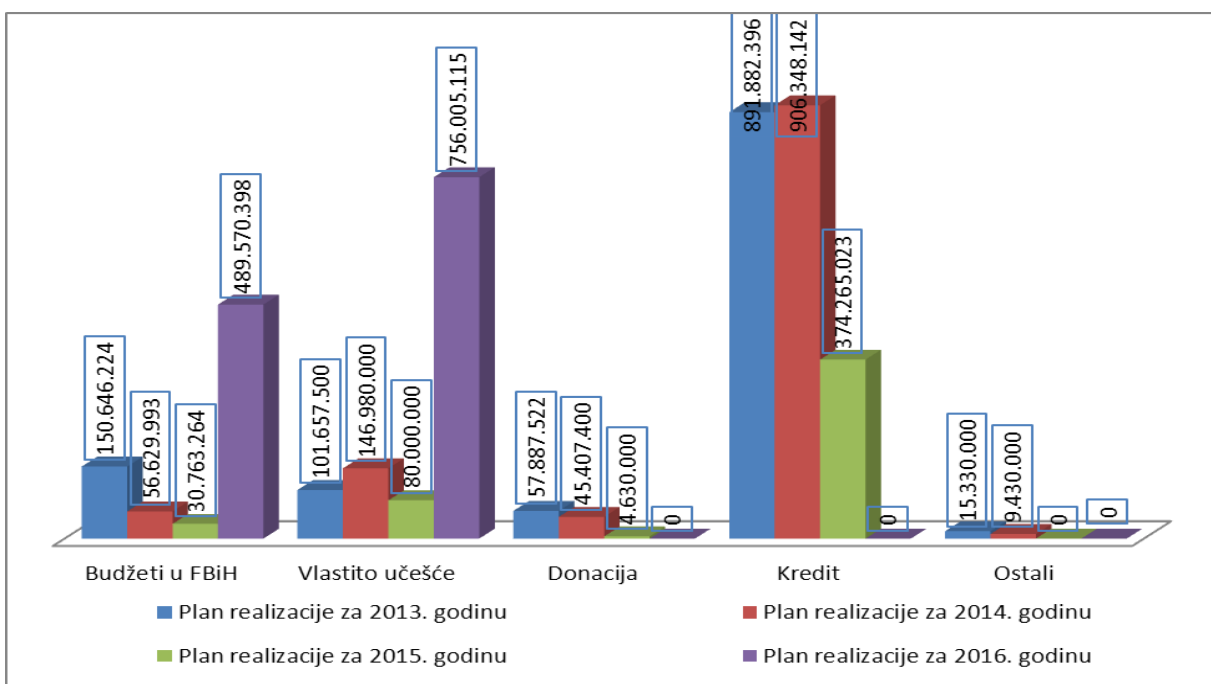

Tabela 4.19 Domaće finansiranje – budžeti Federacije, kantona, gradova i općina, vlastito učešće krajnjih korisnika i ostali izvori (u KM)

Izvor finansiranja	Ukupna vrijednost projekata	Ukupno realizovano do 31.12.2012. godine	Realizacija	Plan	Projekcije		
			2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Budžet FBiH	268.581.150	124.600.506	7.967.437	20.668.960	18.983.031	12.348.302	91.980.351
Budžeti kantona	497.872.019	96.549.497	3.111.526	66.202.537	23.897.462	14.237.462	296.985.061
Budžeti općina	203.096.042	20.789.329	1.386.874	63.774.727	13.749.500	4.177.500	100.604.986
Budžeti gradova	671.250	611.250	0	0	0	0	60.000
Budžet BiH	600.000	600.000	0	0	0	0	0
Budžet RS	1.900.000	1.000.000	0	300.000	0	0	600.000
GSM	1.204.474	1.204.474	0	0	0	0	0
Vlastita sredstva	1.161.808.568	77.165.953	24.514.217	101.657.500	146.980.000	80.000.000	756.005.115
UKUPNO	2.135.733.503	322.521.009	36.980.454	252.603.724	203.609.993	110.763.264	1.246.235.513

Tabela 4.20. Sufinansiranje projekata iz budžeta Federacije BiH, po godinama (u KM)

Naziv projekta	Sektor	Lokacija	Ukupno planirana sredstva	Realizacija do 31.12.2012.	Plan				Ukupno plan 2014-16.
					2013	2014	2015	2016	
Zaštita kvaliteta voda - GEF	Vodoprivreda	F BiH	4.370.000	820	1.370.000	0	0	740	740
Upravljanje slivom Neretve i Trebišnjice	Vodoprivreda	HN Kanton	880,485	25,465	469,113	157,723	0	221,779	379,502
HSEP II - Jačanje zdravstvenog sektora	Zdravstvo	F BiH	857,1	182,562	371,744	302,794	0	0	302,794
Upravljanje čvrstim otpadom - SSWMP- II faza (Deponije Mošćanica Zenica i Mostar)	Okoliš	F BiH	2.541.000	637,279	490	739,214	411,745	411,744	1.562.703
Poboljšanje životnih uvjeta na selu - IFAD-OPEC	Poljoprivreda	F BiH	2.263.888	0	957	1.148.000	1.723.000	0	2.871.000
Poljoprivreda i ruralni razvoj	Poljoprivreda	F BiH	2.660.681	1.762.557	312,689	324,754	0	0	324,754
Projekat razvoja navodnjavanja	Poljoprivreda	F BiH	4.241.250	0	1.062.312	1.053.312	1.053.312	1.072.314	3.178.938
SSNESP - Podrška mrežama socijalne sigurnosti i zapošlj.	Socijalni sektor	F BiH	840	497,349	200	142,651	0	0	142,651
Ukupno			18.654.404	3.925.212	5.232.858	3.868.448	3.188.057	2.445.837	9.502.342

Poglavlje 5 - Budžetski prioriteti za period 2014 - 2016. g.

5.1. Uvod

Pored toga što predstavlja ključni akt finansijskog planiranja vlade, budžet je i najvažniji instrument javnih politika. Pored osiguranja fiskalne discipline, njegove osnovne funkcije su da osigura alokaciju resursa usklađenu sa strateškim prioritetima vlade, kao i postizanje odgovarajuće vrijednosti za uloženi novac poreznih obveznika. Ovo je posebno važno u uslovima ograničenih resursa. Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima vlade. Imajući ovo u vidu, utvrđeni prioriteti politika Vlade Federacije BiH bili su ključna polazna osnova kod donošenja odluka o predloženim prioritetima potrošnje, a u skladu s tim i budžetskim ograničenjima za naredni trogodišnji period.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda za period 2014-2016. godine sadržani u ovom dokumentu utvrđeni su sveobuhvatnim razmatranjem sljedećih ključnih faktora:

- fiskalne politike Vlade Federacije BiH i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika;
- utvrđenim prioritetima Vlade Federacije BiH.

Osnovni ciljevi fiskalne politike i okvir raspoloživih sredstava detaljno su razmotreni u poglavlju 2. U skladu sa osnovnim ciljevima fiskalne politike, Vlada Federacije BiH je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja restriktivne politike javne potrošnje u periodu 2014 – 2016. godine, što je i osnovni preduslov za ispunjenje strukturalnih odrednica koje su u sklopu sklapanja novog IV. Stand-by aranžmana sa MMF-om.

Dostavljeni finansijski zahtjevi budžetskih korisnika sadrže inicijalne projekcije potrebnih sredstava za naredni trogodišnji period, sačinjene na osnovu relevantnih vladinih i sektorskih politika i strategija. Iznos finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika umnogome prevazilazi iznos projiciranih raspoloživih sredstava. U ovim uslovima, prijedlog raspodjele ograničenih sredstava sačinjen je na osnovu raspoloživih podataka o utvrđenim prioritetima Vlade Federacije BiH, imajući u vidu prvenstveno prioritete fiskalne politike, kao ključni ograničavajući faktor u procesu raspodjele.

Ovim Dokumentom okvirnog budžeta utvrđene se početne gornje granice rashoda za 2014., 2015. i 2016. godinu na nivou sektora, kao i za svakog budžetskog korisnika pojedinačno. Cilj početnih gornjih granica rashoda je osiguranje realnog okvira unutar kojeg će resorna ministarstva i budžetski korisnici razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima. U skladu sa utvrđenim budžetskim kalendarom, nakon usvajanja Dokumenta okvirnog budžeta, Federalno ministarstvo finansija će budžetskim korisnicima uputiti budžetske instrukcije br. 2 koje će sadržati usvojene početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika, kao i smjernice za pripremu njihovih detaljnih budžetskih zahtjeva za 2014. godinu.

Srednjoročni planovi potrošnje predloženi u ovom Dokumentu okvirnog budžeta od strane Federalnog ministarstva finansija predstavljeni su kroz tri osnovne tabele, koje uključuju:

- Ukupne procjene budžeta po osnovnim ekonomskim kategorijama (Poglavlje 4, tabela 4.4.);
- Sektorske projekcije rashoda Vlade FBiH za period 2014 - 2016. godine (Tabela 5.2.) i
- Početne gornje granice rashoda za budžetske korisnike u odnosu na njihove finansijske zahtjeve (Prilog 1.).

U dijelu 5.2. ovog poglavlja predstavljen je proces dostavljanja i analize finansijskih zahtjeva dostavljenih od strane budžetskih korisnika, s fokusom na sadržaj zahtjeva i probleme u procesu njihove pripreme. Dio 5.3. opisuje način na koji su utvrđeni predloženi prioriteti potrošnje, odnosno početne gornje granice rashoda za budžetske korisnike. U dijelu 5.4. dat je detaljan pregled predloženih gornjih granica rashoda po sektorima i budžetskim korisnicima.

5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

5.2.1. Budžetska Instrukcija br. 1 za period 2014-2016. godine

Krajem januara 2012. godine Federalno ministarstvo finansija uputilo je budžetskim korisnicima Budžetsku instrukciju br. 1 kroz koju je obavijestilo budžetske korisnike o rokovima, procesima i zahtjevima za dostavljanje informacija za proces pripreme Dokumenta okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2014 – 2016. godine i budžeta za 2014. godinu, te dalo upute za dostavljanje zahtjeva za sredstvima Federalnom ministarstvu finansija putem BMS (*eng. Budget Management Information System*) softvera, kao i u printanoj formi najkasnije do 15. marta 2013. godine.

Budžetske instrukcije br. 1 zahtijevaju od budžetskih korisnika da svoje zahtjeve za potrošnjom dostave prema ekonomskoj klasifikaciji, ali i u programskom formatu, u skladu sa metodologijom programskog budžetiranja. Programsko budžetiranje, kao forma budžetiranja bazirana na rezultatima, zahtjeva od budžetskih korisnika da ukupno potrebna sredstva prikažu raspoređena po budžetskim programima, definirajući za svaki program njegove ciljeve, aktivnosti i kvantitativne pokazatelje rezultata sa očekivanim vrijednostima za naredne tri godine. Ovo uključuje pokazatelje izlaznih rezultata, pokazatelje krajnjih rezultata i pokazatelje efikasnosti. Sistematskim praćenjem ovih podataka tokom dužeg vremenskog perioda unaprijedilo bi se upravljanje javnom potrošnjom i povećala njena efikasnost i efektivnost.

Kroz Budžetske Instrukcije br. 1 budžetski korisnici su također upoznati sa osnovnim karakteristikama trenutne ekonomske situacije u Federaciji BiH, makroekonomskim projekcijama, ciljevima fiskalne politike, politikom javne potrošnje i strateškim prioritetima Vlade Federacije BiH za srednjoročni period. S tim u vezi, naglašeno je da su očuvanje makroekonomske stabilnosti i povećanje konkurentnosti privrede prioritetni zadaci Vlade Federacije u mandatnom periodu, te da će se u tom pravcu provoditi i fiskalna politika koja podrazumijeva nastavak restriktivne budžetske potrošnje, povećanje budžetske discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda, provođenje strukturalnih reformi, a sve s ciljem postizanja stabilnog i održivog budžetskog sistema u Federaciji BiH.

Budžetski korisnici su također upoznati i sa politikom restriktivne javne potrošnje, koja podrazumijeva obustavu novog zapošljavanja, redukciju isplata naknada za rad u komisijama i isplata prekovremenog rada, te zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na nivou prethodne godine, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, kao i aktivan doprinos povećanju investicionih aktivnosti. U skladu sa ovom politikom, budžetskim korisnicima date su detaljne smjernice za restriktivno planiranje pojedinih kategorija troškova.

Instrukcija br. 1 sadržala je i preporuke budžetskim korisnicima za unapređenje sistema i procesa internog planiranja budžeta, uz preporuku usvajanja internih procedura za planiranje budžeta. Naglašena je i potreba za unapređenjem kvaliteta dokumentacije programskog budžeta, kao ključnog alata za povećanje efikasnosti i efektivnosti javne potrošnje i njeno bolje povezivanje sa strateškim prioritetima. U cilju boljeg uključivanja principa ravnopravnosti između polova u procese pripreme budžeta, budžetskim korisnicima je također preporučeno i definiranje gender indikatora u budžetu.

5.2.2. Analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

U skladu sa Budžetskim instrukcijama br. 1, budžetski korisnici su dostavili Federalnom ministarstvu finansija svoje preliminarne finansijske zahtjeve za period 2014-2016. godine putem BMIS softvera, kao i u štampanoj formi. Instalacijom BMIS softvera u ministarstvima finansija na državnom i entitetskom nivou, budžetskim korisnicima je omogućeno on-line dostavljanje budžetskih podataka u centraliziranu bazu podataka lociranu kod ministarstva finansija putem *web*-bazirane aplikacije. Očekuje se da će se na ovaj način smanjiti mogućnost greške pri unosu podataka, povećati disciplina i efikasnost u procesu pripreme budžeta, kao i kvalitet budžetske dokumentacije. Instalacija BMIS softvera za nivo Federacije BiH završena je u januaru 2013. godine, kada je sistem postao funkcionalan.

Uvođenjem BMIS-a napravljene su neke ključne promjene u odnosu na dosadašnji format preliminarnih trogodišnjih zahtjeva budžetskih korisnika:

- Terminološki, preliminarne trogodišnji zahtjevi nose naziv „finansijski planovi“, umjesto dosadašnjeg naziva „Tabele pregleda prioriteta“ budžetskih korisnika;
- Procjena troškova po programima budžetskih korisnika se pravi na nivou šestocifrenih konta, za razliku od dosadašnje prakse kada se procjena po programima pravila na nivou trocifrenih konta;
- Cjelokupan iznos potrebnih sredstava se prikazuje u jednom iznosu, za razliku od dosadašnje prakse kad se posebno prikazivao iznos potreban za nastavak finansiranja na nivou tekuće godine, iznos koji se zahtijeva za finansiranje prijedloga za dodatnom visokoprioritetnom potrošnjom, i iznos predloženih opcija uštede.

Budžetski korisnici su prošli obuke iz korištenja BMIS aplikacije u decembru 2012. godine i dobili odgovarajuće priručnike. Federalno ministarstvo finansija je aktivno saradivalo sa budžetskim korisnicima u procesu pripreme njihovih finansijskih zahtjeva, pružajući tehničku i informatičku pomoć.

Budžetski analitičari u Federalnom ministarstvu finansija izvršili su analizu dobijenih finansijskih zahtjeva, fokusirajući se posebno na njihovu tehničku usklađenost sa budžetskim instrukcijama, vjerodostojnost procjena troškova u skladu sa datim smjernicama, kao i

usklađenost sa politikama i strateškim prioritetima vlade. Generalni zaključci vezani za rezultate ove analize su slijedeći:

- Uprkos detaljnim smjernicama za restriktivno planiranje potrošnje, evidentno je nerealno planiranje rashoda. Iako je većina iskazanih zahtjeva za dodatnom potrošnjom utemeljena na strateškim prioritetima budžetskih korisnika, njihovo finansiranje prevazilazi okvir raspoloživih budžetskih sredstava.
- I nakon nekoliko godina primjene metodologije programskog budžetiranja, kvalitet dokumentacije programskog budžeta je još uvijek na niskom nivou. Tako mnogi budžetski korisnici još uvijek ne iskazuju mjere učinka i njihove ciljane vrijednosti za pojedine programe, dok su i ostale relevantne informacije koje se odnose na ciljeve i aktivnosti programa često nepotpune.
- Budžetski korisnici nemaju razvijene sisteme upravljanja učinkom koji bi omogućili kvalitetnu analizu budžetskih programa i donošenje odluka o prioritetima potrošnje u skladu s rezultatima ove analize. Na sličan način, prijedlozi za izmjenama politika najčešće ne sadrže odgovarajuću procjenu utjecaja na buduću potrošnju.
- Evidentan je problem nedovoljne uključenosti rukovodećeg osoblja u proces pripreme budžeta, što rezultira nepotpunim i nekvalitetnim budžetskim informacijama, posebno onim koje se odnose na programski budžet. Usvajanjem internih procedura za pripremu budžeta, u skladu sa preporukom Federalnog ministarstva finansija, osigurala bi se adekvatna uključenost svog relevantnog osoblja u proces pripreme budžeta.

Budžetski korisnici koji su posebno kvalitetno i tehnički ispravno odgovorili na budžetske instrukcije br. 1, uključuju Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo pravde, Kazneno popravni zavodi, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalna uprava civilne zaštite, Vrhovni sud FBiH, Ustavni sud FBiH, Sudska policija, Federalno tužilaštvo i Federalno pravobranilaštvo. Prihvatljive tabele sa stanovišta kvaliteta dostavili su i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Agencija za državnu službu FBiH, Federalno ministarstvo zdravstva i Federalna direkcija za civilnu avijaciju.

Ukupni zahtjevi za budžetskim sredstvima iznose 2.720,2 miliona KM za 2014. godinu, 2.639,6 miliona KM za 2015. godinu i 2.590,5 miliona KM za 2016. godinu, što predstavlja procentualno povećanje u odnosu na plan budžeta za 2013. godinu u iznosu od 123% u 2014. godini, 112%, odnosno 117%, respektivno. Procijenjeni udio budžetskih rashoda u BDP-u Federacije BiH za 2013. godinu iznosi 0,13%. Finansiranjem svih dodatnih zahtjeva budžetskih korisnika ovaj udio bi iznosio 0,12% u 2014. godini, 0,11% u 2015. godini i 0,10% u 2016. godini.²³

Najveći iznos zahtjeva za dodatnim sredstvima odnosi se na oblast socijalne zaštite, prometa i komunikacija, te oblast poljoprivrede. Ukupni zahtjevi samo 5 budžetskih korisnika iznose 1.302,2 mil. KM u 2014. godini, 1.320,6 miliona KM u 2015. godini i 1.374,1 miliona KM u

²³ Izvršena procjena Federalnog ministarstva finansija na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u (Agencija za statistiku BiH, "BiH u brojevima 2011." decembar 2012.) i revidirana 16.03.2012. godine na osnovu podataka DEP-a iz materijala „Dokument okvirnog budžeta Makroekonomske procjene 2013.-2015.“, mart 2012.

2016. godini, što predstavlja 48% od ukupno zahtijevanog iznosa za 2014. godinu, 50% za 2015. godinu i 53 % za 2016. godinu. Tabela 5.1. daje pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima.

Tabela 5.1. Pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima

br.	Org. kod	Budžetski korisnik	Budžet za 2013.god	UKUPAN ZAHTJEV			Index 2014./2013.	Index 2015./2013.	Index 2016./2013.	Objašnjenje/komentar budžetskog korisnika za dodatnim sredstvima
				2014.	2015.	2016.				
				(u hiljadama KM)						
1	5101	Federalno ministarstvo za rad i socijalnu politiku	363.482	539.165	540.716	563.476	148	149	155	Zahhtjev za dodatnim sredstvima odnosi se na: Transfere za PIO/MIO u iznosu od 202,0 mil. KM, isplatu duga PIO/MIO u iznosu od 18,0 mil. KM, transfer za neratne invalide 130,0 mil., Transfer za provedbu Zakona o zaštiti porodica sa djecom 142,0 mil. KM.
2	3201	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	347.614	358.799	349.499	346.699	103	101	100	Zahhtjev za dodatnim sredstvima odnosi se na Tekući transferi za invalidnine 317,5 mil. KM, kapitalni transferi pojedincima-automobili 2,0 mil KM, troškovi provođenja revizije iz oblasti boračko-invalidske zaštite u FBIH 2,8 mil. KM.
3	2401	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	85.234	169.455	200.079	233.342	199	235	274	Zahhtjev za dodatnim sredstvima subvencije javnim preduzećima (poticaji za poljoprivredu)134,0 mil. KM.
4	1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	60.606	168.506	166.967	166.258	278	275	274	Zahhtjev za dodatnim sredstvima odnosi se na Subvencije javnim preduzećima Transfer željeznicama u iznosu od 69,8 mil KM (finansiranje održavanja željezničke infrastrukture 54,3 mil. KM, finansiranje obavljanja željezničkog kombinovanog saobraćaja 9,67 mil. KM, finansiranje obavljanja usluga željezničkog saobraćaja Talg vozovima 5,2 mil. KM, Bosansko-Hercegovачka javna korporacija 0,6 mil KM). Kapitalni transferi željeznicama 57,0 mil. KM (Zakon o finansijskoj konsolidaciji javnog preduzeća "Željeznice FBiH" Sarajevo za period 01.01.2008. do 31.12.2012. godine.
5	1502	Kazneno-popravni zavodi	43.004	66.262	63.341	64.295	154	147	150	Zahhtjev za dodatnim sredstvima odnosi se na nabavku namještaja za opremanje osuđeničkih prostorija, nabavka kompjuterske opreme, izdaci za mašine i uređaje, ugrađena oprema, nabavka policijske opreme, nabavka kabla i razvodnika za uvezivanje sa agregatom za električnu energiju, ostalo investiciono održavanje na termernici i rekonstrukcija postojećeg objekta za maloljetnički zatvor u Zenici, nabavka specijalnog vozila, službenog za policiju-strážu u Sarajevu, ugostiteljska oprema, rekonstrukcija postojećih objekata na Kozlovcu, rekonstrukcija vanjskog osvjjetljenja, završetak zgrade za maloljetnike.
UKUPNO			899.940	1.302.187	1.320.602	1.374.070	145	147	153	

Detaljan pregled zahtjeva svih budžetskih korisnika dat je u Prilogu 1, gdje su istovremeno prikazane i predložene gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika.

5.3. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH

5.3.1. Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje

Na osnovu procijenjenog okvira raspoloživih prihoda i prioriteta politika Vlade Federacije BiH s jedne strane, kao i analize dobijenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika s druge strane, predloženi su prioriteti potrošnje za naredni trogodišnji period i, u skladu s tim, početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika za 2014, 2015. i 2016. godinu.

Ključni ograničavajući faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda je projicirani okvir raspoloživih prihoda dat u Poglavlju 2. Osnovni ciljevi makroekonomske politike Vlade Federacije BiH odnose se na očuvanje makroekonomske stabilnosti i povećanje konkurentnosti privrede. Fiskalna politika je bazirana na ovim prioritetima i usmjerena je ka postizanju stabilnog i održivog budžetskog sistema u Federaciji BiH. Ona podrazumijeva nastavak restriktivne budžetske potrošnje, povećanje budžetske

discipline, jačanje fiskalne odgovornosti, poboljšanje naplate javnih prihoda i provođenje strukturalnih reformi, u skladu sa odrednicama sklapanja novog IV. Stand-by aranžmana sa Međunarodnim monetarnim fondom.

S obzirom da se projekcije rashoda budžeta Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu moraju uklopiti u raspoložive prihode istaknute u Poglavlju 2, neophodan je nastavak politike restriktivne budžetske potrošnje, što uključuje:

- *Ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plaća i naknada.* Troškovi bruto plaća i naknada planirani su na nivou 2013. godine, sa trenutnim brojem zaposlenih, uz primjenu zakonskih odredbi koje se odnose na uvećanje za minuli rad. Zaključkom Vlade Federacije BiH V. broj: 1226/2011, definirano je da je popuna radnih mjesta moguća samo sporazumnim preuzimanjem državnih službenika iz drugog organa državne službe tj. internim prelaskom, a ukoliko se to ne realizira moguće je raspisati javni konkurs uz prethodno dobijenu saglasnost Vlade FBiH;
- *Ograničavanje rasta i veća kontrola utroška sredstava za materijal i usluge.* Izdaci za materijal i usluge planirani su na nivou 2013. godine, uz usklađivanje sa inflatornim kretanjima, sa posebnim naglaskom na nastavak provođenja mjera štednje i racionalnim utroškom sredstava za rad;
- *Restriktivno planiranje i veća kontrola tekućih i kapitalnih transfera.* Ovi transferi su planirani vodeći računa o zakonskim propisima sa naglaskom na provođenje započete revizije prava boračkih i socijalnih naknada čiji se rezultati očekuju tokom 2013. godine;
- *Realno planiranje nabavke stalnih sredstava.* Nabavka stalnih sredstava planirana je u skladu sa realnim potrebama budžetskih korisnika, na osnovu detaljne analize svih prijedloga kapitalne potrošnje.

5.3.2. Inicijative za uvođenje gender odgovornog budžetiranja

Vlada Federacije BiH kao jedan od prioriteta podržava i inicijativu za uvođenje gender odgovornog budžetiranja (GOB), u sklopu reforme javnih finansija i uvođenja programskog budžetiranja zasnovanog na rezultatima. Gender odgovorni budžeti prepoznaju one potrebe i afirmiraju one projekte i programe koji optimalno i istovremeno realiziraju ekonomske, političke i društvene ciljeve: povećanje ekonomske efikasnosti poslovanja, ubrzanje razvoja privrede i društva u cjelini, uz smanjenje rodni nejednakosti.

Vlada Federacije BiH je 2010. godine donijela Odluku o usvajanju Akcijskog plana za uvođenje gender odgovornih budžeta u Federaciji BiH 2010-2012 u pilot oblasti „Rad i zapošljavanje“ (AP GOB F BiH 2010-2012). Na svojoj 75. sjednici (03/13) je usvojila i Završni izvještaj, kojim su prezentirani glavni postignuti rezultati i date preporuke za nastavak razvoja inicijative za uvođenje principa ravnopravnosti spolova u budžetski sistem. Ovim su se stvorili temelji za izgradnju specifičnog modela za Federaciju BiH, na način da međunarodna praksa i stečena iskustva, kao i preporuke Vijeća Evrope budu primijenjeni na način koji je adekvatan našem budžetskom sistemu. Ključni akteri u ovom procesu su bili Federalno

ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalni zavod za zapošljavanje i Gender Centar Federacije BiH. U trogodišnjem periodu implementacije, pilot ministarstva/zavod su vršila gender analizu izabranih pilot programa/transfera/grantova i relevantnog pravnog okvira, te uključivali rezultate ove analize u sve faze budžetskog procesa, kako bi prioritete dali onim mjerama i programima koji će najefektivnije i najefikasnije doprinijeti smanjenju nezaposlenosti, s akcentom na najviše isključene kategorije nezaposlenog i siromašnog stanovništva. Kroz razvoj gender pokazatelja u postojećim registrima, evidencijama i bazama podataka budžetskih korisnika, učinjen je pomak i stvoren preduvjet za razvoj gender odgovornih budžetskih indikatora. Federalno ministarstvo finansija je u skladu sa zahtjevima gender odgovornog budžetiranja i uz stručnu pomoć Gender Centra Federacije BiH, uvelo i potrebne promjene u budžetske instrukcije i upute za izradu internih procedura, za sada samo za pilot ministarstva.

Po zaključku Vlade Federacije BiH V. broj: 217/13 izrađen je i novi Strateški plan za nastavak provođenja ove inicijative u periodu 2013-2015. godine (SP GOB FBiH 2013-2015), koji je trenutno u procesu usvajanja. SP GOB FBiH 2013-2015 temelji se na rezultatima prethodno implementiranog AP GOP FBiH 2010-2012, i utvrđenim strateškim prioritetima Vlade FBiH. Prilikom njegove izrade uzeti su u obzir do sada postignuti rezultati u oblasti GOB-a i reforme javnih finansija, ključni izazovi, te očekivani utjecaj predstojećih projekata u oblasti strateškog planiranja i upravljanja budžetom u institucijama FBiH. U implementaciji SP GOB FBiH 2013-2015 će učestvovati pilot institucije koje su učestvovala u provedbi AP GOB FBiH 2010-2012, uz uključivanje Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Federalnog ministarstva kulture i sporta.

5.4. Gornje granice rashoda budžetskih korisnika Vlade FBiH za period 2014 – 2016. godine po sektorima

Na osnovu analiza i preporuka spomenutih u prethodnom poglavlju u ovom dijelu se daju gornje granice rashoda budžetskih korisnika za sljedeću budžetsku i naredne dvije fiskalne godine. Sažetak budžetskih ograničenja za svaki sektor i početna budžetska ograničenja za svakog budžetskog korisnika su izloženi u Prilogu br. 1.

U periodu od naredne tri godine, ukupne projicirane gornje granice rashoda iz budžeta Vlade FBiH za 2014. godinu iznose 2.263,4 mil. KM, za 2015. godinu 2.142,3 mil. KM i za 2016. godinu 2.021,9 mil. KM.

U Tabeli 5.2. je dat pregled sažetih sektorskih gornjih granica rashoda FBiH za period 2014 - 2016., dok Tabela 6.1. sadrži detaljne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika posebno, za 2014. i naredne 2 godine.

Tabela 5.2 - Sektorske projekcije rashoda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za period 2014-2016.

u 000 KM

Sektor/funkcije	Budžet		Projekcije					
	2013.	% BDP	2014.	% BDP	2015.	% BDP	2016.	% BDP
I. Opće Vladine usluge	1.162.429	6,56%	1.210.766	6,61%	1.120.117	5,82%	1.018.068	4,99%
Opće javne usluge	1.001.801	5,65%	1.063.066	5,81%	984.153	5,11%	884.137	4,34%
Javni red i sigurnost	160.628	0,91%	147.700	0,81%	135.964	0,71%	133.931	0,66%
II. Služba zajednice i komunalne službe	823.930	4,65%	832.039	4,55%	828.661	4,30%	828.776	4,07%
Obrazovanje	8.786	0,05%	8.780	0,05%	8.790	0,05%	8.799	0,04%
Zdravstvo	40.614	0,23%	40.362	0,22%	40.330	0,21%	40.365	0,20%
Socijalno staranje i zaštita	739.883	4,17%	748.388	4,09%	744.895	3,87%	744.875	3,65%
Stanovanje i službe zajednice	20.999	0,12%	20.915	0,11%	21.002	0,11%	21.069	0,10%
Kultura, rekreacija i religija	13.648	0,08%	13.594	0,07%	13.644	0,07%	13.668	0,07%
III. Ekonomske usluge	212.305	1,20%	212.757	1,16%	184.436	0,96%	165.791	0,81%
Gorivo i energija	39.958	0,23%	39.766	0,22%	39.842	0,21%	21.810	0,11%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	85.902	0,48%	85.292	0,47%	85.369	0,44%	85.414	0,42%
Rudarstvo i mineralni resursi	1.179	0,01%	1.165	0,01%	1.171	0,01%	1.177	0,01%
Transport i komunikacije	69.187	0,39%	71.080	0,39%	42.511	0,22%	41.835	0,21%
Ostali ekonomski poslovi i sl.	16.079	0,09%	15.454	0,08%	15.543	0,08%	15.555	0,08%
IV. Ostala potrošnja	15.517	0,09%	7.893	0,04%	9.106	0,05%	9.255	0,05%
UKUPNI RASHODI	2.214.181	12,49%	2.263.455	12,37%	2.142.320	11,12%	2.021.890	9,92%
BDP FBiH (realni)		17.730.000		18.305.000		19.259.000		20.383.000

5.4.1. Opće Vladine usluge

5.4.1.1. Opće javne usluge

Gornja granica rashoda za sektor Opće javne usluge za 2014. godinu projicirana je u iznosu od 1063,0 mil. KM. Za 2015. godinu je projicirano 984,1 mil. KM, a za 2016. godinu 884,1

mil. KM. Ovako određene gornje granice rashoda su u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu povećane za 6%, dok su za naredne dvije godine gornje granice rashoda određene na nivo koji je u odnosu na 2013. godinu niži za 2%.

Najveći udio u povećanju gornjih granica rashoda u ovom sektoru za 2014. godinu ima Federalno ministarstvo finansija sa povećanjem od 9% za 2014. godinu. Ovom povećanju je najviše doprinijela otplata vanjskog i unutrašnjeg duga.

Najznačajnija smanjenja gornjih granica rashoda u 2014. godini, u odnosu na 2013. godinu, su zabilježena kod Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i kod Federalne uprave za civilnu zaštitu za 2015. i 2016. godinu. Ovom smanjenju je doprinijelo to što je za Federalni zavod za statistiku u 2013. godini značajan iznos bio projiciran za Popis stanovništva, a kod Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova za implementaciju Zakona o matičnim knjigama, što je završeno u toku 2013. godine. Federalna uprava je za 2015. i 2016. godinu imala značajno smanjenje zahtjeva, jer više nije bilo zahtjeva za nabavku air traktora čija se nabavka planira okončati u 2014. godini.

Gornje granice rashoda u ovom sektoru za 2015. su značajno povećane za rad Parlamenta FBiH i Vlade Federacije BiH, a što se uglavnom odnosi na korištenje prava na naknadu plaće po isteku mandata.

Prema određenim gornjim granicama rashoda, u okviru ovog sektora, najveći udio u potrošnji imaju slijedeći budžetski korisnici:

- Federalno ministarstvo finansija, 941,7 mil. KM za 2014. godinu, što predstavlja 88,6% ukupne potrošnje sektora odnosno povećanje za 9% u odnosu na potrošnju u 2013. godini. Za 2015. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 856,79 mil. KM što je u odnosu na 2013. godinu smanjenje za 1% dok su za 2016. gornje granice rashoda određene u iznosu od 762,03 mil. KM, što je u odnosu na 2013. smanjenje za 12%.
- Porezna uprava, 43,45 mil. KM za 2014. godinu, što predstavlja 4,09% ukupne potrošnje sektora odnosno ostala je na istom nivou potrošnje iz 2013. godine. Za 2015. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 44,53 mil. KM što je u odnosu na 2013. godinu povećanje od 3% dok je za 2016. godinu gornja granica rashoda određena u iznosu od 44,74 mil. KM, što je u odnosu na 2013. godinu povećanje za 3%.
- Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH, 16,76 mil. KM za 2014. godinu, što predstavlja 1,58% ukupne potrošnje sektora odnosno ostala je na istom nivou potrošnje iz 2013. godine. Za 2015. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 16,86 mil. KM što je u odnosu na 2013. godinu povećanje od 1% dok je za 2016. godinu gornja granica rashoda određena u iznosu od 17,03 mil. KM, što je u odnosu na 2013. godinu povećanje za 2%.
- Vlada Federacije BiH, 16,56 mil. KM za 2014. godinu, što predstavlja 1,56% ukupne potrošnje sektora, što je 95% nivoa potrošnje iz 2013. godine. Za 2015. godinu je određena gornja granica rashoda u iznosu od 18,93 mil. KM što je u odnosu na 2013. godinu povećanje od 9% dok je za 2016. godinu gornja granica rashoda određena u iznosu od 17,23 mil. KM, što je u odnosu na 2013. godinu smanjenje za 1%. Do ovog povećanje u 2015. godini je došlo zbog korištenja prava na naknadu plaća po isteku mandata.

Određena gornja granica rashoda sektora općih javnih usluga Vlade FBiH za 2014. godinu sa iznosom od 1063,0 mil. KM ima učešće od 5,81% u BDP FBiH za 2014. godinu. Za 2015. godinu taj udio je 5,11% BDP-a FBiH, a za 2016. godinu 4,34% BDP-a FBiH.

5.4.1.2. Javni red i sigurnost

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 147,7 mil. KM za 2014. godinu, 135,96 mil. KM za 2015. godinu i 133,93 mil. KM za 2016. godinu.

Određena gornja granica rashoda sektora Javni red i sigurnost za 2014. godinu ima učešće od 0,81 % u BDP FBiH. Za 2015. godinu taj udio je 0,71% BDP-a FBiH, a za 2016. godinu 0,66% BDP-a FBiH.

5.4.2. Službe zajednice i komunalne službe

5.4.2.1. Obrazovanje

Budući da je Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke jedino u sektoru, gornja granica rashoda ovog budžetskog korisnika je ujedno i gornja granica rashoda ovog sektora.

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 8,78 mil. KM za 2014. godinu, 8,79 mil. KM za 2015. godinu i 8,80 mil. KM za 2016. godinu.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2014. godinu i za 2015. godinu ima udio u BDP-a FBiH 0,05%, a za 2016. godinu taj udio iznosi 0,04% BDP-a FBiH.

5.4.2.2. Zdravstvo

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 40,36 mil. KM u 2014. godini, 40,33 mil. KM u 2015. godini i 40,36 mil. KM u 2016. godini.

Određena gornja granica rashoda sektora Zdravstvo ima učešće od 0,22% u BDP FBiH za 2014. godinu. Za 2015. godinu taj udio je 0,21% BDP-a FBiH, a za 2016. godinu 0,20% BDP-a FBiH.

5.4.2.3. Socijalno staranje i zaštita

Gornja granica rashoda za sektor Socijalno staranje i zaštita je projicirana u iznosu od 748,39 mil. KM u 2014. godini, 744,89 mil. KM u 2015. godini i 744,87 mil. KM u 2016. godini. Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2014. godinu ima učešće od 4,09 % u BDP FBiH. Za 2015. godinu taj udio je 3,87% BDP-a FBiH, a za 2016. godinu 3,65% BDP-a FBiH.

5.4.2.4. Stanovanje i službe zajednice

Gornja granica rashoda za sektor *Stanovanje i službe zajednice* projicirana je u iznosu od 20,9 mil. KM u 2014. godini, 21,0 mil. KM u 2015. godini i 21,07 mil. KM u 2016. godini.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,1% u BDP FBiH za 2014. godinu i dvije naredne.

5.4.2.5. Kultura, rekreacija i religija

Gornja granica rashoda za sektor Kultura, rekreacija i religija projicirana je u iznosu od 13,59 mil. KM u 2014. godini, 13,64 mil. KM u 2015. godini i 13,67 mil. KM u 2016. godini.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,07 % u BDP FBiH za 2014. godinu i dvije naredne.

5.4.3. Ekonomske usluge

5.4.3.1. Gorivo i energija

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 39,77 mil. KM u 2014. godini, 39,84 mil. KM u 2015. godini i 21,8 mil. KM u 2016. godini.

Kako je Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije jedini budžetski korisnik u sektoru to je sektorska gornja granica rashoda ujedno i gornja granica rashoda ovog ministarstva.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,2 % u BDP FBiH za 2014. godinu i 2015. godinu, a 0,1% za 2016. godinu.

5.4.3.2. Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 85,29 mil. KM u 2014. godini, 85,37 mil. KM u 2015. godini i 85,41 mil. KM u 2016. godini.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,47 % u BDP FBiH za 2014. godinu, 0,44% za 2015. godinu i 0,42% za 2016. godinu.

5.4.3.3. Rudarstvo i mineralni resursi

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 1,17 mil. KM u 2014. godini, 1,17 mil. KM u 2015. godini i 1,18 mil. KM u 2016. godini.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,0 % u BDP FBiH za 2014, 2015. i za 2016. godinu.

5.4.3.4. Transport i komunikacije

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 71,08 mil. KM u 2014. godini, 42,51 mil. KM u 2015. godini i 41,84 mil. KM u 2016. godini.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,39 % u BDP FBiH za 2014. godinu, 0,22% za 2015. godinu i 0,21% za 2016. godinu.

5.4.4. Ostala potrošnja

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 7,89 mil. KM u 2014. godini, 9,11 mil. KM u 2015. godini i 9,26 mil. KM u 2016. godini.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,04 % u BDP FBiH za 2014. godinu, 0,44% i 0,05% za naredne dvije godine.

U sektor ostale potrošnje uključena je samo Federalna direkcija robnih rezervi, tako da i iznosi projicirani za sektor za period 2014-2016. godina predstavljaju ujedno i gornju granicu rashoda Federalne direkcije robnih rezervi.

Tabela 5.3. Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za period 2014. - 2016. godina*

	Sektor / funkcije	Budžet FBiH za 2013. godinu	Zahtjev za 2014. godinu	Zahtjev za 2015. godinu	Zahtjev za 2016. godinu	Odobreno za 2014. godinu	Odobreno za 2015. godinu	Odobreno za 2016. godinu
	1	3	5	6	7	8	9	10
	I Opšte Vlastine usluge	1.162.428.814	1.258.523.567	1.154.704.453	1.071.418.019	1.210.761.412	1.120.117.648	1.018.067.609
	a) Opšte javne usluge	1.001.801.083	1.073.758.211	992.046.981	906.900.715	1.063.061.570	984.153.132	884.137.476
1001	Dom naroda Parlamenta	5.039.851	5.175.752	6.662.867	5.166.989	4.967.980	6.508.562	5.032.957
1002	Predstavnički dom Parlamenta FBiH	8.901.713	8.924.119	11.084.984	8.960.510	8.890.099	11.039.773	8.933.081
1003	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	1.094.800	1.104.099	1.143.233	1.120.611	1.086.478	1.094.044	1.098.859
1101	Ured predsjednika FBiH	1.565.639	1.666.300	1.671.600	1.676.800	1.357.257	1.372.826	1.379.637
1102	Ured potpredsjednika FBiH	1.075.621	1.152.350	1.156.850	1.162.350	901.414	907.513	911.773
1103	Ured potpredsjednika FBiH	1.039.751	1.123.750	1.126.100	1.128.450	866.824	872.591	876.566
1201	Vlada Federacije BiH	17.382.069	10.912.180	13.072.577	11.449.616	16.556.909	18.932.238	17.228.540
1202	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	16.692.937	17.243.014	17.616.677	17.667.998	16.761.639	16.858.940	17.031.382
1203	Ured vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU	531.448	544.931	557.210	558.932	531.424	536.008	537.624
1204	Ured vlade Federacije za odnose sa javnošću	394.314	390.194	401.076	396.183	389.483	398.501	395.500
1205	Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH	381.166	417.425	421.768	424.937	382.846	389.713	386.462
1601	Federalno ministarstvo finansija	864.373.669	945.699.020	856.790.215	773.426.797	941.699.020	856.790.215	761.931.112
1603	Porezna uprava	43.266.792	51.278.782	54.195.937	56.924.891	43.449.423	44.534.841	44.739.048
1604	Finansijska policija	1.845.037	2.001.556	2.016.169	2.068.758	1.887.804	1.827.990	1.846.828
3401	Federalni zavod za statistiku	23.402.371	9.427.774	6.988.160	6.948.731	8.511.938	6.831.800	6.806.112
3601	Arhiv FBiH	581.799	612.287	592.834	594.482	579.444	583.408	586.348
5601	Agencija za državnu službu FBiH	2.033.487	2.295.361	2.312.678	2.328.037	2.062.842	2.115.392	2.125.390
5602	Odbor državne službe za žalbe	273.738	343.561	347.054	351.046	274.945	279.006	278.359
6201	Federalna uprava za inspeksijske poslove	8.159.613	9.323.648	9.848.342	10.374.547	8.107.259	8.345.171	8.167.721
4401	Ured za reviziju institucija u FBiH	3.765.268	4.122.108	4.040.650	4.170.050	3.796.542	3.934.600	3.844.177
	b) Javni red i sigurnost	160.627.731	184.765.356	162.657.472	164.517.304	147.699.842	135.964.516	133.930.133
1401	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	15.078.374	8.533.715	7.516.765	6.766.765	7.640.617	7.484.597	6.707.253
1403	Federalna uprava policije	33.258.357	38.330.916	39.906.156	41.843.456	33.142.888	34.301.268	33.348.649
1501	Federalno ministarstvo pravde	4.551.446	5.436.241	5.714.139	5.664.137	4.523.595	4.576.162	4.568.723
1502	Kazneno popravni zavodi	43.004.554	66.262.110	63.341.131	64.295.131	43.289.148	45.129.823	45.559.108
2501	Ustavni sud FBiH	1.445.563	1.512.101	1.498.209	1.528.381	1.487.923	1.505.711	1.507.913
2601	Vrhovni sud FBiH	4.948.735	5.134.025	5.166.498	5.214.413	5.067.693	5.104.353	5.119.079
2602	Sudska policija	18.305.711	18.978.995	19.061.499	19.141.083	18.372.810	18.964.678	18.548.496
2801	Federalno tužilaštvo FBiH	1.560.814	1.607.697	1.623.296	1.621.074	1.591.811	1.610.032	1.612.726
2901	Federalno pravobranilaštvo	1.333.234	1.328.014	1.320.517	1.325.002	1.297.659	1.308.286	1.311.478
4601	Federalna uprava za civilnu zaštitu	35.866.462	36.247.760	15.997.880	15.668.980	30.023.482	14.697.880	14.368.180
4603	Štab civilne zaštite	60.000	100.000	180.000	100.000	60.000	60.000	60.000
4701	Gender centar Federacije BiH	448.939	486.382	486.382	486.382	439.016	441.006	443.000
5501	Javna ustanova Centar za edukaciju sudija i tužilaca	765.542	807.400	845.000	862.500	763.200	780.720	775.528
	II Služba zajednice i komunalne službe	823.928.849	1.032.796.693	1.025.432.063	1.045.676.143	832.038.563	828.661.596	828.775.970
	a) Obrazovanje	8.785.943	13.998.985	13.994.923	14.004.008	8.779.685	8.790.439	8.799.331
5401	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.785.943	13.998.985	13.994.923	14.004.008	8.779.685	8.790.439	8.799.331
	b) Zdravstvo	40.613.869	42.215.600	42.361.895	42.457.568	40.362.456	40.329.883	40.364.270
2001	Federalno ministarstvo zdravstva	35.603.244	37.088.453	37.125.753	37.144.452	35.591.911	35.626.202	35.616.640
2002	Zavod za javno zdravstvo	5.010.625	5.127.147	5.236.142	5.313.116	4.770.545	4.703.681	4.747.630

Dokument okvirnog budžeta/proračuna 2014-2016.

	Sektor / funkcije	Budžet FBiH za 2013. godinu	Zahtjev za 2014. godinu	Zahtjev za 2015. godinu	Zahtjev za 2016. godinu	Odobreno za 2014. godinu	Odobreno za 2015. godinu	Odobreno za 2016. godinu
	1	3	5	6	7	8	9	10
	c) Socijalno staranje i zaštita	739.882.578	936.410.675	928.671.121	948.640.768	748.387.726	744.895.282	744.874.794
3201	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	347.614.096	358.799.154	349.499.154	346.699.154	350.275.273	346.474.971	346.488.467
5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	363.482.536	539.165.465	540.716.394	563.476.433	369.337.122	369.605.658	369.534.982
5301	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	28.785.946	38.446.056	38.455.573	38.465.181	28.775.331	28.814.653	28.851.345
	d) Stanovanje i službe zajednice	20.998.809	26.475.561	26.590.651	26.710.657	20.914.985	21.001.781	21.069.204
6101	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	9.766.767	12.280.068	12.280.068	12.280.068	9.712.306	9.730.686	9.743.378
2301	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	9.103.098	11.452.118	11.427.208	11.447.214	9.080.174	9.130.245	9.168.609
3301	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	2.128.944	2.743.375	2.883.375	2.983.375	2.122.505	2.140.850	2.157.217
	e) Kultura, rekreacija i religija	13.647.650	13.695.872	13.813.473	13.863.142	13.593.711	13.644.211	13.668.371
4901	Federalna novinska agencija	2.637.508	2.685.730	2.803.331	2.853.000	2.620.036	2.657.907	2.671.673
5201	Federalno ministarstvo kulture i sporta	11.010.142	11.010.142	11.010.142	11.010.142	10.973.675	10.986.304	10.996.698
	III Ekonomske usluge	212.304.611	416.265.473	445.712.139	460.778.898	212.757.241	184.436.057	165.791.421
	a) Gorivo i energija	39.958.316	43.198.231	43.479.718	25.849.338	39.765.997	39.841.598	21.810.465
1701	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	39.958.316	43.198.231	43.479.718	25.849.338	39.765.997	39.841.598	21.810.465
	b) Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	85.901.671	177.990.052	208.274.437	241.848.005	85.292.058	85.368.532	85.413.838
2401	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	79.926.853	169.456.109	200.080.609	233.343.009	79.925.571	79.967.070	79.987.499
5801	Federalni zavod za agropedologiju	1.224.331	1.321.543	1.391.444	1.427.973	1.183.887	1.192.535	1.198.758
5901	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	2.264.276	2.914.884	2.899.893	3.149.532	1.828.338	1.838.349	1.845.776
6001	Federalni agromediterranski zavod	2.486.211	4.297.516	3.902.491	3.927.491	2.354.262	2.370.578	2.381.805
	c) Rudarstvo i mineralni resursi	1.178.887	1.303.830	1.309.330	1.324.480	1.164.899	1.171.321	1.176.703
5701	Federalni zavod za geologiju	1.178.887	1.303.830	1.309.330	1.324.480	1.164.899	1.171.321	1.176.703
	d) Transport i komunikacije	69.186.564	177.725.400	176.577.374	175.634.233	71.079.996	42.511.457	41.834.721
1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	60.606.577	168.506.319	166.967.089	166.258.843	62.561.509	33.943.246	33.260.517
1803	Federalna direkcija za civilnu avijaciju	8.579.987	9.219.081	9.610.285	9.375.390	8.518.487	8.568.211	8.574.204
	e) Ostali ekonomski poslovi i službe	16.079.173	16.047.960	16.071.280	16.122.842	15.454.291	15.543.149	15.555.694
2201	Federalno ministarstvo trgovine	2.151.488	1.875.676	1.933.607	1.969.538	1.506.853	1.518.565	1.526.465
3701	Federalni zavod za programiranje razvoja	715.799	775.246	737.343	741.860	715.840	719.850	723.290
5001	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	10.075.608	10.075.707	10.075.707	10.075.707	9.998.714	10.033.248	10.033.319
1206	Federalna komisija za koncesije	441.802	584.930	586.780	586.780	534.083	536.328	538.284
3501	Federalni hidrometeorološki zavod	2.694.476	2.736.401	2.737.843	2.748.957	2.698.801	2.735.158	2.734.336
	IV Ostala potrošnja	15.517.848	12.674.533	13.726.733	12.670.233	7.893.475	9.106.010	9.255.400
3801	Federalna direkcija robnih rezervi	15.517.848	12.674.533	13.726.733	12.670.233	7.893.475	9.106.010	9.255.400
	UKUPNO	2.214.180.122	2.720.260.266	2.639.575.388	2.590.543.293	2.263.450.691	2.142.321.311	2.021.890.400

*U odobrene gornje granice rashoda budžetskih korisnika uključena sredstva podračuna, namjenska sredstva i vlastita sredstva u punim iznosima.

Prilog 1. Zahtjevi budžetskih korisnika – prijedlozi Federalnog ministarstva

BUDŽETSKI KORISNICI	IZVOR SREDSTAVA	BUDŽET		ZAHTJEVI		PRIJEDLOZI		
		2013.	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
DBK : 1001 Dom naroda Parlamenta Federacije BiH		5.039.851	5.175.752	6.662.867	5.166.989	4.967.980	6.508.562	5.032.957
	IZV : 10 Budžetski prihodi	5.039.851	5.175.752	6.662.867	5.166.989	4.967.980	6.508.562	5.032.957
DBK : 1002 Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH		8.901.713	8.924.119	11.084.984	8.960.510	8.890.099	11.039.773	8.933.081
	IZV : 10 Budžetski prihodi	8.901.713	8.924.119	11.084.984	8.960.510	8.890.099	11.039.773	8.933.081
DBK : 1003 Zajedničke službe Parlamenta Federacije BiH		1.094.800	1.104.099	1.143.233	1.120.611	1.086.478	1.094.044	1.098.859
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.094.800	1.104.099	1.143.233	1.120.611	1.086.478	1.094.044	1.098.859
DBK : 1101 Ured predsjednika Federacije BiH		1.565.639	1.666.300	1.671.600	1.676.800	1.357.257	1.372.826	1.379.637
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.565.639	1.666.300	1.671.600	1.676.800	1.357.257	1.372.826	1.379.637
DBK : 1102 Ured potpredsjednika Federacije BiH		1.075.621	1.152.350	1.156.850	1.162.350	901.414	907.513	911.773
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.075.621	1.152.350	1.156.850	1.162.350	901.414	907.513	911.773
DBK : 1103 Ured potpredsjednika Federacije BiH		1.039.751	1.123.750	1.126.100	1.128.450	866.824	872.591	876.566
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.039.751	1.123.750	1.126.100	1.128.450	866.824	872.591	876.566
DBK : 1201 Vlada Federacije BiH		17.382.069	10.912.180	13.072.577	11.449.616	16.556.909	18.932.238	17.228.540
	IZV : 10 Budžetski prihodi	17.382.069	10.912.180	13.072.577	11.449.616	16.556.909	18.932.238	17.228.540
DBK : 1202 Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH		16.692.937	17.243.014	17.616.677	17.667.998	16.761.639	16.858.940	17.031.382
	IZV : 10 Budžetski prihodi	15.852.937	16.403.014	16.776.677	16.827.998	15.921.639	16.018.840	16.191.231
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	840.000	840.000	840.000	840.000	840.000	840.100	840.151
DBK : 1203 Ured Vlade FBiH za zakon. i usklađenost sa propisima EU		531.448	554.931	557.210	558.932	531.424	536.008	537.624
	IZV : 10 Budžetski prihodi	531.448	554.931	557.210	558.932	531.424	536.008	537.624
DBK : 1204 Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću		394.314	390.194	401.076	396.183	389.483	398.501	395.500
	IZV : 10 Budžetski prihodi	394.314	390.194	401.076	396.183	389.483	398.501	395.500
DBK : 1205 Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH		381.166	417.425	421.769	424.937	382.846	389.713	386.462
	IZV : 10 Budžetski prihodi	381.166	417.425	421.769	424.937	382.846	389.713	386.462
DBK : 1206 Federalna komisija za koncesije		441.802	584.930	586.780	586.780	534.083	536.328	538.284
	IZV : 10 Budžetski prihodi	441.802	584.930	586.780	586.780	534.083	536.328	538.284
DBK : 1401 Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova		15.078.374	8.533.715	7.516.765	6.766.765	7.640.617	7.484.597	6.707.253
	IZV : 10 Budžetski prihodi	15.078.374	8.533.715	7.516.765	6.766.765	7.640.617	7.484.597	6.707.253
DBK : 1403 Federalna uprava policije		33.258.357	38.330.916	39.906.156	41.843.456	33.142.888	34.301.268	33.348.649
	IZV : 10 Budžetski prihodi	33.258.357	38.330.916	39.906.156	41.843.456	33.142.888	34.301.268	33.348.649
DBK : 1501 Federalno ministarstvo pravde		4.551.445	5.436.241	5.714.139	5.664.137	4.523.595	4.576.162	4.568.723
	IZV : 10 Budžetski prihodi	4.551.445	5.436.241	5.714.139	5.664.137	4.523.595	4.576.162	4.568.723

Dokument okvirnog budžeta/proračuna 2014-2016.

BUDŽETSKI KORISNICI	IZVOR SREDSTAVA	BUDŽET		ZAHTJEVI		PRIJEDLOZI		
		2013.	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
DBK : 1502 Kazneno popravni zavodi		43.004.554	66.262.110	63.341.131	64.295.131	43.289.148	45.129.823	45.559.108
	IZV : 10 Budžetski prihodi	43.004.554	66.262.110	63.341.131	64.295.131	43.289.148	45.129.823	45.559.108
DBK : 1601 Federalno ministarstvo finansija		864.373.669	945.699.020	856.790.215	773.426.797	941.699.020	856.790.215	761.931.112
	IZV : 10 Budžetski prihodi	862.208.074	943.382.008	854.612.617	771.207.897	939.382.008	854.612.617	759.712.212
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	2.165.595	2.317.012	2.177.598	2.218.900	2.317.012	2.177.598	2.218.900
DBK : 1603 Porezna uprava		43.266.792	51.278.782	54.195.937	56.924.891	43.449.423	44.534.841	44.739.048
	IZV : 10 Budžetski prihodi	43.266.792	51.278.782	54.195.937	56.924.891	43.449.423	44.534.841	44.739.048
DBK : 1604 Finansijska policija		1.845.037	2.001.556	2.016.169	2.068.758	1.887.804	1.827.990	1.846.828
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.845.037	2.001.556	2.016.169	2.068.758	1.887.804	1.827.990	1.846.828
DBK : 1701 Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije		39.958.316	43.198.231	43.479.718	25.849.338	39.765.997	39.841.598	21.810.465
	IZV : 10 Budžetski prihodi	39.958.316	43.198.231	43.479.718	25.849.338	39.765.997	39.841.598	21.810.465
DBK : 1801 Federalno ministarstvo prometa i komunikacija		60.606.577	168.506.319	166.967.089	166.258.843	62.561.509	33.943.246	33.260.517
	IZV : 10 Budžetski prihodi	55.605.977	135.305.719	133.766.489	133.058.243	29.360.909	27.942.634	27.259.899
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	5.000.600	33.200.600	33.200.600	33.200.600	33.200.600	6.000.612	6.000.618
DBK : 1803 Federalna direkcija za civilnu avijaciju		8.579.987	9.219.081	9.610.285	9.375.390	8.518.487	8.568.211	8.574.204
	IZV : 10 Budžetski prihodi	8.579.987	9.219.081	9.610.285	9.375.390	8.518.487	8.568.211	8.574.204
DBK : 2001 Federalno ministarstvo zdravstva		35.603.244	37.088.453	37.125.753	37.144.452	35.591.911	35.626.202	35.616.640
	IZV : 10 Budžetski prihodi	35.603.244	37.088.453	37.125.753	37.144.452	35.591.911	35.626.202	35.616.640
DBK : 2002 Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine		5.010.625	5.127.147	5.236.142	5.313.116	4.770.545	4.703.681	4.747.630
	IZV : 10 Budžetski prihodi	5.010.625	5.127.147	5.236.142	5.313.116	4.770.545	4.703.681	4.747.630
DBK : 2201 Federalno ministarstvo trgovine		2.151.488	1.875.676	1.933.607	1.969.538	1.506.853	1.518.565	1.526.465
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.151.488	1.875.676	1.933.607	1.969.538	1.506.853	1.518.565	1.526.465
DBK : 2301 Federalno ministarstvo prostornog uređenja		9.103.098	11.452.118	11.427.208	11.447.214	9.080.174	9.130.245	9.168.609
	IZV : 10 Budžetski prihodi	8.103.098	10.215.057	10.193.576	10.211.335	8.054.551	8.084.470	8.112.556
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	1.000.000	1.237.061	1.233.632	1.235.879	1.025.623	1.045.775	1.056.053
DBK : 2401 Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		79.926.853	169.456.109	200.080.609	233.343.009	79.925.571	79.967.071	79.987.499
	IZV : 10 Budžetski prihodi	74.910.853	164.455.109	194.028.109	226.850.509	74.924.571	74.966.051	74.986.469
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	5.016.000	5.001.000	6.052.500	6.492.500	5.001.000	5.001.020	5.001.030
DBK : 2501 Ustavni sud FBiH		1.445.563	1.512.101	1.498.209	1.528.381	1.487.923	1.505.711	1.507.913
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.445.563	1.512.101	1.498.209	1.528.381	1.487.923	1.505.711	1.507.913
DBK : 2601 Vrhovni sud FBiH		4.948.735	5.134.025	5.166.498	5.214.413	5.067.693	5.104.353	5.119.079
	IZV : 10 Budžetski prihodi	4.948.735	5.134.025	5.166.498	5.214.413	5.067.693	5.104.353	5.119.079
DBK : 2602 Sudska policija		18.305.711	18.978.995	19.061.499	19.141.083	18.372.810	18.964.678	18.548.496
	IZV : 10 Budžetski prihodi	18.305.711	18.978.995	19.061.499	19.141.083	18.372.810	18.964.678	18.548.496

Dokument okvirnog budžeta/proračuna 2014-2016.

BUDŽETSKI KORISNICI	IZVOR SREDSTAVA	BUDŽET				ZAHTJEVI			PRIJEDLOZI		
		2013.	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
DBK : 2801 Federalno tužilaštvo FBiH		1.560.814	1.607.697	1.623.296	1.621.074	1.591.811	1.610.032	1.612.726			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.560.814	1.607.697	1.623.296	1.621.074	1.591.811	1.610.032	1.612.726			
DBK : 2901 Federalno pravobranilaštvo		1.333.234	1.328.014	1.320.517	1.325.002	1.297.659	1.308.286	1.311.478			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.333.234	1.328.014	1.320.517	1.325.002	1.297.659	1.308.286	1.311.478			
DBK : 3201 FM za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata		347.614.096	358.799.154	349.499.154	346.699.154	350.275.273	346.474.971	346.488.467			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	347.614.096	358.799.154	349.499.154	346.699.154	350.275.273	346.474.971	346.488.467			
DBK : 3301 Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove		2.128.944	2.743.375	2.883.375	2.983.375	2.122.505	2.140.850	2.157.217			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.128.944	2.743.375	2.883.375	2.983.375	2.122.505	2.140.850	2.157.217			
DBK : 3401 Federalni zavod za statistiku		23.402.371	9.427.774	6.988.160	6.948.731	8.511.938	6.831.800	6.806.112			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	23.402.371	9.427.774	6.988.160	6.948.731	8.511.938	6.831.800	6.806.112			
DBK : 3501 Federalni hidrometeorološki zavod		2.694.476	2.736.401	2.737.843	2.748.957	2.698.801	2.735.158	2.734.336			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.694.476	2.736.401	2.737.843	2.748.957	2.698.801	2.735.158	2.734.336			
DBK : 3601 Arhiv FBiH		581.799	612.287	592.834	594.482	579.444	583.408	586.348			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	581.799	612.287	592.834	594.482	579.444	583.408	586.348			
DBK : 3701 Federalni zavod za programiranje razvoja		715.799	775.246	737.343	741.860	715.840	719.850	723.290			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	715.799	775.246	737.343	741.860	715.840	719.850	723.290			
DBK : 3801 Federalna direkcija robnih rezervi		15.517.848	12.647.533	13.726.733	12.670.233	7.893.475	9.106.010	9.255.400			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	15.517.848	12.647.533	13.726.733	12.670.233	7.893.475	9.106.010	9.255.400			
DBK : 4401 Ured za reviziju institucija u FBiH		3.765.268	4.122.108	4.040.650	4.170.050	3.796.542	3.934.600	3.844.177			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	3.765.268	4.122.108	4.040.650	4.170.050	3.796.542	3.934.600	3.844.177			
DBK : 4601 Federalna uprava za civilnu zaštitu		35.866.462	36.247.760	15.997.880	15.668.980	30.023.482	14.697.880	14.368.180			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	12.066.252	18.270.140	10.781.260	11.392.360	12.045.862	10.081.260	10.091.560			
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	23.800.210	17.977.620	5.216.620	4.276.620	17.977.620	4.616.620	4.276.620			
DBK : 4603 Štab civilne zaštite		60.000	100.000	180.000	100.000	60.000	60.000	60.000			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	60.000	100.000	180.000	100.000	60.000	60.000	60.000			
DBK : 4701 Gender centar FBiH		448.939	486.382	486.382	486.382	439.016	441.006	443.000			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	448.939	486.382	486.382	486.382	439.016	441.006	443.000			
DBK : 4901 Federalna novinska agencija		2.637.508	2.685.730	2.803.331	2.853.000	2.620.036	2.657.907	2.671.673			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.637.508	2.685.730	2.803.331	2.853.000	2.620.036	2.657.907	2.671.673			
DBK : 5001 Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta		10.075.608	10.075.707	10.075.707	10.075.707	9.998.714	10.033.249	10.033.319			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	10.075.608	10.075.707	10.075.707	10.075.707	9.998.714	10.033.249	10.033.319			
DBK : 5101 Federalno ministarstvo rada i socijalne politike		363.482.536	539.165.465	540.716.394	563.476.433	369.337.122	369.605.658	369.534.982			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	363.482.536	539.165.465	540.716.394	563.476.433	369.337.122	369.605.658	369.534.982			
DBK : 5201 Federalno ministarstvo kulture i sporta		11.010.142	11.010.142	11.010.142	11.010.142	10.973.675	10.986.304	10.996.698			
	IZV : 10 Budžetski prihodi	11.010.142	11.010.142	11.010.142	11.010.142	10.973.675	10.986.304	10.996.698			

Dokument okvirnog budžeta/proračuna 2014-2016.

BUDŽETSKI KORISNICI	IZVOR SREDSTAVA	BUDŽET				PRIJEDLOZI		
		2013.	2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
DBK : 5301 Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		28.785.946	38.446.056	38.455.573	38.465.181	28.775.331	28.814.653	28.851.345
	IZV : 10 Budžetski prihodi	28.785.946	38.446.056	38.455.573	38.465.181	28.775.331	28.814.653	28.851.345
DBK : 5401 Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke		8.785.943	13.998.985	13.994.923	14.004.008	8.779.685	8.790.439	8.799.331
	IZV : 10 Budžetski prihodi	8.785.943	13.998.985	13.994.923	14.004.008	8.779.685	8.790.439	8.799.331
DBK : 5501 JU Centar za edukaciju sudija i tužilaca		765.542	807.400	845.000	862.500	763.200	780.720	775.528
	IZV : 10 Budžetski prihodi	765.542	807.400	845.000	862.500	763.200	780.720	775.528
DBK : 5601 Agencija za državnu službu		2.033.487	2.295.361	2.312.678	2.328.037	2.062.842	2.115.392	2.125.390
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.033.487	2.295.361	2.312.678	2.328.037	2.062.842	2.115.392	2.125.390
DBK : 5602 Odbor državne službe za žalbe		273.738	343.561	347.054	351.046	274.945	279.006	278.359
	IZV : 10 Budžetski prihodi	273.738	343.561	347.054	351.046	274.945	279.006	278.359
DBK : 5701 Federalni zavod za geologiju		1.178.887	1.303.830	1.309.330	1.324.480	1.164.899	1.171.321	1.176.703
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.178.887	1.303.830	1.309.330	1.324.480	1.164.899	1.171.321	1.176.703
DBK : 5801 Federalni zavod za agropedologiju		1.224.331	1.321.543	1.391.443	1.427.973	1.183.887	1.192.535	1.198.758
	IZV : 10 Budžetski prihodi	1.224.331	1.321.543	1.391.443	1.427.973	1.183.887	1.192.535	1.198.758
DBK : 5901 Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo		2.264.276	2.914.884	2.899.893	3.149.532	1.828.338	1.838.349	1.845.776
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.264.276	2.914.884	2.899.893	3.149.532	1.828.338	1.838.349	1.845.776
DBK : 6001 Federalni agromediterranski zavod Mostar		2.486.211	4.297.516	3.902.491	3.927.491	2.354.262	2.370.578	2.381.805
	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.286.211	4.047.516	3.627.491	3.627.491	2.104.262	2.118.878	2.129.238
	IZV : 20 Fond prihoda po posebnim propisima (Vlastiti prihod)	200.000	250.000	275.000	300.000	250.000	251.700	252.567
DBK : 6101 Federalno ministarstvo okoliša i turizma		9.766.767	12.280.068	12.280.068	12.280.068	9.712.306	9.730.686	9.743.378
	IZV : 10 Budžetski prihodi	9.666.167	12.164.468	12.164.468	12.164.468	9.596.706	9.612.774	9.624.287
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	100.600	115.600	115.600	115.600	115.600	115.600	115.600
DBK : 6201 Federalna uprava za inspeksijske poslove		8.159.613	9.323.648	9.848.342	10.374.547	8.107.259	8.345.171	8.167.721
	IZV : 10 Budžetski prihodi	8.159.613	9.323.648	9.848.342	10.374.547	8.107.259	8.345.171	8.167.721
		2.214.180.121	2.720.243.266	2.639.575.388	2.590.543.293	2.263.450.691	2.142.321.313	2.021.890.400
UKUPNO	IZV : 10 Budžetski prihodi	2.176.057.116	2.659.304.373	2.590.463.838	2.541.863.194	2.202.728.236	2.140.162.326	2.026.433.911
	IZV : 20 Fond prihoda po posebnim propisima (Vlastiti prihod)	200.000	250.000	275.000	300.000	250.000	251.700	252.567
	IZV : 30 Fond namjenskih prihoda	37.923.005	60.688.893	48.836.550	48.380.099	60.477.455	19.797.325	19.508.972